
ÇOCUKLAR
VE
CANAVARLARI
Türk Edebiyatı / Roman
AHMET
TULGAR
DK

ÇOCUKLAR VE CANAVARLARI
Yazan: Ahmet Tulgar

Dijital Yayın Tarihi: Haziran 2012/ ISBN 978-605-09-0743-8
Kapak tasarımı: Geray Gençer
Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / **Faks** (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Çocuklar ve Canavarları

Ahmet Tulgar

DK DOĞAN KİTAP

Şarkı acının içinden umudu çıkarırken meydana gelen sürtünmenin sesidir.

Sarp Kaya

Açılış

– Nusret, tırnağım düşecek.

– Yine çıkar.

– Nusret, ilk kez tırnağım düşüyor benim.

– Dikkat et de, son kez olsun. (Kafasını önündeki faturalardan kaldırmadı.)

– Biliyor musun Nusret, ben bunu rüyamda görmüştüm. Uyandığımda hâlâ ağlıyordum. Ciğerim eziliyordu. Zaten ağlamaktan uyandım.

– Ciğerin mi ezildi? Neden? Sana ne oluyor ki?

– Nusret, parmağımı kapıya sıkıştırdığında da aynı öyle oldu. Ciğerim ezildi.

– Mübalağa etme.

– Beni bankaya veyahut vergi dairesine gönderdiğin zamanlarda da bir şeyler yaptığını biliyordum aslında. O paçavra ile.

– Terbiyeni muhafaza edersen memnun olurum.

– Buna tahammül ederdim de Nusret, ben buradayken buna teşebbüs etmen. Hemen bir duvarın arkasında o kadın ile olman. Buna dayanamadım işte.

– Onun için kapıya dayandın, öyle mi? Zuhal Hanım'ın içindeydim biliyor musun, sen açamayasın diye kapıya yaslanırken? Bunu mu duymak istiyorsun? Duy işte. Kapıya yaslanırken dibine kadar sokuyordum. Sen de parmağını geri çekilişlerimden birinde sıkıştırdın herhalde. Hadi, geçmiş olsun.

– Nusret, ben işten ayrılmak istiyorum.

– Öyle mi? Öyle mi? İşten mi ayrılmak istiyorsun? Kapı orada. (Kafasını hâlâ faturalardan kaldırmamıştı.)

Dünya, âlemdeki çukura düşmüş bir topmuş

Mahpusluğumun ilk aylarında gazete olsun okuyordum. Arkadaşlarım, onlardan da kaç kişi kaldıysa artık, herhalde burada ihtiyacım olacağını düşündükleri için kitap da gönderiyorlardı gerçi bana. Ama hiçbirinin bu kitapların kapağını dahi açmadığını biliyorum. Haliyle ben de açmadım. O ilk ayların sonunda gazete okurken de aynı şey olmaya başladığından beri dışarıda neler olup bittiğini sadece televizyondan öğreniyordum. Aslında dışarıya ilişkin öğrendiğim bir şey de yoktu ya gazetelerden. Çünkü cezaevine girdikten bir süre sonra dışarısı diye bir yer de bitmişti benim için. Ama içerisi sürüyordu ve önemliydi. Sadece içerisi önemliydi artık. Sarp Kaya'nın da olduğu yer yani. Sarp benden şimdi yüzlerce kilometre uzakta olsa da, sanki içerilerin arasında bir dışarısı yokmuş gibi geliyordu bana. Birbirimizden uzakta olsak da aynı içerinin içerisindeydik sonunda. Sadece içerisi çok geniş olduğu için birbirimizi göremiyorduk. Mektuplaşacaktık. Mektuplaşmaya da başladık.

Birine, bir eşe dosta, ahbaba hasret filan da duymuyordum ha. Hiç hasret çekmedim yani. Zaten mektupları yağıyordu sanki Sarp'ın. İçeride böyle oluyor. Her gün birbirine o kadar benziyor ki, orada zamanın akışının farkına varmıyorsun. Farkına varmayınca da zaman çok hızlı geçiyor. Zamanın geçtiğini takvimden görüyorsun ama zaman öyle gözünün önünden geçmiyor. Zamanı göremeyince de işte zaman su gibi akıyor. Tuhaf ama kayalardan aşağı düşer gibi düşüyor. Zaman düşüyor resmen. Kıpırdamadan yattığımız, hareket etmediğimiz zamanlarda bile kayalardan aşağı düşüyor, yamaçlardan yuvarlanıyorduk sanki. Yatağımızdan hiç kalkmadan düşüyorduk. Yatağımızdan kalkmıyor ama bir yandan da düşüyorduk. Şimdi tuhaf geliyor. Kendimi zaman gibi hissediyordum. Sarp da öyle hissediyordu zaten. Mahkûm değdiğin nedir ki? Zamana dönüştürülmüş insan. İstikbal bizim için ileride bir yerde değildi yani. Aşağıda, zamanın çağıldadığı bir kayalığın dibindeydi. Zamanı görmüyordum, zaman gözümüzün önünde değildi ama zamanı duyuyordum: Bir uğultuydu. Karanlıkta bir uğultuydu.

Kulaklarımdaki uğultu yüzünden uyuyamadığım çok gece olmasına rağmen aylar ayları, yıllar yılları kovalıyordu.

Çoktan alışmış olmam gerekirdi aslında kulaklarımdaki uğultuya. Bir çağlayanın yakınında kulübesi olan birine bakın, suyun sesini duymaz bile artık. Ama alışmak bir yana, ben kendimi bu uğultuyu duymaya zorluyordum. Zamanın sesinin de duyulmadığı, o sesi yitirdiğim

zamanlarda çok korkuyordum. Görmüyor, duymuyordum zamanı. O zaman da işte, zaman geçmez diye çok korkuyordum.

Zaman geçmezse ben düşmem, o da düşmez, onun mektubunda tarif ettiği gibi bir kayalığın dibinde kanımız karışmazdı ama bir yandan da. Öyle de, zaman bu kadar hızlı geçtikçe bir yandan da emindim çok sürmeden ikimizin de kayalıklardan düşüp parçalanacağına. Parçalarımızı birbirinden ayırma zahmetine katlanmayıp bizi aynı mezara atarlardı. Bunu temenni etmeme de şaşırıyordum. Böyle ölüm tasvirleri yaptığı mektuplarını okurken huzur bulmam sizce de şaşırtıcı, değil mi?

Sarp'a 11 yıl önce, “istese de istemese de aynı çukurda çürüdüğümüzü” söylemiştim. Ben mi söylemiştim? Yoksa bunu bana Sarp mı söylemişti? Her neyse, ikimiz de aynı çukurda çürüdüğümüze göre kimin söylediği önemli değildi artık. Sizi zaten hiç ilgilendirmiyordur bu lafı hangimizin önce ettiği, kimin söylediği. Çünkü siz de bizimle aynı çukurda çürüdüğünüz halde çürümediğinizi, tam tersine yaşadığınızı sanıyorsunuz. Değil mi? İyi, iyi, öyle sanın.

Halbuki ne kadar yanılıyorsunuz. Üzerinde durduğunuz bu yeri, yerkürede bir yükselti, üstü açık bir yüzey, önü, arkası açık, ama altı kapalı bir yüzey olarak gördüğünüz sürece yalanların en büyüğüne inanıyorsunuz demektir. Dünya, âlemdeki çukura düşmüş bir toptur. Dünya, Âlemin Efendisi'nin bu çukurun içine attığı bir küre. Bu âlemde dünyadan başka bir dünya olmadığı için de âlemin en dibine kadar hiçbir şeye çarpmadan düşmüş. Âlemin Efendisi günahla ağırlaşmış bu topu yukarıya çekme zahmetine katlanmaz bundan böyle. Katlanmayacak bence. Yukarısı ferah oysa, biliyorum. Namaz kılarken secde ettiğimde, seccadeye başımı koyduğumda aşağıyı değil yukarıyı görüyorum, biliyor musunuz? Ben gözlerim açık secde ediyorum nicedir. Eskiden böyle değildi.

Altı üstü, iyiydim her şeye rağmen orada, içeride yani. Tek sorunum Sarp Kaya'nın tek bir kitabını bile hâlâ okumaya başlayamamış olmamdı. Bunu sorun ediyordum. O kanlı balta elimde, salondaki bir koltuğa çöküp kaldığımda bir şeye yoğunlaşmam gerekmişti. Bir şeye yoğunlaşmayı ilk defa bu kadar istiyordum. Artık bir şeye yoğunlaşabileceğimi de ilk defa bu kadar kesin biliyordum. Onun için hadi yoğunlaşayım dediğim anda da, önceleri yoğunlaşma gibi bir ihtiyaç hissetmediğim ve yoğunlaşamayacağımı düşündüğüm için varlıklarını bildiğim halde elime almadığım kitapları hatırladım. Ama sonra baktım, gerek yoktu. Başka bir şey yapmayacaktım o gece artık. Çok rahatlamıştım. Evde kitap aramadım,

vazgeçtim. Ama işte burada artık yoğunlaşmam şart olduğu ve yoğunlaşmamı kimse engelleyemeyeceği halde hâlâ kitap okumaktan kaçınıyorum. Hele onun kitaplarından iyice.

Sarp ile tanışıp da konuşmaya başlamamızın belli bir aşamasında edebiyatın gücüne beni öylesine inandırdı ki, kitaplara, bütün kitaplara daha kafadan saygı duymaya başladım. Eskiden sadece Kuranıkerim'e saygı duyardım. Bunda hem bana özel olarak anlattıkları hem de sorgu ekibimize verdiği cevaplar ve el yazısıyla yazdığı o uzun ifade etkili olmuş olmalıydı. Aklımı karıştıra karıştıra kafamı öyle çalıştırdı ki yani, her yazar bana emir verecek bir amirimmiş gibi, her kitap da içinde emirler, talimatlar gizlenmiş bir iç hizmet kitabı gibi gelmeye başlamıştı bana. Kutsal Kitap değil tabii, tabii, hâşâ. Kutsal kitabım Kuranıkerim. Onu da okumadım ya gerçi. Bu gidişle de okuyamayacağım herhalde. Ama Kuran'ın emirlerine uydum mümkün mertebe. Uymaya çalıştım yani. Şimdi ise sanki her kitabın içinde uymam gereken emirler, tavsiyeler yazılıymış gibi geliyordu işte. Üstelik okumadan bilemeyeceğim, kimsenin bana aktarmadığı emirler.

Mahpusluğumun ilk birkaç ayında gazete okurken, aslında sadece edebiyatın değil, belki yazının da, evet, evet, düpedüz yazının da böyle bir gücü olduğunu fark etmeye başlamıştım ya.

Özellikle cinayet haberlerini okurken, ama mesela Irak'taki savaşla ilgili bir haberi de okurken orada ne yazılıysa aynısını ben de yapmak istiyordum. Yani yapmam gerekirmiş gibi geliyordu. Ne kadar çok şey yapmamış olduğumu fark etmiştim bütün o yıllar boyunca. Sarp Kaya bana bunu fark ettirmişti ve şimdi de artık bir kere yapmıştım ya, hep yapmam gerekiyormuş gibi geliyordu yani. Yani yazılı olunca, yapacaksın.

Ama içeride kalkıp çoluğunu çocuğunu, kaynananı kurşuna dizemezsin herhalde ya da bomba yüklü bir araçla bir karakola kafadan giremezsin, değil mi?

Hayır işte. Mümkünmüş. Mümkün olmadığı için mümkünmüş. Okuyunca mümkün oluyormuş, çünkü mümkün değilmiş. Yani benim için mümkün oluyordu valla. Mahpusluğumun ilk birkaç ayının sonuna doğru bunu iyiden iyiye gördüm. Yazının gücü korkutucuydu.

Bir gün bütün ailesini kurşuna dizen bir polis, bazen bir intihar bombacısı oluyordum yani. Sadece onlar değil, başbakan da oluyordum, genelkurmay başkanı oluyordum, ki onlar da sık sık katil oluyordu. Ben onlar olunca onlar katil oluyordu. Hem de defaatle katil. Yazılı emirlerle. Bir keresinde bir bilimadamı olarak katil oldum. Şarkıcının, türkücünün

katilini hiç sevmem, onu bile oldum. Şarkıcı, türkücü taifesi fenadır, beterdir. Ama onlar katil olduğunda bunu da oluyordum.

Okudukça hepsi ben oluyordum artık. Acı, pişmanlık, vicdan azabı ya da hırs, sevinç, mutluluk filan duymuyordum ama sonra. O olduğum kişiler ne duyuyorsa ben de aynısını duymuyordum yani. Sonrası beni ilgilendirmiyordu, yani o oluşun sonrası. Sadece o olup, o olarak geçiyordum bir başka habere, bir başka sayfaya. Her bir sonraki haberi bir başkası olarak okuyordum artık. Ve o zaman kimse olmadığımı, herhangi bir kimse olmadığım için de bu çukurda benden başka herhangi bir kimse, yani kimse olmadığını düşünüyordum. Bunun nasıl bir yalnızlık olduğunu takdir edersiniz. İşte o zamanlar Sarp'ı nasıl özlüyordum, bir bilseniz. Ve nasıl korkuyordum bu gidişle, bu oluşlar yüzünden, bu bende oluşan yüzlerden, binbir yüz yüzünden beni bir gün tanıyamamasından. Benim de durmaksızın başkası olmam yüzünden onu tanıyamamaktan, bütün şöhretine rağmen bir gün onu tanıyamayan biri olmaktan. Nasıl korkuyordum.

Bir mektubunda empati duygusundan bahsetmişti bana. Okuya okuya bu duygumu geliştireceğimi söylemişti. İstemedim ama ben, acı öyle çoktu ki, istemedim daha fazlasını öğrenmeyi, bilmeyi. Oluşun sonrasından korktum. Yapmadım.

Ama en büyük korkuyu bir gazetede onunla ilgili bir yazı okuduğumda yaşadım. Korku değildi, resmen dehşetti. Yalnızlığın bu kadar dehşet verici bir şey olabileceğini bilemezdim.

Gazetede onun 11 yıl önceki bir fotoğrafını gördüm önce. Hemen altındaki yazıyı okudum sonra da. "Cezaevindeki yazara bir ödül daha" diyordu haberde. Sarp 11 yıl önce yazdığı romanı için yurtdışından ödül almıştı. Haberde bu yazılıydı. Hemen ona dönüşmeye başladım. Haberi okur okumaz. Hemen o oldum. Onun kadar sevindim. Onun kadar umursamadım. Cezaevi müdürünün odasında ödülü kabul ettim. Bir sevinip bir üzülüp bir hiçbir şey hissetmeyerek koğuşa döndüm. Yazının, edebiyatın ve yazarlığın önemini hissettim. Ölümsüzlüğü hissettim. Tuhaf, resmen ölümsüzlüğü hissettim. Ve o zaman işte, ilk defa bir oluşun sonrasının da olduğunu hissettim. Üstelik de ölümsüzlük gibi bir sonrasının.

Sonrası, sonraki saatler vahimdi. Onu hiç tanımamış olmaktan, onun ben olduğundan, ben de durmaksızın bir başkası olduğum için o olarak kalamayacağımdan, onu hepten kaybettiğimden korktum.

Sonra düşündüm: En iyi ihtimalle ben bir gün, ecelimle ölecektim. Ama onun romanlarına ödül vermeyi sürdürecekti birileri, vakıflar, dernekler filan yani. O ölümsüz olacaktı. Ben unutulacaktım, o ise unutulmayacaktı. Unutulmayınca da hâlâ yaşıyor olacaktı. Teklifindeki riyakârlık işte tam burada gizliydi.

Ama mektupları da tam o gün yağmaya başladı da işte, bu korkularımdan ve kaygılarımdan kurtuldum neyse.

Mektuplarını ben kalarak okuyabiliyordum çünkü. Bir tek onun mektuplarını okurken – mektuplar bana hitaben yazıldığı ve bana gönderildiği için onları okurken ben kalabiliyordum yani haliyle. Ben olmak istediğim her defasında hâlâ bu mektupları okurum. Yazı gibi değil onlar. Bir tek onlar, onun mektupları bana emirler yağdırmıyor yani. Bir tek onlar bana talimat vermiyor. Bir tek onlar beni, kimliğimi, kişiliğimi değiştirmiyor, değiştirmiyordu. Öylesine akıyordu yani yazdıkları mektuplarında. Öylesine dolduruyordu âlemin çukurunu azar azar da olsa onun sözleri, cümleleri. Hâlâ da öyle.

Onun mektuplarını okurken, bir kayalığın dibinde birbirimize tutunmuş, üzerimize şiddetle düşen zaman çağlayanının sularıyla boğulmamıza ramak kalmış gibi oluyordu. Hâlâ da öyle oluyor. Cebimde hâlâ onun mektupları yani. Aczevinin, bu âcizler evinin, hadi adını da söyleyeyim, Darülaceze yönetiminden kaçırıyorum şimdi de onun mektuplarını, bir zamanlar nakillerde cezaevi yönetimlerinden kaçırdığım gibi.

Tıkanıyordum resmen, onun su gibi akan mektuplarını okurken. Tıkandıkça huzurla doluyordu içim. Boşa çürümeyecekmişiz, boşa çürümüş olmayacakmışız gibi geliyordu bu yeraltı mağarasında, bu çukurda. Hâlâ. Of...

Ölümsüz olmadığımıza bir kez daha inanıyordum onun mektuplarını okurken. Ruhum huzura kavuşuyordu yazarların da ölümlü olduğuna inandıkça. Onun mektuplarını okudukça, okuyup da bana hiçbir şey olmadıkça, ben hiç kimse olmadıkça onun da ölümlü olduğuna inanıyordum.

Yalnızlık duygusundan kurtulmuş, yan dönüyordum yatağımda. Hâlâ öyle.

Hâlâ aynı sorulara cevap arıyorum işte ben: Onun da aynı günün sabahında aynısını yapacağına inandığım oldu mu hiç? İnandığım halde korktum mu? Ben bir korkak mıyım? Canı bu kadar tatlı bir korkak ki, onca yıldır katlanıyorum bu yaşadıklarıma, değil mi?

Rüya görmemenin odamıza etkisi

Teslim olduğunda bizden tek isteği, uyumasına izin vermemiz oldu. Yorgun görünmüyordu. “Sizden bir tek uyuyabildiğim kadar uyumama müsaade etmenizi istiyorum” dedi. Bana bakarak söyledi. Oysa amir bizimleydi. “En fazla ne kadar uyuyabilir?” diye düşünmüş olmalı ki amirimiz, “Bırakın uyusun” dedi ve onu görmeye indiği, bizim ise onu devralmak için beklediğimiz, bazen ilk müdahale odası olarak da kullandığımız ve bu yüzden de duvarlarında yer yer kan lekeleri olan kayıt odasını ilgisizce terk etti. Tam çıkarayak da ekledi: “Ama uyanır uyanmaz da sorguya alın. Fazla vakit kaybetmeyelim bu işle.” Ama işte benim onu dinlerken uyanan ilgim, amirimizin benim (elbette uydurduğum) sözlü raporlarımı ve yazılı protokollerimi okurken oluşan kanaati, bu işle uzunca bir vakit geçirmemize neden olacakmış meğer. Bunu o uyumak için hücresine kapandığında, daha doğrusu biz onu uyuması için hücresine kapattığımızda henüz bilmiyorduk. Hiçbirimiz. Sonrasında mesai arkadaşlarım ve hatta amirimiz benim uyanan ilgi ve merakımı fark ettiğinde daha da sık kaytarmaya, işe daha da geç gelmeye başlayacaklardı ki, bu da benim işime geldi.

Teslim olduğu günün gecesi ben nöbetçiydim. Nöbete kalacaktım yani. Yatsı namazı için aptes almadan önce, paçalarım sıvalı, ayakkabılarımın arkasını kırmış, bir kere daha indim aşağı. Hücresinin mazgalını açıp baktım. Çoktan uyumuştu. Soluk alıp verişleri horlamaya dönüşecek gibi bir sesle gerçekleşiyor ama horlamıyordu. Mazgalı kapattım. Çıkıp odamda namazımı kıldım. Telsizin sesini kısıp kanepeme uzandım sonra da. Ben de uyudum yani.

Daha o gece, onun aşağıda, hücresinde uyuduğunu bildiğim o ilk gece uyumadan önce, uykuya dalarken son düşündüğüm yine o oldu. Ondan çok işlediği cinayetin gerekçesi tabii. O değil yani, işlediği cinayetin gerekçesi. Şu soruyu iyi hatırlıyorum kendime sorduğum: Mesleğinin zirvesinde olan bir yazar, onca para pul ve benim dahi onu tanımama yol açacak bir şöhret sahibi olmasına rağmen bir mafya müsveddesini neden bir baltayla doğrar? Evet, senelerini cinayet masasında sorgucu olarak geçirmiş, şimdi de sorgu şefi olmuş birisi olarak, kimlerin nelere rağmen cinayet işlediğini görmüş ve artık şaşırmaktan vazgeçmiş olmama ve üstelik de pek, hatta hiç kitap okumamama rağmen yine de bir yazarın cinayet işlemesi bana tuhaf görünüyordu. Yani cinayet çok normalken, yazarlık öyle tuhaftı ki, cinayet işlemedikleri için yazarlar bana öyle tuhaf geliyordu ki, şimdi ikisinin bir

araya gelmesi bana çok zor anlaşılır geliyordu yani. Yani bir yazarın cinayet gerekçesinin ne olabileceği az buz önemli bir soru değildi. Yıllardır, eğer yukarıdan bir talimat almamış, en azından imalı bir konuşmanın, daha doğrusu bir söylevin muhatabı olmamışsak neredeyse kıçımızla çözdüğümüz onca cinayetin ardından yeniden heyecanlanmıştım. Bir cinayet beni yeniden heyecanlandırmıştı. İşte bir yandan nihayet bende yeniden merak uyandıran bu soruyu daha da merak uyandırır hale getirmek içinmiş gibi, bir yandan da bu sorunun cevabını ancak o uyurken elde edebilirmişim, uyanırsa binbir laf cambazlığı, binbir ukalalıkla bu sorudan başka her soruyu cevaplarmış gibi bir endişeyle, bu kez de sabah namazı için aptes almadan önce aşağı indim. Nöbetlerin ertesinde sabah namazımı da burada kılar, eve öyle giderdim. Çünkü sabahları eve gittiğimde ev namaza uygun olmuyordu. Çocuklar değil ama karım hep önümden geçiyordu. Yani aslında dindar sayılırdı namaz kılmasa da. Ama işte daha çok beni görmüyor gibiydi yani.

Ardımdaki pencereden giren tan alacası mazgalın çerçevesi ile benim başımın çevresinin arasından onun üzerine düştü. Yere –yerdeki battaniyeye tabii– uzanırken aldığı pozisyonda uyuyordu. Yüzüstü. Ellerini kaldırmış gibi. “Teslim ol!” çağrısı almış gibi. Oysa kendisi teslim olmuştu. Bacaklarını ayırmış, sanki ince aramaya tabi tutulacak gibiydi. Çoktan tutulmuştu oysa. Daha hücrelerin olduğu bodrum katına indirilmeden önce. Ufacık bir utanma emaresi göstermemiş, kendisini de hiç kasmamıştı. Anüsünü kendi dışında bir şeymişçesine teslim etmişti nezarethane memuruna. Bu rahatlığını daha orada onun yazarlığına bağlamıştım. Umurunda değildi böyle şeyler herhalde. Önemsemiyordu.

Üç gün üç gece uyudu.

O üç gün üç gece boyunca merkezde olduğum zamanlarda, her ezan okunuşunda aptes almadan önce aşağı inip ona baktım.

İlgiyle soruyordum nezarethane nöbetçisine, “Çişe de mi kalkmadı?” diye. Bir kere bile açılmamış kapısı hücresinin. Bir kere bile kalkmamış. “Nasıl kasmış olmalı kendisini?” diye düşündüm onu öyle yüzü yere gömülü, elleri yukarıda, bacaklarını ayırmış, hep böyle uyur izlerken.

Teslim olmuş, ince aramadan geçmiş zanlılar gözaltında ne çok çişe giderler oysa. Ne çok bağırırlar mazgalın aralığından nöbetçi memura. Oyun etmiş gibidirler çişe gitmeyi. Ama işin garibi, işerler de bir kez gidince tuvalete. Ama işte ince aramada kendisini hiç kasmadığını bizim bakarak bile ayırt ettiğimiz, sonradan aramayı yapan memurun da kinayeyle

teyit ettiği bu adam, bu yazar, nasıl kasmış olmalı ki kasıklarındaki kasları, nasıl sıkmış olmalı ki anüsünü, bir kez bile uyanmamış, kalkmamıştı tuvalete.

Bunları düşünürken içimde bir suçluluk duygusu uyanıyor, bir an önce aptes almak için mazgalı kapatıp koşuyordum asansöre.

Üç gün üç gece sonra uyandı. Gözlerini açtığında, mazgaldan ona bakan benim başımın çevresinden içeri dolan ışık yüzünden olmalı, uzun uzun gözlerini ovuşturdu. Nöbetçi memura bağırıp kapıyı açtırdım. Koşar adımlarla tuvalete giderken ben yönlendiriyordum onu. Ama içeri girmedim. İçerde ona nezarethane nöbetçisi refakat etti. Aptesimin bozulmasından korkmuş bile olabilirdim. Böyledir bu işler.

Benim odama çıkardım sonra onu hemen. Sigara isteyip istemediğini sordum. İstedi. Önden kelepçeleyip sigarasını yaktım. Ben namazımı kılarken masamın dibinde o öylece sigarasını içmiş olmalı kanepemde.

Selam verdikten sonra seccademi toplarken, “Amma uyudun” dedim. “Ölü gibi.”

“Hayattayım ama” diye karşılık verdi hiç bekletmeden. Kendine çok güvenli olduğu ve benim birazdan onun bu güvenini kırmam gerekeceği belliydi. “İlk kez bu kadar hayattayım.”

Bir yazarla, bir yazar katille karşı karşıya olduğumu hatırlayıp ya da düşünüp küçük bir telaşlandım, sonra da hemen keyiflendim ama. İyi bir şey hissettim yani önü sonu o sırada ben de. Gülümsedim. Uyandığında ilk beni gördüğü için aramızda hızla bir yakınlığın oluşmaya başladığını, oluşacağını yani, o an ikimiz de artık anlamış olduğumuzdan, onun da anladığından emindim şimdi.

“Bir rüya görmeyi umduğum için bu kadar uyudum” dedi ben sormadan, ben sormuşum gibi, ben de zaten bunu soracakmışım gibi yani. “Ama bu kadar uzun süreceğini ben de tahmin edemezdim. Ne kadar uyudum sahi?” Bu daha işin başındaki gevşek ve kırk yıllık dostmuşuzcasına üslubu, uzun bir uykudan yeni uyanmış olmasından kaynaklanıyor olmalıydı. Uzun uykularda dertler, korkular da gider gibi olur, sabahın güvenlik duygusu insanın içinde bir süre kalır, yani korkular geri gelip de içine dolmadan insanın, insan uyku mahmurluğunda yanı başındakini dost bilir ya, öyle bir şey olmalıydı işte.

“Üç gün üç gece” diye cevapladım.

“Düğün gibiymiş.”

Sanki anlamışım gibi ne yapmak istediğini, sanki soruşturma için çok önemliymiş gibi bu, daha baştan altta kalmamak için herhalde, “Görebildin mi bari bir rüya?” diye sordum.

“Olmadı maalesef” oldu cevabı.

Üzüldüm, bunu beklemiyordum ama üzüldüm. Yani üzülmeyi beklemiyordum. Sanki bu rüyanın, bu görmek istediği rüyanın benim için bir önemi varmış gibi ya da en azından soruşturma için bir önem arz edermiş gibi, üzüldüm. Bir ipucunu yitirmişiz gibi. Sanki bir ipucuna ihtiyacımız olacakmış ve bunu bu o üç gün üç gece içinde yitirmişiz ya da bulamamışız gibi.

Bir sessizlik oldu. Bir rüyanın görülmemiş olması, görülmemesi, bir odadaki iki kişiden birinin bir rüya görmemiş olması bir sessizliğe neden oldu. Tuhaftı.

“Arkadaşlar da gelene kadar birer çay içelim biz önce” dedim konuyu değiştirmek istediğimden. “Gelirken suböreği getirirler, sen de yersin bizle.”

Çay ocağını aradıktan sonra ona bir de ifşaatta bulundum. Bu da tuhaftı. İlk itiraf benden gelmiş oldu çünkü.

“Ben hiçbir kitabınızı okumadım, biliyor musunuz.”

“Hiçbir kitabımızı mı? Hah, doğru ya, sizin için yazarlar böyle örgüt gibi bir şey, değil mi? O yüzden böyle ‘hiçbir kitabınızı’ diyorsunuz.”

Ne acayip işti ulan bu yazarlık. Dakka bir gol bir gibi. Şimdi de bir katilden af dileyecektim neredeyse. Dalgasını geçmeye başlamıştı bile. Kafadan. Hemen. Hiç vakit kaybetmeden. Üç gün üç gece uyuyan o değilmiş gibi hiç vakit kaybetmek istemiyor gibiydi. Ama tabii ben istemiştim bunu. Bu cevabı hak etmiştim. Ulan, katile, hadi sanığa diyelim, “gözaltı”ya diyelim, “siz” diye hitap edilir mi? Niyeyse?

Sinirlendiğimi belli etmemek için susuyordum.

Ama o devam etti: “Yoksa artık ‘siz’ diye mi konuşmaya başladınız siz de benimle? Olamaz. Neredeyse bir katilden af dileyeceksiniz, hem de cinayet masasında. Ne acayip işmiş bu yazarlık. Hayrını göreceğim galiba sonunda burada.”

Bir gülümsemeyle aydınlanarak hem uyku mahmurluğundan hem de hemen uç vermiş küstahlığından sıyrılışını seyrederken, sorguya başlamadan önce kalan zamanı değerlendirerek, Sarp Kaya ile aramızda mümkün mertebe bir mesafe tesis etmek zorunda olduğumu ayrımsadım. Çay geldiğinde bıraktım kelepçeli elleriyle zorlana zorlana atsın şekeri

içine, zorlana zorlana karıştırsın çayını. Zorlana zorlana içsin yani. Ben de seyredeyim. İkinci bir sigara vermeyeyim.

Ama yine de onun hangi rüyanın peşinde olduğunu merak etmeye başlamıştım işte.

Sadece cumaları namaz kılanlardan bahsediyor

Sahiden tuhaf bir iş olmalı bu yazarlık. Mesela neden fırsatı kaçırmıştım şimdi orada, neden kalakalmıştım onun hazırcevaplığı karşısında? Yakışır mı bana? “Evet” diyebilirdim. “Biz sizi öyle görüyoruz” diyebilirdim. “Örgüt gibi bir şeysiniz siz bizim için” diyebilir, böylece hem onun karşısında kendime güç kazandırabilir hem de onu güçten düşürebilirdim. Arkadaşlarım henüz gelmemiş olsa da ben “biz” deyip kendimi onun karşısında tek kalmış olmaktan kurtarırdım. Ona “siz” dediğimde de karşımda böyle gerine gerine oturuyor olamazdı. Onun arkadaşları hiç gelmeyecek olsa da. Sonra belki de hiç arkadaşı yoktu, değil mi? Önünde sonunda böylece ona “siz” diye hitap ettiğimi kabul etmesini engellemiş olurdum. Oysa sessiz kaldım karşısında, resmen dalga geçmesine izin verdim benimle. Anlaşıldı, hiçbir fırsatı kaçırmayacaktı. Teslim olmuştu olmasına ama, teslim olmasının, hatta cinayet işlemesinin, yani işlediği bu cinayetin henüz bilmediğimiz ama benim öğreneceğim ama öğrenene kadar da hiçbir gerçekliği, geçerliliği, aydınlatıcı herhangi bir işlevi kalmayacak olan gerekçesinden başka amaçları da olduğunu daha şimdiden ele veriyordu. İyi iyi, belki de böyle dalga geçmesine izin vererek benimle, bu cinayeti işlemesinin, sonra da teslim olmasının esas nedenini öğrenebilirdim. İşte bu da yazarlığın bir acayip etkisi daha olmalı. Neden teslim olmasının nedenini de bu kadar merak ediyordum, neden illa bunu da öğrenmemiz gerekirmiş gibi geliyordu? Örgüt mü çıkaracaktım yani altından? Mümkün değil görünüyordu oysa. Başka birilerinin suç ortaklığını gizlemek için mi böyle tıpış tıpış, kendi ayağıyla gelip teslim olmuştu yani? Saçma geliyordu. Alt tarafı doğradığı herif bir mafya müsveddesiydi. Ama işte yine de ağzını açar açmaz yağ gibi üste çıkışı beni şaşırtıyor, bunu onun yazarlığına bağlamamak için, bağlamamamız için hiçbir söylediğine inanmamak, söylediği her şeyin altında gizli bir amaç yattığını düşünmek, bunu böyle kabul etmek gerektiğine kanaat getiriyordum.

Sonra da, belki de bütün bunların, yani cinayetinin ve teslim oluşunun altında başka bir amaç yatabileceğine, bizden kesinlikle bir şeyler gizlediğine, bundan böyle de gizleyeceğine inanma isteğimin altında, ona aniden “siz” deyivermiş olmamın utanç ve pişmanlığı yatıyor, diye düşünüyordum.

Peki, ona “siz” diyerek kendimi onun karşısında güçten düşürdüğüme mi daha çok üzülüyordum, yoksa onunla aramıza böyle aniden bir mesafe koyma çabasını açık etmiş olmama mı, bunda ise kararsızdım işte.

Şundan da utanıyordum ki, neden şimdiye kadar sanıklarla, zanlılarla, suçlularla enseye tokat kıça parmak olmak, olmam öğretilmiş ben, onun karşısında böyle sakarca bir resmiyet arayışına girişmiştim. Panik olduğumu neden hissettirmiştim? Panik olmuştum. Üstelik hiçbir yazdığını okumamış olsam da, onu sadece televizyondan, gazetelerdeki fotoğraflarından tanısam da. Tuhaftı.

Sırf yazar olduğunu bilmek yetiyormuş, yetiyordu yani. Belki de asıl bu yüzden, hiçbir kitabını okumamış olduğumdan. Okusam ne yazdığını bilir, ona göre davranırdım yani.

Sonra şu üç gündür, buradayken de, evdeyken de, sanırım onu öyle hücresinde uyurken ilk gördüğümden beri, mazgaldan ona ilk baktığımdan beri yani, karımı da, bir karım olduğunu da daha çok hisseder olmuştum ki zaten öyle ya da böyle hissederdim, hissettirirdi karım kendisini. Ne alaka, ama öyle oldu işte. Öyle oluyordu. Daha çok hissediyordum şimdi bir karım olduğunu.

Bir yazarla bu kadar şiddetli tanışmak, yazarlık, birinin yazarlığı, bir cinayet işlediği, işlemiş olduğu için birinin yazar olduğunu bu kadar net görmek, bu kadar şiddetle hissetmek –ki cinayet işlemiş olması, cinayet işlediği için onun yazarlığının mühim bir şey olduğunu kabul ettiğimi kabul etmeye zorluyordu sanki beni– 11 yıldır sikime takmadığım, babasından biraz miras kalıp da kıçı kalktığından beri takarmış gibi yapıp ama yine de takmadığım, en azından takmadığımı sandığım, takıyorsam da çocuklarımın geleceği için taktığımı kabul ettiğim, çocuklarımın geleceği için katlandığım karımın 11 yıldır her yaptığını tek tek gözden geçirmeme neden olacakmış gibi geliyordu şimdi bana. Hatta gözden geçirmeye başlamama neden olmuş gibi. Çünkü Sarp Kaya'nın hiçbir kitabını okumamış olsam da roman nedir, romanlarda ne anlatılır biliyordum. Siz hiç bir yazarla karşı karşıya oturdunuz mu? Bir oturun. Hemen kendi hayatına bakar insan.

"Eve gelirken ne yap yap, kredi kartımın asgari ödemesini yapabilecek kadar para getir, tamam mı?" olmuştu son sözleri karımın ben evden çıkarken. Babasından bir miktar miras kaldığından beri sadece kıçı kalkmamıştı, 11 yıl önce almaya başladığı kilolara yenilerinin eklenmesi de hızlanmıştı. Arkamdan bana seslenirken kapılara sığmıyordu sanki.

Karımı düşününce yine kendimi o kadar yorgun hissetmiştim ki işte, ben böyle camın kenarında tespih çekerken, karşımda oturup beni sanki aşağılarmış gibi süzen yazarın üç gün üç gece uyumuş olmasını gıptayla hatırladım ve hem ona hem karıma öfkelendim.

Arkadaşlar gelmeden hangi rüyanın peşinde olduğunu bana söyler umuduyla, nedenini bilmediğim bu umutla, yine de sesimi çıkarmıyordum işte ona. “Ya sabır” çekiyordum.

Çünkü ben de nicedir bir rüyanın peşindeydim. Ve bu yüzden de bir türlü rüya göremiyordum. Ne evde ne de burada rüya görmeden uyanıyordum yıllardır. İnsan uyurken sıkılır mı? Ben sıkılırmışım gibi uyanıyordum her uykudan. Uyumaya hazırlanırken canımın sıkılmasına da hazırlanıyordum. Üstelik zaten bütün gün canım sıkılmıştır. Ya da bütün gece eğer nöbetten dönmüşsem. Pijamalarımı giyerken bunu biliyor olmama rağmen yine de uykuya can sıkıntısına hazırlanır gibi hazırlanıyordum. Uyanıkken, uykuda yine canımın sıkılacağını bilmek, canımın sıkılmasını bir acıya, bir üzüntüye dönüştürüyordu. Bir çaresizliğe. Karımın arkadan dolanıp sıyırmaya çalıştığı pijamamı, eğer son yapışımızdan beri üç gün geçmemişse henüz, inatla yukarı çekiyordum. Bir yandan da uykudaymış, çoktan ya da aniden uykuya dalmış gibi yaparken canımın yine çok sıkılacağını düşünüyordum. Pijamamı canımın yine sıkılacağını bilmenin kızgınlığıyla, öfkesiyle ama bu kızgınlığı, öfkeyi karıma asla hissettirmeden çekiyordum. Çünkü “Acaba” diyordum, “gözlerimi kapayıp vazifemi yapsam, can sıkıntımı geciktirmiş olmaz mıyım? Ne zamandır bir vazifeye dönüşmüş bu iş bir oyalanma olamaz mı benim için?” Buna bile razıydım işte. Yani karımla kendimi 15 dakika, yarım saat bile olsa oyalayacak bir şey bulmuş olmaya. Oyalanmaya razı olduğumu anlayınca ama, bu defa sıkıntım daha da artıyordu. Artık hiç rüya göremeyeceğimden emin oluyordum. Bir sabah, evde geçirdiğim bir gecenin sabahında donum ıslak uyandığımda, öylece kalmıştım yatakta. Karımın söylenmelerine rağmen bir saate yakın yataktan çıkmamış, bir umut, görmüş olabileceğim bir rüyayı hatırlamaya çalışmıştım. Ama rüya görmeden hamamcı olduğumdan emin olunca, can sıkıntım, daha da artmış olarak her zamanki yerinde belirmişti. Geri dönmüştü. Şiddetli bir baş ağrısıyla beraber.

İşte de, mesaide de hep sıkıntı. Hep aynı şeyler işte. Bütün cinayetler kolay çözülüyordu. Bazen sırf kendimi, arkadaşlarımı oyalayayım diye, sırf belki amirimizde bir heyecan, bir heves uyandırırım diye bazı delilleri yok ediyor, saklıyordum. Ama suçluların ağzı torba değil ki büzesin. İki gün geçmeden en direnecekmiş gibi görüneni, sorduğumuzdan fazlasını anlatıyordu. O sıkıcı hayatlarının süsüymüş, o sıkıcı hayatlarını süslermiş gibi, bizde hayranlık ya da en azından saygı uyandıracakmış gibi böbürlene

böbürlene anlatıyorlardı kıçı kırık cinayetlerini. Nasıl kızıyordum onlara o zaman. Evde karıma kızamıyordum ama burada kızmak serbestti.

Şimdi odamda, yazar Sarp Kaya'nın karşısında can sıkıntısından uzak birkaç gün geçirme umuduyla oturuyordum yani. Oturdum – ki çok daha uzun sürdü oturmalarım. Beni can sıkıntımdan, uykuda bile kurtulamadığım bir can sıkıntısından bir yazar kurtardı.

Durmaksızın şaştım günlerce, haftalarca yazarlığın ne tuhaf bir iş olduğuna. Yıllarca.

Demek bir yazarın ne demek olduğunu anlamak için onun kitaplarını okumak gerekmiyormuş.

"Sabahları hep böyle tespih mi çekersiniz?"

"Evet, rahatsız mı ettim Sarp Bey?" diyerek yetiştim sorusuna.

"Hayır, hoşuma gitti."

"Nesi hoşuna gitti?" dedim kızmış gibi yaparak.

"Namaz kılmanız daha da hoşuma gitti ama" dedi bu kez.

Şimdi sahiden kızıyordum ama. Ve kızma hakkım olduğunu da hatırlıyordum.

"Ya, benim namazımdan sana ne?"

"Bilmiyorum ama bana bir kez daha namazın erkeklikle ilgisini hatırlattınız" diye kibarca gülümseyerek yanıtladı sorumu. Gülümseyişinde bir küçümseme olmadığından emin olunca, namazın gücüne bir kez daha inandım. Namaz beni onun karşısında güçlü kılmıştı. Namaz kılarak kendimi güçlü kıldığımı ne zamandır biliyordum ama kimse bana bunu böyle hissettirmemişti.

"Nasıl yani? Erkeklikle ne ilgisi var?"

"Bazen cuma öğleleri, özellikle de havanın sıcak olduğu günlerde camilerin yanından geçerken, namaz kılan adamlara, genç ya da ihtiyar adamlara bakarken aslında onların erkekliklerini kutsamak için değil belki ama, erkek olmalarını kutlamak için toplandıklarını, cuma namazına gitmenin onlar için sadece birbirlerine erkek olduklarını göstermek, birbirlerinin ve kendilerinin erkekliklerine onay vermek olduğunu düşünürüm. Zaten sadece cuma namazı kılanları görmüştüm şimdiye kadar. Sabah namazı kılarken gördüğüm ilk siz oldunuz. Sizin bu sabah namaz kılışınızı seyrederken de işte, namazın bir erkeklik kutlaması olduğuna iyice inandım."

İstemeden yine, "Nasıl yani?" diye sordum. Ve bu soruyu sormuş olmaktan, en azından böyle sormuş olmaktan çok rahatsız oldum.

“Evde ya da başka bir özel alanda yaptığınız bir işi her cuma öğle vakti hemcinslerinizle birlikte, hemcinslerinize göstere göstere, hemcinslerinizle uzlaşa uzlaşa yapıyorsunuz. Namazın erkekler için asıl amacı bu bence günümüzde.”

Onunla tartışmak istediğimi hissedince, konunun bütün hassasiyetine rağmen keyiflendim, günaha girmeyi göze alarak konuşmayı sürdürme cihetine gittim. İstesem susturabilirdim onu.

“Çok biliyorsun da, kadınlar da namaz kılıyor. Buna ne diyeceksin?”

“Ancak onlar her cuma öğle vakti bunu kamusal alana taşımıyor. Cami avlularında aptes alıp, dışarıya serili halıların üzerinde topluca namaz kılmıyor.”

“O zaman şeye ne diyeceksin, peki? Cuma namazına gelen her adam da beş vakit namaz kılmıyor her gün.”

“İşte zaten asıl onlar erkeklikleri için onay bekliyor. Asıl onlar, cuma günleri sizlerle namaz kılmaya ihtiyacı olanlar. Siz onları aranıza alarak onların da erkekliklerini kurtarıyorsunuz.”

Artık işin tadını çıkarmaya karar vermiştim.

“Bırak beş vakit namazı, cuma namazı bile kılmayan adamlar ne oluyor o zaman?” diye kinayeli bir soru sordum. Sonra da ekledim: “Mesela sen onlara bakarak geçip gittiğini söyledin. Öyle mi?”

“Evet. Artık siz düşüneceksiniz bizim ne olduğumuzu. Neyse, her şey bir yana siz öyle sabah namazınızı kılarken karşımda, kendimi çok iyi hissettim. Bir gün bunun nedenini anlatırım size” diyerek tartışmadan çekilmeye çalışırken Sarp Kaya, ben aceleyle atıldım; ama sonra söylediğime de pişman oldum. Çünkü yine kendimi ele verdiğimi sandım.

“Burada bayağı uzun kalmayı, bize zorluk çıkarmayı düşünüyorsun galiba yazar efendi.”

Yazmış olmak, yapmış olmaktır okur nezdinde

Daha bir saat olmadan nerelere gelmiştik. Eğer sorgu başladığında da – tabii eğer bir sorgu gerekecekse (elimden geleni yapacaktım bunun olması için)– hali tavrı değişmezse, o zaman sinirlenecektim işte. Beni konuşturuyordu şimdilik, ben de konuşuyordum dünden razıymış gibi ama aynısını diğerlerine de yaparsa çok kızacaktım. Adam gibi cevap vermeliydi sorgu odasında sorularımıza. Yani bir suçlu gibi. Baş başa kalacağımız zamanlar olacaktı daha nasılsa. Olması için fırsat yaratırdım. İşte o zaman bir yazar gibi konuşabilirdi istediği kadar. Oyalanırdım ben de. Ulan, dedim ya, "amma acayip bir şeymiş bir yazarla konuşmak." Hiç beklemediğim bir yerden bir yol bulmuştu sanki hayatımın içine doğru. Bir kapım açılmış, bir kapım varmış da onu sanki bir saat içinde hiç zorlamadan açmış, açtırmış gibi geliyordu şimdi bana. Sanki benden öğrenmek isteyip de öğrenemeyeceği bir şey yoktu daha şimdiden. Hep başkalarını dinlemiş olan ben, içimde anlatmak istediğim ne çok şeyin birikmiş olduğunu fark etmiştim işte bir saat içinde. Nasıl dolmuşmuşum meğer. Heveslendim resmen, içimden sanki ellerimi ovuşturdum. Ya, nasıl olmuştu da bırak eline bir roman almayı, gazetelerin köşe yazarlarını bile okumayan ben (oysa terörle mücadeledekiler o yazılarda neler bulup bir de prim alıyordu), bazı şeylerin sadece bir yazara anlatılabileceğini bilmişim alttan alta hep. Bilirmişim. Ya da şimdi hazır bir yazar buldum, elimde, açık açık konuşayım diyordum.

Neler söyledi namaz hakkında, namaz kılmak hakkında? Hiç aklıma gelmeyecek şeyler aklıma nasıl yerleşiverdi? Bu adamdan korkulurdu. Bu adam beni altüst ederdi. Bu adam beni alt ederdi. Bu adamdan sahiden korkuyordum; ama korktuğumu anlamasından, bu adamdan korktuğumdan daha fazla korkuyordum ki bu, bu adamdan korkumu daha da artırıyordu o zaman.

Bir karşı atak yapmalıydım.

"Evli misin yazar efendi?"

"Tabii, tabii evliyim, hatta torun torba sahibiyim. Ya, bana böyle bir şeyi nasıl soruyorsunuz?"

Babalanır gibi yaptım: "Daha neler soracağız sana da, bunu özel olarak sordum, meraktan. Niye bu kadar acayip geldi ki sana bu soru?"

"Niye acayip geldiğini ifademe bırakalım isterseniz ama size yine de bu konuda ilk ve son kez şu kadarını söyleyeyim ki bütün o kitapları

evlenmediğim, hiç evlenmediğim için yazabildim ben. Bütün o ödülleri de bu sayede aldım."

"E, ne oldu peki? Başın göğe mi erdi?"

"Siz evlendiniz de başlarınız göğe mi erdi peki?"

"Sen de hep bir 'siz'den söz ediyorsun da, hadi bakalım hayırlısı, altından ne çıkacak bunun?"

"İşte bunun için ifademi beklemek zorundasınız. Sorgu odasına geçmemizi. Burada bunları konuşmam sizinle. Burada sizinle sadece yaptıklarımı konuşurum. Ama sorgu odasında yapmadıklarımı konuşacağım. Yapmadığım her şeyi konuşacağım, ki çok şey yapmadığınız zaman sonunda yaptığınız şey de çok büyük olur çünkü. Yazılan kitaplar da, işlenen cinayetler de. Burada siz yaptığım şeylerden yapmadıklarımı anlarsınız, orada ben yapmadığım şeyleri anlatarak size yaptığım şeyi anlatmış olurum."

"Yaptığın her şeyi anlatacak mısın peki burada bana, söz mü?"

O "Her şeyi, söz" derken ben aldığım söze sevinmekten çok, ne kadar ileri gittiğimin, onunla oyun oynamaya ne kadar hazır olduğumun, oyun oynamaya bu kadar hazır olmamın bir sebebi olduğunu belli ettiğimin ayırdına vararak kendime kızdım. Ve kendime kızdığım için de söz verip vermediğinden emin olamadım. Hem söz vermiş olsaydı, bu son sorum nedeniyle kendime kızmaktan çok, bu sözü aldığım için kendimi kutlamalıydım.

Peki, niye kendimi kutlayacaktım? Sarp Kaya hakkında, benimle birlikte sorguya girecek olan dönemlerimden, tertiplerimden daha fazla şey öğrenmeyi daha şimdiden garantiye aldığım için mi? Böyle olmadığı, kendimi kutlamak için böyle bir gerekçeye ihtiyacım olmadığı aşikârdı. İşte o zaman, yine fazla ileri gittiğimi düşündüm bir kez daha.

Onunla anlaşmadığımızı göstermek için, daha henüz bir anlaşma yapmadığımızı kanıtlamak ister gibi, ama cevap verip vermemesine bakarak oyunun onun tarafından koyulmuş kurallarına uyup uymayacağını görmek ve böylece oyuna başlayıp başlamadığımızı anlamak için sorulduğu açıkça ortada olan ve böylelikle onunla bir oyun oynamaya ne kadar teşne olduğumu ve oyun oynamaya bu kadar teşne olmamın çok önemli bir sebebi olduğunu açığa vuran, alelacele hazırlarken cevaplamasından korktuğum ama cevaplamayacağından da emin olduğum soruyu sordum ona: "Niye balta?"

"Cevap vermem bu soruya burada. Bu soruyu öbür odaya saklayın."

“Ne yani? Kimseye ben bu odada böyle sorular sormadım mı sanıyorsun? Bu odada namaz kıldığım için böyle sorular sormam mı kimseye sanıyorsun? Biz nerelerde namaz kıldık. Hem, hani yaptığın her şeyi, yani yaptığın şeyleri burada, bu odada anlatacaktın. Sadece bana anlatacaktın?”

“Olabilir. Ben bu odada böyle sorulara cevap vermeyeceğim. Vermem. Öbür odada yapmadığım şeyleri anlatırken, cinayeti işleyip işlemediğimi de anlarsanız artık, işlediysem neden baltayla işlediğimi de.”

“Ama adamı baltayla doğradığına göre ve sorgu odasında da yapmadığın şeyleri anlatacağına göre, orada değil burada cevap vermelisin bu soruya. Sen buraya kendi ayağınla gelmedin mi sonra? O cinayeti sen işlemedin mi? İşlemedin mi ki, bu soruyu cevaplamıyorsun? Hadi söyle bana, neden balta? Kimseye söylemeyeceğim.”

“Kimseye söylemeyeceğim” derken ikimiz de gülümsüyorduk. O benden önce ciddileşti ama. Ben ise ciddileştiğimde ona teşekkür etme isteği doğmuştu içimde. Sahiden de beni ayrı bir yere koymaya kararlıydı. Ama bunun benim için neden önem taşıdığı, yani beni ayrı bir yere koymasının benim için neden önemli olduğu hâlâ bir muammaydı benim için. Bir muamma olmalıydı. Kendimi buna inanmaya, bunun bir muamma olduğuna inanmaya zorlamaya başlamıştım bile.

“Tamam, sana burada sadece yaptığın şeyleri soracağım” diye bu kez de ben söz verdim ona. “Ama sadece iki şey biliyorum senin hakkında. Bunlar bildirildi yani bana, sen teslim olduğunda. Yazar olduğun ve bir de şimdi katil olduğun. Neden o cinayeti işlediğini, yapmadığın şeyleri anlatarak sorgu odasında anlatacağına göre bize, öyle anlatmak istediğine göre, katil olduğundan asla emin olamayacağız o odada, olamayız; daha doğrusu ben olamayacağım bana bu odada anlattıklarından ötürü. Geriye senin hakkında emin olabileceğim tek şey kalıyor, yazar olduğun. Ama söylediğim gibi, hiçbir kitabını da okumadım ben senin. Ne soracağım o zaman sana bu odada ben?”

“Bir yazara bundan başka bir şey sorulamaz mı, yani bir yazara kitaplarından başka, benim durumumda bir de cinayet aletinden başka bir şey sorulamaz mı sizce? Ne tuhaf! Bu kadar mı önemli bir şey yazarlık sizlerin nezdinde?”

“Demin başka bir şey daha sordum, evli olup olmadığını sordum, ona da kızdın.”

“Ben o soruya kızmadım. O soruyu cevabını bildiğiniz halde sormanıza kızdım. Bakın benim hakkımda neler düşündüğünüzü biliyorum. Ha, ama benimle kendi evliliğiniz hakkında konuşmak istiyorsanız; o soruyu, ben size sizin evliliğiniz hakkında bir soru sorayım diye sorduysanız o başka. Hadi bunu konuşalım isterseniz, siz bana soracak bir soru bulana kadar.”

Sinirlenmiş gibi yaparak, belki de sahiden sinirlenerek ama sinirlendiğimi kabullenmemek için sinirlenmiş gibi yaptığımı kabullenerek ve bu yüzden de sinirlilik halini belki biraz abartarak kestirip atarmış gibi yaptım: “Evliliğimin konuşulacak bir tarafı yok. Ben mutluyum. Hem sen haddini aşmıyor musun biraz yazar efendi?”

“Bayılıyorum bu ‘yazar efendi’ deyişinize. Evet, haddimi aşıyorum. İşte bakın şimdi burada size şunu söylemeliyim ki, haddini aşmak işim benim. İşimiz bu.”

“Biliyoruz zaten, bütün o imza toplamalar, devletin, hükümetin her işine karışmalar. Doğru, sizin işiniz bu.”

“Çoğul konuşuyorsunuz ‘siz’ derken yine, değil mi? Evet, tabii. Ben öyle şeyleri kastetmemiştim gerçi ‘işimiz bu’ derken, ama öyle olsun. Hadi, siz şimdi onu anlatın, evliliğiniz en fazla nerelerde aksıyor?”

Yine sinirlenmiş gibi yaparak, “Yazar efendi” dedim, “sorun yok benim evliliğimde diyorum sana. Niye hâlâ üstüme geliyorsun?”

İşte tam bu sırada, bir kez daha “yazar efendi” derken ona, bu “yazar efendi” deyişlerimin içinde en ufak bir öfke ya da alay olmadığını, düpedüz ve açıkça benim –ben, bir polisin, ben, onun sorgu şefinin– ona böyle hitap ederek ona sempatik görünmek istediğimi ona göstermek istediğimi anladım.

“Haddimi aşmama izin vermezseniz konuşamam sizinle ama. Ayrıca da sorun yoksa yoktur. Ama bana hiç de öyle gelmiyor. Sonra bunun nesine kızıyorsunuz, anlayamadım.”

“Çünkü mahrem konulara giriyorsun.”

“Siz sorgu odasında girmeyecek misiniz mahrem konulara?”

“Girecek miyiz? Niye girmeliymişiz? Girmeli miyiz?”

Heyecanlandım. İlk kez açık veriyordu sanki.

Ama hemen toparlanmış gibi konuştu yine:

“Orada girip girmemeniz gerektiğine siz karar verirsiniz artık anlattıklarıma göre. Ama burada anlatacaklarımda mahrem bir şey bulursanız, ‘helal olsun’ derim size. Hayran bırakırsınız beni zekânıza.”

“Peki, benim mahrem konularıma niye giriliyor o zaman? Baltayla adamı doğrayan ben değilim, değil mi? Karımı da doğramadığıma göre.”

“İşte bakın, bu cümleyi böyle rahat kurmanız bile evliliğinizin ne halde olduğunu gösteriyor. Bu cümleyi kurmak her babayiğidin harcı değildir. İşte size yine yazarlıkla ilgili bir şey söyleyeceğim. Bazen bazı cümleleri tam yeri gelmiş bile olsa kâğıda geçirmeyiz biz. Dilimizin ucunda kalır. Çünkü biliriz ki bunu yazmış olmak, yapmış olmak gibi bir şeydir okur için. Bizim için yapmış olmaktır. O kadar korkutur bizi bazen bazı cümleler. Siz ise rahatlıkla, öylesine söyleyiverdiniz.”

“Sen de öylesine yapıverdin. Yazsaydın keşke. Adam hâlâ yaşıyor olurdu, değil mi?”

“Keşke yazabilseydim. Evet. Neyse, bana bir sigara daha verebilir misiniz?”

Sigarayı bu kez kendim yakıp verdim ona. Alırken gülümsedi.

Çok yorulmuştum. O da yorgun görünüyordu.

Sormadan edemedim ama: “Hadi, haddini aşmana izin verdik diyelim, mutlu bir evliliğim olmadığını niye düşündün?”

“Namaz kılışın hâlâ gözümün önünde. O kadar güzel kılıyordun ki namazını, o kadar güzel görünüyordun ki namaz kılarken, o zaman işte.”

“Taktın sen de benim namazıma, çok istiyorsan sana da bir ‘Namaz Hocası’ kitabı getirteyim” derken kızmamıştım ona. Kızamamıştım. Kızamadığımı anlamasından da çekinmemiştim. Bana “sen” diye hitap edeceği yeri o kadar iyi seçmişti ki.

Öldürmek istemediğimiz için sevmek birini

Anlayamadığım bir nedenle, sanki bana “sen” diye hitap etmesiyle başım göğe ermişti. Aniden kimliğime, kişiliğime bir mühimmat eklenmiş gibiydi. Bakar mısınız, “mühimmat” diyorum hâlâ. Sevinsem de bana “sen” diye hitap etmesine, yine de bu sevincim bir yandan da bana, hem kendime karşı hem ona karşı, karşı çıkmamı işaret ediyormuş gibi geldi. Bunun işaretiymiş gibi geldi bu aniden duyduğum sevinç. Ve ona iki laf etmeye karar verdim.

“Haddini aşmanın işin olduğunu söylemen iyi oldu. Burada da durmadan, planlı programlı işini yapacaksın yani, değil mi?”

“Eh, olacak o kadar” dedi biraz küstah Sarp Kaya. Sarp Kaya biraz küstah. Küstah.

“Biraz değil, bayağı küstah” diye düşünürken de hoşuma gidiyordu bu küstahlığı aslında.

Küstahlığın bir açık kapı, ardına kadar açık bir kapı olduğunu sezerdim, sezerim sık sık polis sezgilerimle.

Dürüstlük gibi bir şey değildir yani küstahlık.

Dobralık ya da ukalalık gibi bir şey hiç değil.

Dürüstlük şey gibidir: Kapısız ev. Kapısız suç mahalli. Merak uyandırmaz.

Dobralıksa, menteşeleri laçka olmuş, kilidi bozulmuş kapı.

Ukalalık desen, o da zincirli kapı. Aralıktan bakıp kovar seni. Seni kovar da, beni kovamazdı tabii, ayağımı kapı ile çerçevesinin arasına yerleştirdim mi. Olmadı, eğer çok ukalaysa ve bunu da yapmamı isterse, kimliğimi gösterirdim. Ukalalığının hesabını fena öderdi ben içeri girince. Ben içeri girdim mi o da içeri girerdi. Ben bir yerden içeri girdim mi, girdiğim yerdeki adam da içeri girmiş demekti. Benim içeri girdiğim yerdeki adam artık içerideydi.

Ama küstahlık: Bu çok erkek işi bir şey. Korkacak bir şeyi olmayan, korkacak bir şeyi olsa da, korkacak bir şeyini ele vermekten, göstermekten korkmayan bir erkeğin işi. Her daim açık kapı. “Girersen gir. Kapım, kapılarım ardına kadar açık” demek. Açmak kapıyı ardına kadar. Üstelik içeride de şaşırtıcı şeylerin olması kuvvetle muhtemeldir.

Ne yani, bu Sarp Kaya şimdi bütün kapılarını açacak mıydı bana? Her şeyi anlatacak mıydı? Her şeyi gösterecek miydi?

Oysa daha çok kendisiyle ilgili değil de başka şeylerle ilgili her şeyi anlatacakmış, gösterecekmiş gibiydi o sanki. Öyle anlaşılıyordu şimdiye

kadar söylediklerinden.

Ne yani, o zaman kapısını ardına kadar açtığı kendisi değil miydi bunun, başkasının kapısını mı açıyordu bana? Başkasında mı gizleniyordu böylece, gizlenecekti yani? Olamaz mıydı?

Böyle bir kararlılıkla, böyle kendinden emin, böyle rahat oturuyordu çünkü karşımda.

“Demek, yazarların kapıları hep böyle açık olurmuş ha” dedim kendi kendime.

Ama bunlar uydurarak yazmıyorlar mıydı o romanlarını filan? Kapıları açık da, içeridekiler kimdi? Bu herif herhalde onca cilt kitabıyla –yıllardır gazetelerde kitaplarının ilanlarını, haberlerini görür geçerdim, geçerdim de çok kitap yazdığını biliyordum ama–, bütün o kitaplarda herhalde kendisini anlatmamıştı, değil mi? Kimin hayatından o kadar çok şey çıkardı? Benimki –ki benimki bir polisin hayatı– ortadaydı işte. “Ulan, bir de benim hayatımdan roman çıkarırsa bu herif!” diye düşündüm. İş sarpa sarıyormuş gibi geldi işte bana yine o anda. “Sarp”a deyip gülerken “beni güldürdü ya, bin yaşasın” der gibi bir şey hissettim.

Hiç ilgilenmediğim bir konuya sardırıyormuşum gibi geldi. Herifin o adamı niye doğradığıyla değil de, hiç üstüme vazife olmayan şeylerle ilgilenmeye başlamıştım, baksanıza. Frene basmam lazımdı bir an önce.

Sarp Kaya’nın benim içimden bile konuşabileceği, çoktan içime girmiş olduğu, kendi kapısını değil, o küstahlığıyla benim kapımı açtığı –açtığım– ve küstahlığının aslında göstermelik olduğu ihtimal dahilinde görününce bana, öfkelenmeye karar verdim ürkerek. Ürkünce de, en azından bir uyarayım bakayım dedim.

“Oho, yazar efendi, artık sende de ‘siz, biz’ kalmadı, ha? Artık komple senlibenli olduk, öyle mi?”

“Ne ‘siz’i ne ‘biz’i ya, onlar alışma turlarıydı. Benim ‘sizlerim’, ‘bizlerim’ olsaydı, bugün bu noktada mı olurdum, bugün bu noktada olabilir miydim?”

“Neyi kastediyorsun ‘bu nokta’ derken, burayı mı, yani cinayet masasını mı, yoksa cinayeti mi?”

O kadar sıkılmıştım ki sulu göz ya da cezasına dünden razı sanıklardan, evet, evet, düpedüz katillerden, nasıl hoşuma gidiyordu böyle sorular sormak. Kendimden hoşlanıyordum, kendimden hoşlanınca haliyle ondan da.

“Hepsini” diye yanıtladı. Dalgınlaştığını fark ettim, bu yanıtı verirken ona dikkatle baktığımda.

Bir tehlike sezmiş gibi, dalgınlığının kalıcı olması büyük bir tehlikeymiş gibi atıldım ve “Hepsini mi? Yani yazarlığını da mı, yazar olarak bulunduğun yeri de mi kastediyorsun?” diye sordum onu kışkırtmak için.

“Hepsini dedim ya” diye kestirip attı yine, aniden, biraz önce aniden bir bıkkınlık gelmiş gibi üzerine.

Sonra sanki susarsa ben üzülürmüşüm gibi, susarsa üzüleceğime kanaat getirmiş gibi, onun buna kanaat getirdiğini hisseden ben de o susarsa üzülmekten korktuğum için o susarsa üzüleceğimi belli edince, konuşmaya karar vermiş gibi doğruldu kanepede.

“Bir cinayet masası polisi olarak ne kadar farkındasın bilmiyorum ama cinayetlerin çoğu yalnızlık korkusundan işlenir. Öyle sıradan bir laf etmiyorum, iyi dinle. Cinayet işlemek, dünyada yalnız olmadığını, olamadığını müthiş bir şiddet ve etkisi içinden bir daha hiç çıkmaz, çıkmayacakmış gibi bir sertlikte kanıtlar sana. Cinayet hayatla senlibenli olmaktır. Aslında herkesin yaşama hakkına saygı abartıldıkça –ki bunun bir yasa olarak kabul edilmesi bile yeter– hayatla, birlikte yaşadığımız insanlarla aramızda tuhaf bir mesafe oluyor, oluşuyor. Hayır, elbette öldürelim demiyorum. Ama en azından böyle bir olanağa, yani yanı başımızdakini öldürme olanağına sahip olduğumuzu unutmamalıyız. Öldürmediğimizi, öldürmek istemediğimizi bildiğimiz için sevmeliyiz birini. Yaşam hakkına saygının abartılması neden oluyor yani biraz da cinayetlere. Çünkü birinin bizimle arasına koyduğu mesafeyi kaldırmanın en etkili ve hızlı yolu onu öldürmektir. Mesafe koyan, sana mesafe koyan bir kişiyi öldürmektir. Bunu kastediyorum hayatla ‘sizlibizli’ olmayı bırakıp ‘senlibenli’ olmak, derken.”

Çok önemli bir ipucu elde etmiş gibi hemen konuya girdim: “Yani o herifi senin tabirinle hayatla senlibenli olmak için mi doğradın? Tabii, öyle aylarca çıkmadan evinden kitaplara gömülürsen, kendin mesafe koyarsan hayatla, insanlarla arana, olacağı bu. Olacağı buydu yani.”

“O kadar yanılıyorsun ki” dedi heyecanıma, şen heyecanıma hiç paye vermeden. “Asıl yazarlık hayatla arandaki bütün mesafenin kalkmasıdır.”

Sonra da yine beni küçümsüyormuş gibi bir bakışla devam etti: “Ben asıl hepsiyle tek tek senlibenli olduğum, o içimde ha bire çoğalan

kalabalıktan kendi sesimi duyamaz olduğum için, kendi sesimi duyamaz olduğumda, kendimi öyle yalnız hissetmeye başlamıştım ki gidip...”

Sustu hemen, ben gaza basmak için sohbetimizin pedalına yüklenmeye hazırlanıyordum ki, o frene bastı.

O frene basınca sevindim ben de ama. Bu hızla gidersek bu sohbet erken başlamış bir sorguya dönüşecek, içimde giderek büyüyen merakımı yatıştıracak ya da artıracak –hangisini istediğimi artık bilemiyordum–, akıştan sapıp durulacak, rutin, her zamanki sıkıcı işimin bir parçası olacaktı.

Konuştu tekrar neyse, şimdi artık çok daha sakindi: “Tekrar kendi sesimi duymak zorundaydım. Çok da çalıştım bunun için önce.”

“Ne yaptın?”

“Her gün sabah kalkıyor, kitaplarımdan birini alıyor, evin içinde yüksek sesle okuyordum. Ama kendi sesimi duyamıyordum işte. Benim sesim değildi duyduğum. Kitaplarımı başkalarının da okuduğunu, üstelik de bayağı ciddi bir okur sayısına ulaştığını bildiğim için kendi sesimi duyamıyordum artık. Bir gürültünün içine hapsolmuştum. Kahramanlarımın iç ya da dış sesleri mi, okurların iç ya da dış sesleri mi, artık onu bile seçemez olmuştum. Ama bak, şimdi burada seninle konuşurken kendi sesimi duyuyorum artık.”

O bunları söylediğinde ben de hem sevinmiş hem korkmuştum.

Bu söylediklerinin bendeki bu etkisinin neden kaynaklandığını da hemen anlamıştım.

Onunla konuştukça zekâmın daha iyi çalıştığını hissediyordum. Onu dinledikçe zekâmdan daha fazla emin oluyordum. Bu da ayrı bir sevinç vesilesi oluyordu benim için.

Ama az önceki o anlık sevinç ve korkunun nedeni başkaydı.

Sevinçle, sevinç içinde, sevinç yüzünden o korktuğum yere beni çekmesine izin verebilirdim ya da korkup kaçabilirdim korkum yüzünden, ama aynı zamanda sevincim yüzünden. Korkum ile sevincim, korkularım ile sevinçlerim aynı şey oluyor gibiydi içimde ve bu da beni hem korkutuyor hem sevindiriyordu yine işte.

Sıradan bir sabahmış gibi bir sabahtı cinayet masamızda. Karşımda kelepçeli, bir katil yazar. Yazarı fazla. Katil. Katil olsa kaç yazar. Yazar. Gülümsedim. Namazımı kılmış, sorguya başlamak, ifade almak için arkadaşlarımı beklerken laflayan ben. Laflayan benim onunla. Ve bu arada her zamanki hayatım karmakarışık oluyormuş gibi. Gereksiz bir risk alıyormuşum gibi. Ama ok da yaydan çıkmış gibi.

Bu kadar gevşek bir adamdan, yay gibi gerilmesi asla mümkün olmayan bu adamdan, Sarp Kaya'dan mı çıkmıştı bu ok yani?

Son aylarda, belki de son yıllarda ne kadar gergin olduğumu, ne kadar gerilmiş olduğumu, ne kadar gergin olmuş olduğumu, bu gerginliği hissettirmeye hissettirmeye, kimseye, kendime bile hissettirmeye hissettirmeye ne kadar daha fazla gerildiğimi şimdi bu sabah fark ediyordum işte. Ben açtım sohbeti. Gergin olan bendim. O gevşekti.

Ben istemesem bu konular hiç açılmazdı.

Bu dünyanın neden olduğu başka dünyalar

“Ne tür şeyler yazıyorsun?” Bu soruyu öylesine sordum, öylesine sormuş gibi sordum ama sorduğum anda öylesine sormadığımı, bunun hayati bir soru olduğunu da anladım. Anlamıştım. Bu soruyu sorarkenki gibi bir merak bir daha hiç olmadı hayatımda. İçimde. Hiç hissetmedim. Çok sonra bu sorunun cevabını niye bu kadar merak ettiğimi, hatta bundan da önce bu soruya cevap verip vermeyeceğini niye bu kadar merak ettiğimi düşündüğümde bunun sahiden de hayati bir soru olduğundan iyice emin oldum ama neden hayati bir soru olduğuna dair tahminlerimin hiçbirinden hâlâ emin değilim. En azından rasgele sayabildiğim bu tahmini nedenlerden hangisinin öncelikli olduğundan. Eğer hepsi birden ya da ikisi mesela neden olmuşsa merakıma. Hepsi birden ya da ikisi mesela hayati olmasına neden olmuşsa bu sorunun. Eğer ortada tek bir neden yoksa. Ya da ortada dönen bir neden olup da ama bu nedenin çektiği, cezbettiği başka küçük küçük nedenler varsa. Ama işte bunları düşünürken şimdi, artık bir şeyin tek bir nedeni olamazmış gibi geliyor bana. Bundan eminim handiyse. Bizim neden olarak gördüğümüz şey bizim dünyamız oluyor. Ortada dönüp duruyor. Biz bir nedenin içinde, üzerinde, yüzeyinde yaşıyoruz. Bir nedenin içine gömülüyoruz. Dünya bir neden. Bir nedenden ibaret. Ama tek neden değil. Tek nedenimiz dünya değil. Yani dünya var diye yaşamıyoruz biz. Dünya çok ortalıkta olduğu için dünyada yaşıyoruz. Dünya ortadaki neden olduğu için. Ortalanmış neden. Ama dünya neden olduğu gibi, dünyanın neden olduğu başka dünyalar da var. Başka yaşama nedenleri. Biz onlar uzakta, o yaşama nedenleri uzakta olduğu için orada, o nedenlere dayanarak, o nedenlerin üzerinde durarak yaşamıyoruz. O nedenlerin üzerine kapaklanmıyoruz. O nedenlerin dibine gömülmüyoruz. Hep en yakınımızdaki nedenden ötürü, neden sayesinde, nedenle yaşıyoruz. Oysa her neden başka nedenleri çekiyor. Bizim yaşam nedenimiz de başka yaşam nedenlerini çekiyor. Nedenlerin çektiği nedenler bazen sonuç sanılır. Sanılabilir. Değil ama. Sonuç değil hiçbir şey. Her şey neden. Her şey bir şeyin nedeni olduğu için bir yaşama nedeni bulabiliyoruz biz de. Sonuç sandığımız şeyler sadece yakınımızdaki nedenler. Biz yakınımızdaki nedeni sonuç sayıp, uzağımızdakini neden saydığımız için yaşayabiliyoruz, yaşamamızın bir nedeni varmış gibi yaşamayı sürdürebiliyoruz. Şimdi bunları çok daha iyi anlıyorum. Sarp Kaya’yı, bütün bu anlattıklarını çok daha iyi anlıyorum.

Ben Sarp Kaya'ya "Ne tür şeyler yazıyorsun?" diye sorarken, bu soruya bir cevap alırsam –ki aldım– bu cevabın onun neler yazdığından çok yazmadığı zamanlar ne yaptığını, neler yaptığını açıklayacağını düşündüğüm için bu kadar hayati bulmuş olabilirdim bu soruyu. Çünkü beni onun yazmadığı zamanlar ne yaptığı ilgilendiriyordu, ilgilendirmeliydi o sabahtan başlayarak. Ve bu ilgilendiriyordu beni. Yazmadığında ne yaptığı. Bugün bunu "yazmadıklarını ne yaptığı" diye düzeltebilirim. Düzeltmeliyim. Yazmadığında ne yaptığını merak etmemin, öğrenmek istememin nedenini cinayet masasında bir komiser olmama bağladım. Bir sorgu şefi. Öyle değilmiş ya, bu da işin öbür tarafı. Diğer neden. Uzaktaki neden. Uzaklara uzanan bir ihtimaller uzayındaki nedenlerden biri işte. Şimdi bu nedenle yaşıyorum ama artık. Başka bir dünyada gibiyim. Başka bir dünyadayım.

"Ne tür şeyler yazıyorsun?" diye sorduğumda bir gün beni de yazıp yazmayacağını da merak etmiş olabilirim. "Beni yazacak bir yazar, benim hayatım gibi bir hayattan roman çıkaracak bir yazar varsa bu dünyada, demek ki o kadar da sıkılmam gerekmez" diye düşünmüşümdür. Benim hayatım bir romanın yazılmasına neden olacak bir hayatsa çünkü, başka birinin dünyası da olabilir demek ki bu benim hayatım. O zaman niye sıkılayım ki, değil mi? Demek ki herkesin dünyası aynı. Herkesin dünyası aynıysa o zaman Sarp Kaya benim dünyamı da çoktan bir kitabında yazmış olabilirdi. Benim yaşamama da bir neden bulmuş olabilirdi Sarp Kaya. Bana sanki bu neden, çocuklarımmış gibi gelirdi. İki çocuğum. Ama yine de işte bu soruyu sorarken Sarp Kaya'dan öğrenmek istediğim, benim ilgimi de uyandıracak, benimle ilgili de bir şey yazıp yazmadığıydı belki de son kertede. Belki de utanmayıp soruyu şöyle sormalıydım: "Benim hayatımı da yazar mısın? Artık sadece çocukları için yaşayan birinin hayatını?" Kestirip atmalıydım böylece.

"Her şeyi. Yazmadığım bir şey yoktur" oldu cevabı.

Yine her sorduğumda kızdığım o sorumu soruverdim: "Nasıl yani?"

Sonra da beni daha da küçük düşüren soruyu ekleyiverdim: "İşlediğin cinayeti de yazdın mı yani?"

Gülüp geçer gibi cevap verince bu sorularıma da çok utandım. "Bak, iyi dinle, 'Yazmadığım hiçbir şey yoktur' diyorum. Yani ben sadece yazdıklarımı gerçek kabul ediyorum. Sadece yazdıklarım gerçek benim. Ben yazdıklarımdan ibaretim. Dünya yazdıklarımdan ibaret. Yazmadığım, yazmayacağım, yazmaya cesaret edemeyeceğim hiçbir şey beni

ilgilendirmiyor. Yok benim için. Benimle ilgisi yok. Ben sadece yazdıklarımdan sorumluyum."

"İyi iş sizinki de" diye girdim araya. "Oh, yap, et, kenara çekil."

"Sen de anlıyorsun ama bu işten, ha" derken o da benim üslubuma yanaştı. "O kadar güzel tarif ettin ki bizim işi."

"Peki, sorgu odasında ne anlatacaksın? Sadece yazdıklarından ibaretsen, dünya da sadece yazdıklarından ibaretse senin için, yazdıklarının dışında hiçbir şey senin için yoksa yani? Yazdıklarınla ilgileneceklerini mi sanıyorsun o uyanıkların?"

"Yazmakta olduğum romanı belki, olamaz mı? Daha kimse okumadı" diye karşılık verdi hiç bekletmeden beni.

"İlgilenmezler."

"İlgilenirler, ilgilenirler" dedi lakayt bir ifadeyle.

"Peki, hani orada yapmadığın şeyleri anlatacaktın ama?" diye, kırılmış gibi yaparak, belki de kırılmış, bir oyunbozanla oynadığımı fark etmiş ama oyunu da bırakmamaya kararlı, çünkü canı çok sıkılan bir oyuncu gibi, o sussa, susarsa, canım bu defa canımı yakacak kadar sıkılacakmış gibi bir telaşla sordum.

"İşte 'Yapmadığım şeyleri anlatacağım' diyorum ya. Yazdığım şeyleri anlatacağım orada. Yazdıklarımdan çıkarırsınız artık sonuçlarınızı."

"Peki, biz burada ne yapıyoruz o zaman iki saattir?"

"Sen bir şeyler yapıyorsun. Ben bir şey yapmıyorum. Söz verdiğim gibi yaptığım şeyi anlatıyorum sana sadece. Yaptığım her şeyi. Yazmayı."

O zaman anlamıştım Sarp Kaya'nın ne yaptığını. Bunu böyle söyleyince. Yaptığı yazmaktı onun, yapmadıkları ise yazdıkları. Yaptığı her şey yazmaktı, yapmadığı her şey yazdıkları.

O mafya müsveddesini neden öldürdüğünü sorgu odasında yazmakta olduğu yeni romanıyla açıklayacaktı. İfşa edecekti.

"Yapmadıklarımı anlatacağım orada" diye söz vermişti ya bana. Sözünü tutacak, yapmadıklarını anlatacaktı orada, sorgu odasında. Sözünü tutmaya kararlı olduğunu bir kez daha ifade edince, ifade etmiş olunca böylelikle, keyiflendim.

Keyiflenmemin bir nedeni de şu sonuca ulaşmış olmam olmalıydı. Cinayet işlemesinin nedeni olarak kabul ettiğim şu sonuca. Benim için sonuç olan nedenine Sarp Kaya'nın: O herifi roman yazmak için doğramıştı, evet.

Ama sadece yapmadıklarını yazdığı için de bu cinayetten ne yeni romanında ne de yeni romanını anlatacağı sorgu odasında söz edecekti.

Suçunu asla kabul etmeyecekti yani.

“Tamam, demin ‘Ne tür romanlar yazıyorsun yazar efendi?’ diye –‘yazar efendi’yi de ben ekliyorum bu arada, dikkatini çekerim, sen daha kibardın– sorduğun o soruya ben de kibar davranıp, artık daha açık bir cevap vereyim” dedi benim tekrar yüzüne bakmamı bekleyip. Gülümseyerek. “Cinayet romanları yazarıyım ben. Ama bu kez bir aşk romanı yazacağım. Ve sorguda da bu romanı anlatacağım arkadaşlarına.”

“Bana?” diye sorunca da ben, “Sana da” diye sürdürdü. “İçeride, sorguda olduğumuz sürece tabii.”

Her defasında imameye gelmek

Hayatımın bir çizgi, bir doğru gibi olduğunu düşünürdüm bir süre öncesine kadar. Karıma miras kalana kadar. Polis okulundan mezun oluşumdan sonra bir de evlenince doğru bir çizgi olduğunu düşünmeye başlamıştım hayatımın. Sonra çocuklar geldi ardı sıra. İyice ikna oldum hayatımın bir doğru olduğuna, bir çizgi gibi uzadığına. Boyum biraz kısa belki. Ama bu olaylar, mezuniyet, evlilik, çocuklar birbiri ardına gerçekleştikçe boyum da uzuyormuş gibi gelirdi. Öyle geldi bana. Yatay bir çizgi gibi tasavvur ettiğim hayatımın beni dikey olarak uzattığını sanmam o zamanlar, sanmış olmam ne tuhaftı, şimdi düşünüyorum da. Sonra o kadarcık para değiştirdi bu durumu. Karıma o kadarcık bir miras kaldığında, boyumun biraz kısalığını, biraz kısa olduğunu tekrar fark ettim, ki mantıki açıklaması böyle bunun, ancak böyle açıklayabilirim bunu. Ve böylece hayatımın da doğru bir çizgi olmadığını anladım. Bir doğru gibi gelmemeye başladı hayatım bana.

Sarp Kaya'nın söyledikleri ise bana hayatımın geometrik şeklinin ne olduğunu açıkça gösterdi sonra işte. Hayatımın bir daire olduğunu. "Kısırdöngü" de diyebilirsiniz buna. Tabii, şu da ihtimal dahilinde hâlâ: Belki de Sarp beni bir kısırdöngüye mahkûm etmişti daha ilk konuşmamızda. Ben onu mahkûm edecek, mahkûm olmasına yarayacak ifadeyi ondan alacakken, daha işin başında o beni mahkûm etti. Gerçi o da hapsi boyladı (benden önce). Ama o zaten boylayacaktı. Benim de hapsi boylamış olmamdı şaşırtıcı olan. Ama hiç de şaşırtmıyor işte şimdi artık.

Çünkü zaten daha ilk konuşmamızda ben hapsolmuştum yani. Konuşmamıza hapsolmuştum. Bu yüzden şaşırtmıyor beni bunca yıl hapsolmam.

Bir kere hapse girince bir daha korkmazmış ya insan hapisten, bir daha hapse girmekten. O kadar yani.

Bizim cinayet masasının pek gediklisi olmaz ama mesela hırsızlık masasının gediklileri öyle dermiş. Ben hiç çalışmadım hırsızlık masasında. Ama ben de hiç korkmadım işte hapse girmekten bir kez daha. O baltaya uzanırken, vururken, kan fışkırırken. Sarp tutuklanıp cezaevine konulduktan hemen sonra o baltayı satın alırken de o kadar rahattım ki. O kadar kararlıydım ki. Karşı kıyıdan esen rüzgârı içime çektim, geçici bir özgürlük olduğunu bilerek bunun, bir de çay içtim bir bahçede denize baka baka.

Keyfini çıkardım Sarp'ın tutuklanıp cezaevine konmuş olmasının. Ne üzgündüm ne pişman. Geçici bir şeydi nasılsa özgürlük. Sonu görünen bir

yol. Yolun sonunda kendimi en özgür hissedeceğim anı görüyor, hissediyordum. Pakette balta, karşı kıyıya baksam da, akşamı düşünüyordum. Kendimi en fazla özgür hissedeceğim ama aynı zamanda beni daha uzun bir yol olabilme ihtimaliyle korkutan özgürlüğüme bir telefonla son vereceğim o an daha gelmeden keyfini çıkarıyordum o anın.

O telefonu hemen edecektim. Çünkü özgürlük tehlikeli bir şeydir. Bilirim. Evde iki çocuk olacak. Özgürlükle mücadele etmek lazımdı. Kendi özgürlüğümle de mücadele etmem lazımdı yani. Kendi ellerimle son vermem lazımdı özgürlüğüme. Baltayı indirir indirmez telefonu kaldıracaktım. Her şeyi ince ince planlıyordum. Baltayı indirdikten sonra özgür kalmaktan o kadar korkuyordum ki, kendi kendimi kalorifer borusuna kelepçeleyip anahtarı da uzağa atmayı düşünüyordum. Özgürlük bana istemediğim şeyleri yaptırabilirdi. Tabii ya, evde iki çocuk. Ama çocuklara anahtarı getirmelerini söyleyebilirdim. Onun için yutacaktım anahtarı. Olmaz. Kaloriferin üzerindeki camı önceden açacak, önce kendimi kelepçeledikten sonra geriye doğru sokağa atacaktım. Of, özgürlük fazla uzun sürecekti.

Her şeyi tartıp biçerken özgürlüğün benim dışımda bir şey olduğunu hissettim. Kimse isteyerek suç işlemiyordu. Özgürlük dışarıdan yönetiyordu herkesi. Ben bir yerde son vermeyi başaracaktım ama özgürlüğüme. Böylece çocuklarım yaşayacaktı. Yaşadılar.

Sarp Kaya'nın hayatının geometrik şekli ise doğrusal çizgiydi. Öyle demişti. Art arda kitaplar çıkarıyordu. Sonra satırlar dümdüzdü. Sayfa numaraları birbirini takip ediyordu. Kitaplıklarda, raflarda yan yana uzanıyordu kitapları. Öyle tarif etmişti hayatını, ben de ikna olmuştum. Asıl onun hayatının geometrik şekli doğruydu yani. Ondan sonra onu, bana hep dikey ve yatay çizgilerin ardından bakarmış gibi izlemiştim. "Benim hayatımın şekli bir doğrudur" demişti daha ilk sabah. "Kitaplarımı dikey koyarsam, yan yana yani, yatay bir doğru, kitaplarımı yatay koyarsam, üst üste yani, dikey bir doğru. Her bir sayfadaki satırları sayarsam yine dikey, her bir sayfadaki kelimeleri sayarsam yine yatay."

"Peki, sayfayı çevirdiğinde?" diye, yakalamış gibi onu, girdim araya.

"Ben sana 'Hayatım doğrudur' demedim ki. 'Hayatımın şekli doğrudur' dedim. Yatay ve dikey çizgilerden bir pencerenin arkasında geçer benim ömrüm."

"Hapiste yani?"

"Evet."

“Sen hapis görmemişsin daha.”

Oysa ben de görmemiştim o güne kadar hapis ve onun yazmak üzerine konuşmaya başlamasıyla birlikte uzun, bitimsiz bir koridorda yürür ama bir yandan da koridoru çoktan kat etmiş de koğuşa girmiş, pencerenin parmaklıklarına başımı yaslamış, karşı koğuşta yine parmaklıklara başı dayalı Sarp Kaya’yı seyrediyormuşum gibi geldiğinde bana, hapis olmanın ne olduğunu anlamıştım. Ve işin tuhafı hiç yabancı değildi bu duygu bana. Şaşırtıcı olan buydu yani.

Tabii havalandırmaya çıktığımızı sandığım da oluyordu. O karar veriyordu. Aniden benim yaptığım bir şeye takılıyordu. Tespih çekmeme mesela.

“Bu kadar mı korkuyorsun hayattan Komiser?” dedi aniden. Dostçaydı sorarkenki vurgusu.

“Bu da nereden çıktı şimdi?” dedim. Artık kızmış gibi yapma gereği bile duymuyordum.

“Tespihi bırakamıyorsun da elinden. Her defasında imameye gelmek sevindiriyordur seni, değil mi? Hayatının dönüp dönüp hep aynı yere çıktığını parmak uçlarında hissetmek zorundasın, değil mi?”

Ve daha ben bir cevap veremeden, kısa bir sessizliğin ardından sürdürdü konuşmasını: “Parmak uçlarının dünyaya uzanmasından korkuyorsun. Çünkü sen de biliyorsun ki dünya bir çizgi gibi uzanıp gidiyor. Parmak uçlarının seni ‘dünya’ denen bu çizginin üzerine çekmesinden korkuyor olmalısın. Dünyayı zamana dönüştürüp, zamanı da elinde döndürüp hayatına hâkim olduğunu sanıyorsun. Tespih çeken erkekler dünyayı ellerine almış gibi bakarlar etrafa. Oysa ellerindeki zamandır. Ömürleridir ellerindeki. Bile isteye tekrar tekrar yaşadıkları hep aynı ömür. Halbuki kadınlar tespihi sadece dua etmek için çekerler. Onlar geleceğe bakarak, gelecekte olacaklar için dua ederken tespih çekerler. Kadınlar sadece dua etmek için, gelecekte olacaklar için dua ederek tespih çektikleri için, tespih çekseler de geleceğe bakarlar. Tespih çeken kadınlar için ‘hayat korkağı’ diyemeyiz. Onlar olacaklardan korkuyorlardır sadece. Oysa hayatı, yaşamayı seviyorlardır. Sadece dünyanın üzerinde güvende olmadıklarını biliyorlardır. Ve kabul ediyorlardır. Hepsi bu.”

“Bundan böyle her hareketim için senden izin almam gerekecek, öyle mi?” dedim önce. Sonra da konuşma kesilir diye telaşla yetişip sordum: “Sen hiç tespih çekmez misin, peki?”

“Yazmaktan fırsat kalsa ben de çekerdim belki. Ama parmaklarım hep harflerde oluyor benim.”

“Hiç tespih çeken bir adam yazdın mı peki?”

“Henüz değil.”

Bu “henüz değil” deyişindeki vurgu beni hem öfkelendirdi ama hem de aynı anda merak uyandırdı. O yüzden öfkemi belli etmemek için tekrar konumuza döndüm. Evet, “konumuz”. “Konumuz” olarak görüyordum bunu. Artık.

“Yazdıkların yapmadıklarınsa senin ve yazdıkların dışında da hiçbir şey yoksa, hiçbir şey olmuyorsa bu dünyada senin için, peki, yazdıklarını yazarken yaptığın ne, olan ne? Senin için yazmak nasıl var oluyor?”

“İyi soru, bunu bekliyordum ama şimdiye kadar yazmak üzerine bir roman yazmadığımı nereden biliyorsun? Hiçbir kitabımı okumamışsın ki.”

“Yazsaydın eğer, yaptığın bir şeyi yazmış olurdun ama o zaman. Yazmak üzerine yazdıysan yapmadığını yazmıyorsun demektir o zaman” dedim coşkuya kapılıp. Ama durdurdu beni.

“Sen bana polis oyunları oynuyorsun. Bunu anlayışla karşılıyorum tabii. Benimle niye yazmak üzerine tartışasın ki, değil mi? Başka işin mi yok? Oysa belki benim de bütün istediğim buydu buraya gelirken. Belki de bir yazar yazmak üzerine ancak bir cinayetin zanlısı olarak karşısında oturduğu bir polisle tartışabilir. Peki, öyleyse artık bir polisle bir yazar olduğumuzu unutmadan konuşalım.”

“Bir polisle bir cinayet zanlısı olarak konuştuğumuzu unutmadan diyelim” dedim hemen. Onu düzeltmek için değil, kışkırtmak için düzelttim söylediğini.

“Tamam, şunu mu demek istiyorsun yani: Yazdığımı, kitaplar yazdığımı kabul ettiğim anda cinayeti işlediğimi de kabul etmiş olacağım? Hep bununla meşgulsün, değil mi?”

“En azından sorguda buradan yola çıkarak seni sıkıştırabiliriz.”

“Yani burada konuştuklarımızı sorgu odasına taşıyacaksın, öyle mi?

“İlk sorduğum soruya cevap ver, taşımayayım.”

Burada konuştuklarımızı sorgu odasına taşımayacağımdan çoktan emindi aslında. Taşıyamayacağımdan. Konuştuklarımız bir polisle bir cinayet zanlısının konuşmaları olmaktan çoktan çıktığı için. Ben ise bana güvendiği için emin olmasını istediğimi hissediyor ve bunu istediğime de şaşıyordum.

“Kabul. Bak, benim için yazmak diye bir şeyin olmaması için yazıyorum ben. Bunu da şöyle açıklayayım: Kendim olmamak için yazıyorum yani. Yaptığım, yapacağım her şeyden kurtulmak için. Bunun için yapmadıklarımı yazıyorum. Böylece de yazdıkça yazı beni yok ediyor. Ben yazıya dönüşüyorum. Yaptığım her şeyi yazı yapmış oluyor o zaman da. Benim yazdığım her şey benim değil, yazının yaptığı şeyler oluyor. Bu yüzden yazdıklarım yapmadıklarımdan oluşuyor, tekrarlarsak. Ama bir yandan da yazdıkça ben yok olduğum için, benim için de sadece onlar oluyor dünyada, o yazdıklarım. Yani ben yazar değil, yazının ta kendisi olmak istiyorum. Benim bütün amacım yazarlığın en üst mertebesine ulaşmak, yazı olmak oldu hep. Bu işe başladığımdan beri.”

Sustuğunda çok korkmuştum o sabah. Bir daha konuşmaz benimle diye. Ama sözünün eriydi. Konuştu. Daha çok konuştuk. Bazen yanımdaymış, hâlâ konuşuyormuşuz gibi gelir bana. O kadar çok konuşmuşuz yani.

Antipatinin gerdiği, genişlettiği bir dünyada

“Ne kadar antipatiksin, ne kadar sevimsizsin ya” dedim, onu dinlerken dalıp gittiğim yerden çıkmak ister gibi. Çıkmak için. O dalgınlık örtüsünü çok iyi hatırlıyorum. O konuşurken dolandığım, çıkamayacakmış gibi olduğum, fark edilmesinden utandığım o örtüden çıkmak isterken hissettiğim, Sarp Kaya’nın fark etmesinden korktuğum o örtüyü. Onun bir şeyi fark etmesinden korktuğum zaman ondan korkuyormuş gibi oluyordum. Ondan çok kendimden utanıyordum sonra da, korkuyorum diye. Kendimden utanmamla ondan utanmam arasında fark kalmayınca da sanki kendimle o, kendim ve o, bana karşıymış gibi geliyordu. Onunla kendim bana karşıymışım gibi. Dalgınlık örtüsüne dolanmamla onun anlattıklarına dolanmam aynı şey gibiydi artık.

Dalmak onun anlattıklarına dalmak değil, kendime dalmak gibiydi. Dalgınlık örtüsüne dolanmak kendime dolanmak gibiydi. Ne zaman ona, ne zaman kendime kızıyordum belli değildi. Öfkelenişim bundandı.

Öfkelenince hiç kıpırdamadığım halde yerimden zıplıyordum sanki ve Sarp Kaya’dan, bu ukala yazardan ve kendimden, bu dalgın polisten kurtuluyordum. Öfkelenmek insanı olayların üzerine taşır çünkü, bunu epeydir biliyorum. Bir katile öfkelendim mi daha rahat vurur, hiç acımaz, ağzını burnunu kırardım. Öfkelenmek büyük lükstür bizim için. Onun karşısında da bu lüksümden fedakârlık yapmaya niyetim yoktu ama bir süre sonra öfkelenmez oldum. Oysa o da ve dolayısıyla kendim de elime düşmüş gibiydim. Yani istesem, yapabilsem ona da, kendime de öfkelenebilirdim. İstemedim bir süre sonra, yapamadım ama.

Ama bu Sarp Kaya’yı kaçırmayacaktım elimden, kendimi de kaçırmayacaktım. Onu kaçırmazsam kendimi de kaçırmazdım.

Karşımdaki bu adama sürekli daha yaklaşıyor ve korkuyordum da. Kendime mukayyet olmalıydım.

“Ne kadar antipatiksin sen ya, ne kadar sevimsizsin, hep böyle misindir?” diye sürekli soracaktım gerekirse.

“Tabii” diye geriye doğru yaslanarak umursamazca ve şımarıkça yanıtladı bu sorumu. “Ne kadar antipatik olursam o kadar iyi” diye ciddileşti sonra.

Sonra da ıslak pencereye doğru döndü, yansımasında sanki yüz ifadesini kontrol etti ve devam etti. “Oh, ne kadar antipatik, ne kadar sevimsiz olursam o kadar iyi” dedi yine. Ama tuhaf, bu kez sanki kendine söyler gibiydi, sanki kızmış gibi böyle dememe.

“Siz değilsiniz de, bir şeye benziyorsunuz olmadığınız için sanki. Sizin o kendi hemcinslerinize, kendi yaşınızda, kendi konumunuzdaki erkeklere sevimli görünme, sempatik gelme çabalarınız hep gıcık etmiştir beni, biliyor musun? Bir yandan da acırım. Nasıl kendinize güvensizsinizdir bir yandan da o şakaları, o şirinlikleri yaparken birbirinize. Nasıl ortaya çıkar o kendinizden memnuniyetsizliğiniz, o şaka yaparkenki acemiliklerinizle. Kahkahalarınız bile nasıl sunidir. Böyle uzattıkça uzatırsınız kahkahalarınızı. Yahu siz kahkahalarınızı bile başka heriflere sergilemek için atarsınız. Nasıl hayat adamı, ne kadar rahat olduğunuzu göstermek istersiniz kahkaha atarak. Kahkahayı bile insan iktidar aracı yapar mı? Siz yapıyorsunuz işte. Nasıl gülmek, kahkaha atmak istiyorsun şimdi, değil mi? Nasıl zor tutuyorsun kendini, değil mi? Kahkahalarınla mı dövücen beni? Çok mu hoşuna gidiyor kahkahanla iktidar kurmak başka erkeklerin üzerinde?”

Neden izin veriyordum şimdi bunun böyle konuşmasına? Neden izin veriyordum yine?

“Ne iktidarı kuracağım ulan ben senin üstünde. Basarım sopayı çekilirim köşeme. Ben iktidarı kuracağım yeri bilirim. O da bana kalsın.”

“Ben şimdiye kadar sahiden eğlenmek, eğlendirmek için kadınlara şaka yapan, kadınların yanında doya doya kahkaha atan, bundan hoşlanan erkek görmedim. Kadınlara ancak bir şeyler ima etmek için ya sırıtırsınız ya da açık saçık laflar edersiniz. Öyle değil mi?”

“Sahiden çok sevimsiz, çok gıcık bir herifsin ulan sen” dedim bu defa sanki acıyarak ona. Sesimde bir nebze bile öfke tınısı yoktu. Sahiden acıdım ona çünkü. “Ne zor bir şeymiş ulan bu yazarlık. Bunların hepsi mi böyledir?” diye düşündüm yine.

İyi ki acımaya başlamışım. Ya da bir şeyleri fark ettim de mi yine acımaya başladım acaba? Birden hüzünlendi ama renk vermedi. Nereden anladım hüzünlendiğini o zaman, bu da başka bir şey ya işte. Biz polislerde olur böyle şeyler. Durup dururken sorgu şefi yapmamışlardı ya beni.

Karıları bakışlarınla soyacaksın, erkekleri bakışlarınla yoracaksın ki, karı versin, erkek de ele versin kendisini. Bizim, biz sorgucuların işi buydu işte.

“Komiser bey, sana bir şey söyleyeyim mi? Antipatiklik nasıl iyi geliyor insana, biliyor musun. O kadar özgür oluyorsun ki. Antipatik oldukça yaşadığın alan genişliyor. Biz ukalalar, antipatikler olmasa dünya çoktan büzüşür, daracık bir yer olurdu. Fizikle ilgili bir şey bu. Anlatayım mı?”

“Tamam, anlat hadi” dedim ama sahiden de anlatmasını istiyordum. Zaten istemesem de anlatacaktı, yani bir yandan da istesem anlattırmazdım ama anlattırıyordum. Demek ki istiyordum anlatmasını. “Anlatsın” diye geçirdim içimden. “Anlatsın” dedim kendi kendime.

“Şimdi antipatik birisi karşısındakini ittiği için, bir kere ikisinin arasında geniş bir alan açılıyor. Eh, o ittiği adam geri giderken ayaklarıyla bir sürtünme gerçekleştiriyor. İşte bu sürtünme de geriyor dünyayı. Yani her an yapılan antipatik hareketlerin toplamı dünyayı aynı yüzölçümünde tutuyor. Ne kadar antipati o kadar hayat yani. O kadar yer yaşamak için yeryüzünde. Çekim değil yani dünyanın en önemli fizik olayı. Ne yerçekimi ne de cazibe dünyayı dünya yapan. Dünyayı dünya halinde muhafaza eden şey antipatiklerin itme gücü. Biz böyle yapayalnız yaşayarak, yalnız kalarak dünyayı koruyoruz, dünyayı kurtarıyoruz yani, anladın mı? Zaten dikkat et bak, dünyayı kurtaran bütün adamlar filmlerde filan da hep yalnızdır. Aslında hepiniz biliyorsunuz alttan alta bize ne çok şey borçlu olduğunuzu. Antipatiye, dünyanın antipati sayesinde gerilmesine. Yani dünyanın bu yay gibi gerginliği sayesinde hâlâ yer buluyoruz dünyada. Gerginlik olmasa, bu gerginlikler, çatışmalar, hatta savaşlar olmasa dünya büzüşür, biz de sıkışır, ezilir gideriz.

Sempati ise tam tersi. Herkesin birbirini çektiği bir dünyayı tasavvur etsene. Soluk alacak yer kalmaz. Arada sıkışıp boğuluruz. Böyle ben sokakta filan şirinlik yapan birini görsem nasıl kaçarım, biliyor musun. Üstüme üstüme geliyor gibi olur bütün o kalabalık. Hemen uzaklaşırım o şirinlik yapan herifin yakınından. O herife yapışırken beni de çekerler, beni de sürüklerler gibi gelir, çekildikleri, sürüklendikleri yere. Daralırım mesela esnaftan birini dükkânının önünde oturmuş, diğerleriyle yarenlik yaparken, karşı dükkândan birine laf atarken görsem. Dünyanın sonu geliyormuş gibi olur. Komiser bey, sizin gibiler kıyamet habercisi gibi gelir bana, biliyor musun.”

“Nedenmiş o?” diye sordum, bir yandan da bir oyuna katılmış gibi artık, şirinlik olsun diye, şirin olayım diye tatlı tatlı gülümseyerek. Aslında kendince bir mantığı olduğu da aşikârdı söylediklerinin ya, acaba söylediklerinde bir mantık olduğunu bu kadar açıkça kabul etmemde sorduğum soruya gelecek cevabın umutlu beklentisinin etkisi neydi? Neden böyle bir cevap bekliyordum? Yahu, bu kadar mı önemliydi bu ya, bu kadar mı önemliydi sırf yazar olduğu için bu adamın yakınlığı?

Bir an korkuverdim, ya yazar olduğu için değilse böyle umutlu bir beklentiye girişim diye, o da başka. Ama hemen atmış, bastırmıştım bu korktuğum şeyi orada bir yerde hazır ettiğim dalgınlığın içine.

Evet, dalgınlığını biriktireceksin. Sonraki yıllarda bunu çok iyi öğrendim. Dalgınlıklarını öyle içinden çıktığı zaman kaldırıp atmayacaksın. Bir hacim olarak bir yerde tutacaksın. İçine bu korktuğun şeyleri atacaksın. Ben o artık içinde olmadığım biraz önceki dalgınlığımın Sarp Kaya'yla aramdaki hacminin içine atıverdim mesela "ya yazar olması değilse, sorumun cevabını böyle umutla bekleyişimin nedeni" korkumu.

Sahiden de bu sempati antipati işi önemli. Sempatik adamlar adamın dalmasına bile fırsat vermez. Halbuki dalgınlık benim en çok ihtiyacım olan şeydir mesela. Evde de yalnız kalamazdım, işte de. Evde hele karımın kahkahaları akrabalarıyla telefonda konuşurken. Dalgınlık hastalığına bile yakalanmıştım bir ara. Bir ara maç seyrederken bile dalıp giderdim. Sonradan, banttan bir daha seyrederdim maçı. Karım maç oynanırken mütemadiyen telefonla konuşur, mütemadiyen kahkaha atardı. Sonra sonra kahkaha atmadan önce sesini alçaltırdı da, ne konuştuğunu merak etmez olurdum. Birinci devre bittiğinde duymaz olurdum karımın sesini, çınlayan kahkahalarını. Bir süre sonra da, sonradan banttan seyrettiğimde fark ederdim ki, bir sürü güzel pozisyon olmuş, gol olmuş maçta, ikinci devrede. Ben kaçırmışım.

"Evet, öyle, tam düşündüğün gibi, sen sempatiksin" dedi ve önüne baktı. Kelepçeye. Açmaya çalışır gibi geldi bana. Zorlarmış gibi. Gerginmiş gibi geldi ilk kez.

Sevgili Komiserim,

Bana hapishanede ne yazdığımı soruyorsun. Önce hemen onu söyleyeyim: Bilim. Ne o, şaşırdın mı? Sabah pusunda bana bakan şaşkın halini hatırladım, bak. Şaşırma. Epeydir üzerinde durduğum bir şeydi aslında edebiyatla bilim yapmanın mümkün olup olmadığı. Buraya düşer düşmez de hemen bu konu üzerinde yoğunlaştım. Artık bu konunun üzerinde durmuyorum, çünkü yapılabileceğine kanaat getirdim ve içine girdim. Bu konunun değil, bunu yapmanın içine girdim. Ayrıca kanaat getirdim ki, edebiyatla bilim yapmak değil sadece, yeni bir bilim yapmak da mümkün. Bununla uğraşıyorum şimdi artık. Ama bir yandan da hedefi daralttım ve artık sadece fizik bilimini edebiyatla yeniden yazıyorum. Yeni bir fizik bilimi yazıyorum böylelikle yani. Yeni bir fizik yazmak zorunda kalışım buralara gelişimle eşzamanlı hemen hemen ama şimdiye denk düştü yazmaya başlayışım.

Bunu neden yaptığımı soracak olursan, yeni bir fiziğe ihtiyaç duyuyordum artık. Buraya girdiğimden beri. Senin de hapse girmenle ikimiz de buna ihtiyaç duyuyor olduk artık. Farkındasındır herhalde.

Biliyorum, eğer birbiriyle tutarlı cümlelerle, iddialarla fizik bilimini bugünkü fizik biliminin uzunluğunda yazabilirsem yeni bir dünyamız olacak. Tek umut bu. Umudumuz bu. Çünkü o zaman yazdıklarımın içinde kendime bir yer açacağım. Sen de oraya gelirsin. Ve orada devam o zaman. Aksi takdirde mahpusluğa devam.

Bu arada şunu da merak etmiyor değilim. Ne zamandan beridir ben yazdıklarımın içinde olmak istiyorum ki? “Yazdıklarımın içinde olmak” istediğimi söylemiyorum. “Ben de yazdıklarımın içinde olayım, yani olayın kahramanı, kahramanlarından biri ya da anlatıcısı olayım” demiyorum yani. Yaptığım bu değil. Buraya, bu kâğıda yazdığım bu değil yani. Bu kadar kolaycı olmayı kendime yakıştıramam ben, bilirsin. Tahmin ediyor olman lazım ya da. Yani herkes bunu yapıyor zaten. Herkes yazdığına kendisini katıyor. Herkes yazdığının içinde. Yani her yazar. Ama o zaman istediğim olamam ki ben. Yazı olamam o zaman. Yazı olmayı yazdıklarımın

içinde, yazdığım bu yeni fiziğin içinde deneyeceğim. Orada olmayı bekliyorum. Buna orada çalışacağım yani. Ama bunun için de önce buradan çıkmam lazım.

İstediğim, yazdıklarımla yeni bir dünya kurmak değil, buna dikkat et, bu bilgiye ihtiyacın olacak. Bütün yazdıklarımı dikkatle takip etmelisin. Ancak o zaman yeri, yerini yani, değiştirebilirsin, unutma. Bunu istiyorsun, değil mi?

Ah, ah!

Neyse...

Benim istediğim yazdıklarımın yeni bir dünya olması yani. Bunun için uzun, en azından bugünkü kadar uzun bir fizik yazmam lazım ve bunun bir de tutarlı olması lazım.

Çelişkiye tahammül eder miyim? Edebilir miyim?

Tutarlılık ne derece zorunlu? Bu soruları sık sık soruyorum kendime.

Benim için zorunlu. Bugünkü fizik çelişkiye tahammül ediyor, hatta çelişkiden besleniyor. Çünkü bugünkü fizik bağımlı bir fizik, bu dünyaya bağımlı. Şimdi burada bu denli acı çekiyor olmamız da bundan. Çelişkisiz olsaydı dünya, burada sakin sakin yatardım ben de. Bu neyin hasreti böyle şimdi, değil mi? Çelişki, diyalektik, acımızın kaynağı bu değil mi?

Benim yazdığım fizik yazıda olacak. Yazarak, yazılmış bir fizik olacağı için de benimki, tutarlı olacak. Tutarlı da olacak, çelişkisiz de. Ve acı olmayacak en önemlisi, inan.

Romanlarımda birbiriyle çelişen şeyler olmamasıyla övündüm ben hep. Ama bu övgüye değer başarımın kaynağı zaten bütün yazdıklarımın çelişkiden, çelişkilerden ibaret olmasıydı. Hep acısını yazdım bu dünyanın, artık mutluluk istiyorum. Yeni bir fizik yani. Çelişkisiz ve tutarlı. Bu da ancak saf yazıyla olacak.

Ancak saf yazı fiziğiyle mutluluğu bulacağız biz. Böyle çözdüm ben sorunu. Mütemadiyen de yazıyorum şimdi. Çelişkileri bertaraf ede ede. Dünyadan bağımsız bir bilim benim ulaşmak istediğim. Ölüm mü yani? Belki. Ama bu da hayattır aynı zamanda, çelişkisi bertaraf edilmiş hayat yani.

Yani yazmak istediğim, yazmaya başladığım şey, ölümün dünyası. Bu dünyadan bağımsız bir fizik. Bilmediğimiz bir şeyi yazıyorum bir yandan da, tutarlı bir fizik yazarak. Ölümün dünyasını yazıyorum. Hep bildiklerimizi yazarız ya, artık hayat umurumda değil. Ölümü yazmak istiyorum. Ölmeyi, öldürmeyi değil, ölümü yazmak. Ondan sonrası kolay.

Beni bu çalışmamda desteklemelisin, Sevgili Komiser. Reaksiyon ver, anladığını gösteren cevaplar yaz bana. Kabul et ve kabul ettiğin iddialarıma göre şeyler yaz. Benden istediğin, benden beklediğin her şeyi bu yeni iddiaların sahibi, bu yeni fiziğin yazarı olan benden iste. Benden bu yeni fiziğin içinden verebileceğim şeyleri iste artık sadece. Çünkü ben yazmaya başladığımdan beri yavaş yavaş bu fiziğin içine girdim. Bu fiziğin içindeyim şimdiden, bu dünyanın bir insanı yani. Bu dünyanın dışında bir dünyanın insanı.

Üzülmediğini umuyorum. Sakin ol ve bekle. Bütün dağılmış parçaları toplayacağım. Yazarken de en sevdiğim şey buydu. Şimdi bak seni hatırlıyorum. O yağmurlu, puslu birkaç sabahtaki seni. Dağılan parçalarını toplamaya çalışırkenki acemi, sakar halini. Bu kadar mı kolay olur ya? Nasıl acıyor da belli etmiyordum sana. Sana acımamı istedin mi? O baltayı indirdiğin gün bunu hissetmiş olmalısın. Ne denli yorgun olduğunu, niye bu kadar uzattığını. Ama herkes böyle yapıyor zaten. Sen bir istisna değildin ki. Herkes uzatarak yaşıyor. Herkes başka bir şey yapmak isterken, yaptığı şeyi uzatarak yine de yaşar. Yine de yaşar işte.

Bak, bu yazdıklarımdan kendince bir anlam çıkarma. Yazdıklarımı takip et sadece.

Neyse...

Bir de fizikçi oldum işte yani. Beni kutlayabilirsin.

Biliyor musun, fizikçilik yapmaya başladığımdan beri, “bir insana baltayla saldırmanın dünyaya baltayla saldırmak” olduğuna iyice kanaat getirdim.

Baltayla birini öldürmek başka bir şeye benzemiyormuş.

Belki de bunun yüküyle giriştim bu işe.

Belki de seni de bu yükten kurtarmak için yeni bir fizik uğraşına giriştim.

İkimiz için çalışıyorum yani.

İkimiz için çalışırken yeni bir dünya kurmak ne tuhaf.

Bir klişe “ikimiz için bir dünya”, biliyorum. Ama bu öyle bir şey değil. Bunu da yanlış anlama sakın.

Benim uğraşım ikimizin olacağı, bir yerinde, içinde ikimizin de olacağı bir dünya yönünde.

Bunu yazıyorum. Yazdıkça sana da göndereceğim.

Bekle.

Parçalanmış ifade 1

Market

Onunla tanışmamız sonradan olanlara, sonradan gördüklerime göre çok sıradandı. Sonradan olanlar olmasa da sıradandı ya. Sıradan gelişti her şey yani. Günler süren yağmur dinmişti, güzün ilk serin yağmurlarının ardından güzün sıcak günlerinin ilkiydi. Yüz metre kadar ilerideki marketin önüne park ettiği otomobilinden indi. Eşofmanlıydı. Bir cumartesi sabahı erkeğiydi. Çorapsız ve terlikliydi. Sporcuların soyunma odalarında giydikleri terliklerden olduğunu o mesafeden ayırt etmiştim. Adımlarımı hızlandırdım. Çıkışında onu yakından görmek istemiştim, o kadar. Küçük bir cumartesi sabahı keyfi olacaktı. Uzak bir semtte. Bu kadar.

Marketin önüne geldiğimde o hâlâ içerideydi. Çıkışını beklemeye karar verdim. Ama kararımı uygulayamadım. Dayanamadım, markete girdim. Raf labirentlerinde dolaşarak onu aradım. Sırasıyla. Ama erkeklerin alışverişlerinin, özellikle de market alışverişlerinin bildik düzensizliği, disiplinsizliği, benim arama taramamın düzenini etkisiz kılıyor olabilirdi. Son raf aralığının bir ucundan onun kasa sırasına girdiğini fark ettim. Ne olduğuna bakmadan raftan kaptığım bir ürünle arkasında yerimi aldım. Ensesini, yan dönüşlerinde yüzünü, ellerini ve ayaklarını inceledim. Çok güzeldi. Çok güzeldi. Bir spor gazetesine bakıyordu.

Elimdeki ürünün yine ne olduğunu ayırt etmeden fiyatına baktım. Bozuk parayı hazırladım. O ödemesini yapıp aldıklarını poşete dolduran çocuktan teslim alırken ben çoktan ödemeyi yapmıştım. Marketin kapısında ona pervasızca “Cumartesi keyfi, değil mi?” dedim gülümseyerek. Bunu der demez de rahatlayınca, aslında ben daha ona laf atmadan onun bana gülümsemiş olduğunun ayırdına vardım. Hem çok güzeldi hem de tam beklediğim, umut ettiğim gibi bakıyordu. “Cumartesi gecesi ateşi, değil mi?” dedi o da bana. Elimdekinin mum paketi olduğunu o zaman fark ettim. “O kadar da değil, daha o kadar yaşlanmadım” diye karşılık verdim. “Küvetin etrafına diziyorum sadece” diye açıkladım sonra. “Benim banyom ışık almıyor” diyerek beni evine davet etti.

Birbirimizi dakikalarca yıkadık. Çeşit çeşit sabunla. Geç bir kahvaltı sofrasına oturduk. Kahve içerken marketten aldığı gazeteleri okuduk. Ha bire bana elindeki spor gazetesinden okuduğu haberleri yorumluyordu ilgilenip ilgilenmediğime bakmayarak. Böyle başladı işte.

Katillerin birbirine benzemesinin sıkıntısı

Sahiden mi bu kadar sevimsiz, bu kadar antipatikti, yoksa bunu oynuyor muydu bilmiyordum. Hâlâ. Henüz. Ama bu hali, antipatikliği onun yazarlığının bir işaretiydi benim için. En önemli işaretiydi. Yani bana onun yazar olduğu söylenmeseydi de, cinayet masasına kaydı yapılırken mesleğinin karşısına yazar yazılmış olmasaydı da –yazılmıştır, çünkü kendisi böyle bir şey yazdırmış olamaz, kendisi yazdırmamıştır– onun yazar olduğunu yine de anlardım. O kadar antipatikti ki. Hayatımda hiç yazar tanımadığım halde, şimdiye kadar karşıma hiç yazar oturtulmuş olmasa da o kadar antipatikti ki, onun yazar olduğunu hemen anlardım. İzin verdiğim kadarıyla –izin vermemek elde miydi ki artık– attığı her nutukta antipatikliği sayesinde onun yazarlığını hissediyordum. Onun antipatikliği sayesinde yazarları tanıdım. Tanıyordum artık. Ve aynı anda onun antipatikliği sayesinde yazarları çok eskiden beri tanıyormuşum, tanırmışım gibi geliyordu bana. Yazarları çok önceden beri tanırmış gibi oluyordum. Çünkü daha önce hiç yazar sorgulamamış olsam da, az buz antipatik adam görmemiştim yani ben de. Ama bu kadarını? Yok. Yani o kadar antipatikti işte. Hâlâ çok antipatiktir hatırası bende. Antipatik.

Aslında suçlular –"sanık" demem lazım burada– hep antipatiktir. İtiraf etmezmiş, dayağa direnebilirmiş gibi ukala ukala karşımda oturuşları da, sonra konuştuklarında rahatlayışları da, çöküşleri de, pişman olduklarını ha bire tekrarlayışları, hele bir de sulu göz iseler ağlayışları da, yaltaklanışları da, yalvarışları da, içe kapanışları da, hayata küsmüş gibi yapışları da, sanki ben oyunbozanlık yapmışım gibi bana darılışları da, darılmış gibi yapışları da, ilk mahkemede salıverileceklerine inanışları da, bunların hepsi, hepsi bana bu kadar, bu kadar yani, batardı işte. Sıkılırdım çünkü. Sıkıcıydılar. Hepsi birbirine benziyordu çünkü burada. Sanki hep aynı adamı sorguluyormuşum gibi oluyordu. Hani hırsızlık masasına aynı hırsızlar zırt pırt gelirler ya, aslına bakarsanız cinayet masasında da öyleydi. Hep önce kasım kasım kasılmalar, sonra süngü düşürmeler. Hep aynısı.

Bazen pijamamı çekip sırtımı döndüğümde aslında onların bana gün boyu karım gibi geldiklerini hatırlardım. Gün boyu bana karım gibi gelirlerdi.

O da böyle önce babalanır, sonra çüküme yapıştı mı ne yaltaklanma. İş bitti mi de sakinleşene kadar, titremeleri kesilene, apışı soğuyana kadar ağlama zırlama, "Seni çok seviyorum. Ama sen beni sevmiyorsun. Sevmiyorsun biliyorum." Bir de fısıltıyla ağlardı ya, o iyice gıcık. Zevk

alıyormuş gibi. Biraz önceki fısıltıları gibi. Bazen ne dediği de anlaşılmazdı. Sonra da içine kapanırdı zaten. Sanki içinden o her sabahki nemrut halini bulup çıkaracaktı. Buluyor, çıkarıyordu da, kararını geceden veriyor olmalıydı ki, sabah uyanır uyanmaz dırdır başlıyordu.

Neyse yani, hepsi karı kılıklıydı suçluların.

Hiçbiri buraya delikanlıca girip delikanlıca çıkmazdı. Tut ki birinin hali tavrı bana batmadı, o da siyasi şubeyi boylardı zaten. Kesin solcuydu çünkü. Ben solcu değilim ama, yanlış anlaşılmasın.

Sarp Kaya ise kendisi söylüyordu işte bak antipatik olduğunu. Kendisi söyledi işte bak. Uzun uzun anlattı hatta neden antipatik olduğunu. Ama onun antipatikliği farklıydı. Diğerleri gibi sempatik olmaya çalıştıkça antipatik olmuyordu. Sempatik olmaya çalıştığı için antipatik olanlardan değildi. Düpedüz antipatikti.

Aptes almaya giderken düşünmüştüm bunları. Onu radyatöre kelepçelemiş, kapıyı arkamdan kilitlemiş, aptes almaya öyle gidiyordum. Ve o radyatöre kelepçeli olduğu için müthiş huzur duyuyor, aptes almaya gidişimin tadını çıkarıyordum.

Karımın kaç kilo olduğunu sorup da, ben de bunun üzerine ona “Niye bu kadar sevimsiz, bu kadar antipatik bir adamsın?” diye sorduğumda, “Antipatiğim, değil mi?” diye sevinçle sormuştu o da bu defa bana. Kibirle değil. Sevinçle. Rahatlamıştı, rahatlamış gibiydi antipatik olduğunu söyleyince ben. Fark etmiş olmama sevindiği çok belliydi.

“En korktuğum şey sempatik olmaktır” demiş, anlatmıştı da anlatmıştı. “Evet, samimi söylüyorum ben sempatiklerin dünyayı daralttığını düşünürüm. Hissederim de bunu. Neyse ki dünyada hâlâ yeteri kadar antipatik insan yaşıyor da, dünyada hâlâ nefes alacak kadar yerimiz oluyor. Herkesin sempatik olduğunu bir düşünelim, bir tasavvur edelim. Nasıl büzüşürdü dünya. İnsanlar sempatiklere doğru yürürken ya da sempatikler birbirine yürürken dünya altlarında bir çarşaf gibi toplanıyorsa, bizim gibi antipatikler de işte dünyayı tekrar geriyor, yayıyor. Ben aslında iki insanı sarmaş dolaş gördüğüm zaman da, bırak sarmaş dolaş olmayı kavuşma anında sarıldıklarını gördüğüm zaman bile daralırım. Her şey üstüme üstüme gelir. İnen uçak görmek bile beni korkutur. Üstüme inecek, beni diri diri gömecek gibi olurum. Kalkan bir uçağı seyretmenin ne kadar ferahlattığını insanı, hiç hissetmedin mi? Dünya nasıl da genişler, nasıl!”

“Peki sen hiç düzüşmez misin?” diye sordum. Sadece meraktan sordum. Onu anlamak istiyordum.

Söyledikleri çok da yanlış değilmiş gibi gelmişti bana ilk kez çünkü.

“Seyretmeyi tercih ederim. Ama yaptığım da oldu. Hatta birkaç hafta art arda, sık sık yaptığım da oldu. Birkaç haftalık zaman aralıklarında ama sadece.”

“O zamanlar kendini kötü hissetmiyor muydun? Çarşaf toplanmıyor muydu altınızda?” diye sordum keyiflenmiş gibi yapıp. Sahiden keyiflenip keyiflenmediğime de dikkat ediyordum bir yandan da, bunu sorarken.

“Ben öyle durumlarda konsantre olamam hiç. Konsantre olursam olacaklardan korktuğumdan belki. Belki de bu yüzden konsantre olmuyorum ya işte. Bir teknisyen gibiyimdir yatakta. İşimi en iyi şekilde yapıp, yaparken de etkimi izlerim çehrelerde ya da bedenin geri kalan, tali kısımlarında.”

Parçalanmış ifade 2

Dayak

Komodini çekti ve beni duvarın yatakla –yatağın başucuna denk gelen kısmıyla– pencerenin arasında kalan kısmına yüzüm dönük dayadı. Gidip gelmeye başladığında arada sırada ellerini birbirine çarpıyor, kalçasına vuruyor, kollarına vuruyor, soyunurken yatağın üzerine fırlatıp attığı kemeri almış, arada sırada yerde şaklatıyor ve “Canın yanıyor mu?”, “İyi oluyor mu?” diye fısıldayarak soruyordu. Bir kere galiba kendi suratına tokat bile attı. Ben bana hiç vurmadığı halde onun, yan dairedeki ağabeyinin, binbir imayla sorduğumda yıllardır konuşmadığını anlattığı ağabeyinin, bana vurduğunu sanmasını istediğini artık anladığım için haykırıyor, “Vurma” diyordum. Ben bunu dedikçe hareketleri hızlandığı için, böylelikle acıdan çok zevke konsantre olabildiğim için, ben “vurma” dedikçe girişleri ile çıkışları arasındaki zaman iyice azaldığı ve böylelikle sanki uzayan ve bütünlenen acı hissedilmez, umursanmaz, en azından daha kolay katlanılabilir, bunun yanı sıra başka bir şey de, başka şeyler de hissedilebilir olduğu için, zevk alınabilir olduğu için daha çok haykırmaya, daha sık “vurma” demeye başlamıştım. Birkaç kez üstüme yığılır gibi olmuş, yığılmış, bu halde duvarı yumruklamış, benim amorsumdan duvara kafa da atmıştı.

Duşta, vurduğu yerlerin kızarmış olduğunu fark ettim. Kolundaki bir ısırık izi ve baldırından başlayan uzun bir kızarıklık –kemer gelmiş olmalıydı– özellikle dikkatimi çekti.

Yatağa uzandığımızda ona “Neden?” diye sordum. “Sana vuramam ben. Sana kıyamam” dedi. Ama ben inanmadım, hatta böyle deyince başka bir nedeni olması gerektiğine iyice ikna oldum böyle yapmasının. Beni döver gibi kendisini dövmesinin, kendisinde beni ya da bende kendisini dövmesinin başka bir nedeni olmalıydı.

Ertesi gün o daha işteyken apartmana girdim. Merdivenleri çıkarken ağabeyi dairesinin kapısını açtı. “Bir gelebilir misin?” dedi. Mecburen kabul ettim teklifini, çünkü ilk kez bana laf atıyordu. Girdim dairesine. Koluma girip beni götürürken, mutfağında esrar içen adamlarını gördüm. Bazıları bana baktı.

Odaya, yani yatak odasına girdiğimizde soyunmaya başladı. Soyunurken “Demek dayak yiyerek becerilmeyi seviyorsun” dedi. Tuzağa düşmüş insanların boyun eğişi, kabullenişiyle sustum ve ben de soyunmaya başladım. Suratıma bir yumruk, sonra da karnıma bir tekme atarak beni yere

yıktı. Isırdı, tokatladı, hatta yumrukladı. En şiddetli tokatları sanki boşalırken attı. Boşalırken ürperdi, kasıldı, inledi ama yine de şiddetle tokatladı. Burnum kanamıştı. Suratıma bir peçete attı, ben yerden ona bakarken. Çıktı gitti odadan sonra.

Adamları art arda gelmeye başladılar ben orada, yerde, birkaç dakika öyle kaldıktan sonra. Birkaç tanesi daha üstüme uzandı. Ama ne vurdu ne konuştu. Sırtımı okşayanlar bile oldu. Şişmiş, morarmış yerlerime elden geldiğince az değmeye çalışanlar bile oldu.

Giysilerimin giyebildiğim kadarını giyip daireyi terk ettim. Sevgilimin yatağına attım kendimi uzun uzun işedikten sonra. Belim gelivermişti işemek için elimi attığımda.

Uyandığımda bana bakıyordu.

“Ağabeyim, değil mi?” diye sordu.

Nasıl baktıysam artık, gözlerini kaçırdı.

Elindeki ilaçlı bezle şişleri, morlukları ıslatır ve ıslatmadan önce eğilip öperken, neler olduğunu dehşetle fark ettim. Hem yan dairede hem burada.

Ben o baltayı, bir keresinde o evde yokken bozduğum bir musluğu tamir etmek için ingilizanahtarını aradığımda gördüğüm baltayı hatırlamışken, düşünürken artık, o, o izleri ağabeyinin ellerini öper gibi öpüyordu. Herhalde.

Yanımda uyudu. Sessizce.

Aptes alarak dünyadan kendini kurtarmak

Aptes alıp da dönerken apayrı duygular içindeydim artık. Yine. Sarp Efendi'ye karşı. Ama sonra başka şeylere karşı da apayrı duygularım olduğunu fark ettim. Dünyaya karşı. Bunun için, dünyaya karşı apayrı duygularım olduğunu fark etmem için, aynı kişiye karşı bu kadar farklı hissetmem gerekiyormuş aptesten önce ve aptesten sonra. Aptessizken ve aptesliyken. Yani, aslında aptes alıp da dönerken sorguya çektiğim ya da sorguya çekeceğim bütün heriflere karşı ne hissedersem Sarp Efendi'ye ya da yazar efendiye karşı da onu hissediyordum. Ama bunu şimdi yadırgıyor olmam ve buna seviniyor olmam bana sanki tam da bir uçurumun kıyısına gelmiş, aşağı bakmış, düşecek gibi olmuşken, tam düşüyorken birisi tutmuş gibi bir şey hissettirdiği için aptesin gücünü de fark ediyordum. Aptessizken dünyaya karşı başka bir şey, aptesliyken başka bir şey hissettiğimi fark ediyordum. Aslında evet, bunu da hissediyordum. Önce hissediyordum, sonra fark ediyordum.

Uçurumun kıyısından dönmüş gibi bir duyguyla dönüyordum aptesten.

Bir el tutmuştu beni aptes alırken.

Çekip kurtarmıştı uçuruma düşmekten.

Yürürken duygum böyleydi.

Şimdi o duyguyu yeniden hissedip, aptes üzerine düşünüyordum.

Ben her apteste dünyanın kir olduğunu düşünürmüşüm meğer. Her aptes alışımda. Aptes alırken kendime tam olarak dokunduğumu hissedermişim meğer. Şimdi yine düşünüyordum bunu. Dünya kirmiş meğer. Başka hiçbir zaman ben kendime dokunmazmışım meğer. Kimse bana dokunmazmış. Bana değil kire, bana değil dünyaya dokunurlarmış meğer. Şimdi bunu düşünüyordum. Bana dokunurlarken bunun için başımı yan çevirir, yatağın kenarından yere bunun için bakarmışım. Her sarıldıklarında bunun için gözümü kaparmışım diye düşünüyordum şimdi.

"Yüzüme bak" diye yalvarırdı karım evliliğimizin ilk yıllarında ben onu becerirken. Sonra vazgeçmişti. Arkasını dönüyor, arkası dönük veriyordu artık. Ben gözüm her defasında sırtında bir türlü iyileşmeyen, şişmanladıkça sanki daha da kızaran, bazen sulu bir uç veren sivilceye takılmış onu becerirken, o da öyle yere bakıyor gibi oluyordu. Ben yüzüne bakmadığım için yüzü bana dönük, dudaklarını dudaklarıma dayamış, üstümde debelenerek, hırs yaparak sevişirken daha çok tecavüze uğruyormuşum gibi geliyordu bana. O zaman onu öyle hafifçe itiyordum işte, hop arkasını dönüyordu.

Aptes alırken kendime dokunduğumu hissettiğime göre, aptes alırken dokunmanın ne olduğunu hissettiğime göre, aptes beni dünyadan uzaklaştırıyordu. Dünyadan kurtarıyordu. Dünya benimle bana dokunan el arasına öyle hemen giremiyordu eğer aptes alıyorsam, aptesliysem. Aptesimi kaçırmaya hazırlanana kadar dünyada değilmişim gibi oluyordu. Çünkü dünya kirdi, dünya sevişme zorunluluğuydu. Ve ben aptesliydim.

İnsan ancak dünyada değilse, dünyadan kurtarmışsa kendini, kendisine dokunulduğunu hissediyor. Beni kimse dünyadan kurtarmadı. Kendimden başka. Aptes alırken, banyoda, duşta, cami avlusunda, musluk başında aptes alırken ben kurtardım hep kendimi dünyadan.

Çocuklarım evet. Evet, onlar sarılır, öperdi. Ama onlar çocuktu. Onlarınki başka. Melek gibi onlar. Şimdi onlar da kirleniyor. Dünyanın eline düştü onlar da. Ben de yanlarında olamadım. Nasıl büyüdüler. Nasıl büyüdüler sahiden?

Aptes alıp da dönerken hem gidip ona bir an önce haddini bildirmek ve bir an önce sorguya yönlendirmek, sorguya hazır etmek istiyordum hem de ayaklarım geri geri gidiyordu. İlk defa bir suçlunun yanına giderken aptesim bozulacakmış gibi geliyordu bana. Dünya suçmuş, suçluymuş gibi. Dünya suçmuş demek. Sarp Kaya'nın yanında kendimi suçlu hissedecekmiş gibi hissediyordum. Sarp'a doğru yürürken dünyaya yürüyormuşum gibi geliyordu bana. Sarp dünyaymış gibi geliyordu. Onu kalorifer borusuna bağladığım kelepçeyi açıp da arkasına geçip onu arkadan kelepçelerken yeniden, sanki yeniden o uçurumun kıyısında duracakmışım gibi hissediyordum.

Aptes almaya giderken ona karşı duygularımla aptes alıp da dönerken ona karşı duygularım arasındaki fark büyüdükçe dünya da büyüyor, kaybolacakmış gibi oluyordum.

Bodrum katındaki terziye inip oradan bedenime uygun bir üniforma almaya karar verdim. Kendi odamda soyunup giyinemezdim şimdi. Ama her dakika aptes alamayacağıma göre gidip üniformamı giymeli, üzerimdeki bu çok sevdiğim yeşil kazaktan, bu kadife pantolondan kurtulmalıydım.

İndim, bedenime uygun bir üniforma buldum ve giydim. Giydim öyle çıktım yukarı.

Uçurum yoktu. Uçurum falan yoktu.

Aptesli olmak ve aptessiz olmak diye bir şey söz konusuydu benim hayatımda. Hayatımda bir uçurum falan yoktu.

Eğer bir uçurum olsaydı hayatımda, aptesliyken durduğum yer uçurumun kıyısıysa, aptessizken durduğum yer de diğer kıyı olurdu.

Ya bu her iki kıyı ya da uçurum dünya olurdu.

Uçurumun ne kadar derin olduğunu, dünyanın ne kadar büyük olduğunu düşündüğümde korkuyordum şimdi. Aptesli halimle aptessiz halim arasındaki uçurumu düşünmekten korkuyordum.

Emniyetin koridorlarında ilk defa korka korka yürüdüm.

Aşk büyük bir zamanlama hatasıdır

Onun aşkla ilgili bir sorunu olduğunu hemen fark etmiştim. Yaptığı işe, yazı yazmaya ilişkin anlattıkları düşündürmüştü bana bunu ilk. Hani şu “sizlibizli dünya” muhabbetini yaparken. Edebiyat onu o kadar şımartmıştı ki, kitaplarının kahramanlarına özgürce hayat hikâyeleri yazmaya, onları doğumdan ölüme takip etmeye öyle alışmıştı ki daha azıyla yetinemiyordu. Bir türlü “senlibenli” olamadığını sanıyordu gerçek hayatta tanıdıklarıyla. Kendisinden önce bir hayatı olan, olduğunu bildiği insanlarla. Onların bilmediği geçmişlerinin izlerine tahammül edemiyordu. “Herkes geçmiştir” demişti bana. “Ve herkes geçmişe şimdiden daha yakındır. Şimdi ancak geçmiş olduğunda, o kişi, o kişi oluyor. O kişide bir iz olduğu zaman şimdi yaşadıklarının bir önemi oluyor. Ben bir kişiyi tanıdığımı ancak o kişiden ayrıldığım zaman söyleyebilirim. Geçmişine ilişkin anlattığı kadarını, ele verdiği kadarını bildiğim bir insanı tanıdığımı, iyi tanıdığımı, âşık olacak kadar iyi tanıdığımı nasıl iddia edebilirim?”

Şimdi düşünüyorum da, ben karımı hiç merak etmemiştim. Bildiğim kadarı yetiyordu. Zaten o kadar içlidışlı yaşadım ki ailesiyle, sülalesiyle, öyle çok anlattı ki babasının evinde nasıl mutlu bir çocukluk, genç kızlık geçirdiğini, o kadar çok kavga etti ki benimle, onun alıştığı rahatlığı sağlayamadığım iddiasıyla, hiç kimsenin geçmişini merak etmiyordum ben de. Sanıklara bile cinayet tarihinin hemen öncesinden fazla bir şey sormuyordum. Ayrıca sorsam ne olacaktı? Sordukça çoğunun yalanları artıyordu. Karım mesela, geçmişinden bahsettikçe yalanları artmış, bir süre sonra evde bir deli saraylı gibi dolaşmaya başlamıştı. O kaba saba babasından ölümüne yakın bir sadrazam, bir paşa gibi söz etmeye başlamıştı. Babası da inanır olmuştu zamanla buna. Ne nutuklar attı bize ölüm döşeğinde. Alkolik Rıfkı.

İzafiyetin ne olduğunu tabii biliyordum, hissediyordum da, yine de ne olduğunu Sarp da anlattı bana. Hemen, daha ilk gün.

“Aşk büyük bir çaresizliktir” demişti.

Sonra açıkladı da: “Düşünsene, bir insan sende aslında geçmişte kalan, geçmişinde kalmış, geçmişindeki, belki de çocukluğundaki bir travmanın, bir güzellik ya da hasret travmasının, yani ilk aşkının izlerini, ilk aşkına farkında olmadan benzettiği, benzediğini sandığı, belki de benzeyen bir şeyleri buluyor, görüyor, belki de bulduğunu, gördüğünü sanıyor, durmaksızın arıyor, ararken bir süre sende duraksıyor, duraklıyor, sende bakınıyor, sadece bakınıyor, sen ise sende bir şeyler bulduğunu sanıyorsun

onun, sende sadece seni gösteren bir şeyler bulduğunu sanıyorsun, nihayetinde seni bulduğunu sanıyorsun. Üstelik bu da senin için, çoğunlukla sen de ilk aşkından, ta çocukluğunun belki de çoktan unuttuğunu sandığın, artık sana bile gizli kalan anılarının bir tortusunu onda bulduğun, onda bulduğunu sandığın, aradığın, bakındığın, onu bunu aramaya değer bulduğun için değerli oluyor. Yani ikiniz de birbirinizde kendi geçmişinizi, kendi geçmişlerinizi, kaybolmuş anılarınızı, genellikle de travmalarınızı arıyorsunuz. Yanlış yerde bir arkeoloji gibi bir şey aşk. Senin karşındakine şimdini sunduğun ve sık sık da geçmişinden bir şeyler sakladığın yerde o geçmişi arıyor, sen kendi geçmişini saklarken, o sende kendi geçmişini arıyor. Senin onun geçmişini sakladığını sanıyor o, sen ondan kendi geçmişini saklarken.

Ama o sende bakınmaktan vazgeçip, sen de onda bakınmaktan vazgeçip ayrıldığınızda ya da birinizden biri önce vazgeçip diğerini terk ettiğinde, yani her iki durumda da ayrılıktan sonra, birbirinize sunduğunuz, sunmaya, sevdirmeye çalıştığınız şimdiki zamanlar geçmiş olduğunda yani, aşkın ihtimali beliriyor gelecekte; tabii eğer, o çaresizlikte birbirinizde birbirinizi bulmak için debelenirken, debelenmenizin yanı sıra iyi kötü bir şeyler verebilmişseniz birbirinize zamanında.”

Sonra da “Aşk bir zamanlama hatasıdır, en azından problemi” demişti en sonunda.

Kıskançlıktan olmasa sıkıntıdan işlenecek cinayet

Beklemenin sıkıntıya yol açan bir şey olmaması gerektiğini biliyordum. Öyle düşünüyordum bir türlü geçmeyen sıkıntımı düşünürken. Hep öyle düşünürdüm yani. Hatta beklemek, bir şey beklemek sıkıntıyı azaltır, yok eder diye düşünürdüm. Şimdi sıkılmıyordum artık Sarp Kaya'yla konuşurken, demek ki ben aslında sorguların sonunu, sonucunu beklemiyormuşum. Beklemezmişim. Sona ermesini sorguların yani. Sıkıldığıma göre beklediğim bir şey yokmuş. Bir şey beklemediğim için sıkılıyormuşum. Bir şey beklemediğim için zamanın geçmesini bekliyormuşum. Sadece zamanın geçmesini beklediği için sıkılıyormuş demek ki insan. İnsan sadece zamanın geçmesini beklediğinde sıkılırmış demek ki. Demek ki ben sorguda da sıkılırmışım, sorguda da bunun için sıkılırmışım.

Demek ki umurumda değilmiş kimin ne suç işlediği, suçun neden işlendiği, ne suç işlendiği. Suçların durmaksızın işlendiğinden eminmişim demek ki. Nasıl olsa bu olmasa da başka bir suçun işleneceğinden. Eğer birisi suç işlemiyorsa, bir başkasının mutlaka işleyeceğinden. Sadece ona denk geldiğinden, suçsuzluğun suça neden olduğundan, biri işlemediği için diğerinin işlediğinden.

Nasılsa durmaksızın suç işlendiğine göre, aslında kimin nasıl işlediği de önemli değildi yani. Öyle işlenmese böyle işlenecekti. Tabancayla olmazsa bıçakla.

Neden işlendiği de önemli değildi. O nedenle işlenmese bu nedenle işlenecekti. Kıskançlıktan olmasa bile sıkıntıdan.

Yani kimin, nasıl, neden bir suç işlediği önemli değildi. Birisi işlemediği için bir başkası tarafından, bu şekilde işlemediği için şu şekilde, o nedenden olmadığı için bu nedenden, başka bir nedenden, bir cinayet nasılsa işlenmiş olacaktı. Hep.

Beklemiyordum ben suçu, suçluyu. Suç önüme geliyor, suçlu önüme çıkarılıyordu. Ve bu yüzden sıkılıyordum. Dünyada bu kadar çok suç işlenmese daha az sıkılacaktım. Suç işlenmesini bekleyerek sıkıntıdan kurtulacaktım.

Hem handiyse suçluların masum olduklarına inanıyor hem de bu kadar çok suç işlendiği için dünyada, hepsine öfkeleniyordum.

Odama girdiğimde onu hüzünlenmiş buldum. İçim yandı sanki. Hemen çözdüm onu radyatörden. Üstelik arkadan değil önden kelepçeledim af diler gibi bakarak. "Çay" dedim. Öyle baktım ona, o da öyle baktı bana.

Gülümsedim. Yine öyle baktı bana. Mesafe koymak ister gibi, sanki o mafya müsveddesini öldürmesinin sebebi benmişim gibi. Ben değildim ama o da değildi. Mafya müsveddesi de değildi ama. Ama o zaman ona o yüzden değil, bir süredir sıkılmadığımı, onunla konuşmaya başladığımdan beri sıkılmadığımı hissettiğim için gülümsemiştim.

“Çaycı yeni çay koymuş ocağa. Taze çay. 15 dakikada olur. Bekleyelim, taze demlikten içeriz” dedim. O zaman gülümsedi. Gülümsedi ama kendisine doğru.

“Ne oldu?” dedim. “Beğenmedin mi? Hoşuna gitmedi mi?”

Masama geçtim.

“Hayır, hayır, ona gülmedim. Şu bizim memleket...” deyip güldü bu kez. “Ne çok zaman kaybedildi. Bu memlekette.”

“Nasıl yani?” dedim heyecanla, yine bir şeyler anlatacağını fark ederek. Hazırlanırken.

Sonra elimden çay keyfini de aldı. Çay keyfimi de.

“Bu memlekette poşet çay kullanılmadığı için her insan ömründen saatler, günler heba oluyor. Çay içeceğim diye kalkıyorsun yataktan, çay istiyor canın, gidiyor 20 dakika ömürden. ‘Şimdi çay koydum, bekle, bir bardak iç, öyle gidersin’ diye ömründen çalıyorsun şöyle bir uğrayan adamın. Haberi yok adamın, gittin geldin içeri, adam tam kalkacak, ‘Çay koymuştum’. Koca tam yatacak, karı, ‘Eh, çay koydum, sabaha bayatlar, döküp ziyan mı edeyim, bekle, iç, öyle yatarız’. Dikkat ettiysen, burada bir oyun da kurmuş karısı. Çayın demlenmesini bekleyenlerin ülkesi burası yani. Çayın demlenmesini beklemeye zorunlu kılınmış bir toplum. Çayın demlenmesini beklemekten bir şeye konsantre olamıyor bu ülke. Önünde hep çay, çay engeli. O çay kaşığının tıngırdaması bana hep kaybedilen zamanları hatırlatır. Bazısı zaten farkında, geçen zamana hayıflanır ama buna karşı bir şey yapamadığı için de uzun uzun karıştırır. Ömür, zamanın çay yaprakları. Öyle süzülürler bardağın dibine. Orada öyle yığılır kalırlar.”

“Baydın ha!” diye çıkıştım.

“Bazen böyle duygusal oluyorum işte. Madem çayı bekleyeceğiz, o arada duygusal da olalım, ne olacak?” dedi. “Nasılsa çay gelince keyiflenirsin, dert etme” diye de ekledi.

“Sen keyiflenmeyecek misin?” diye sorduğumda da, “Benim zaten keyfim yerinde” diye karşılık verdi.

Ama keyifli olmadığı her halinden belliydi.

Sustuğunda karımı düşündüm. İkimiz de çayı severdik. Ama şimdi çay bekleyerek, çay bekleterek bana ne çok zaman kaybettirdiğini düşünüp biraz daha öfkeleniyordum ona. Çünkü ben yatmadan çay içmeyi pek sevmem. Hiç sevmem. Uykumun kaçmasından korkarım, kaçar da. Uykum hep kaçar.

Belki de her kalkıp gitmek istediğim, her kalkıp yatmak istediğim zaman beni çay için durdurmasından ötürü ben bu kadar sıkılmıştım. Zamanın geçmesini beklete beklete bana, beni sıkıntıya, sıkılmaya alıştırmıştı. Belki de çayın demlenmesini beklemeye bu kadar sık zorlamasaydı beni, ondan bu kadar sıkılmazdım.

Belki o mafya müsveddesi de sık çay içiyordu. İçerler de. Cezaevlerinde iyice müptela oluyor bu herifler çaya. Çayla patlatıyorlar haplarını. Belki de yazar efendinin tam aklına bir şey geldiğinde, kalkıp gideceği zaman, herif çay koyduğunu söyleyip engelliyordu. Belki de roman yazamayacaktı çay yüzünden adam. Belki de bu yüzden öldürdü. Çay yüzünden. Ne fark eder?

Karşımda masum bir adam duruyordu ve ben de sanki bir suç işlemek üzereydim. Öyle geliyordu bana şimdi bak. Çünkü çayla ilgili bu anlattığı yüzünden şimdi ilk kez sabah çaylarından birini beklerken de sıkılmaya başlamıştım. Çay ilk kez keyfimi kaçırmıştı yani. Çay da. O ise karşımda kendi kendine gülüyordu.

Fazla demlenmekten acıyan ömür çayı

Çayın hayatımda ne kadar önemli olduğunu düşünmüştüm o gün Piyerloti'de. O bahçede. Masanın dibinde balta, bir, iki, üç ısmarlarken çayları; her küçük yudumda, daha dudaklarımdan, dudaklarımdayken hissetmeye başlarken çayı. Çayın ilk değdiği yerini dudaklarımın, mümkün mertebe daha uzun süre hissetmeye, oradaki tadı ve sıcaklığı, çay bedenimde yoluna devam ederken, aklımda hâlâ taze, ilk anki gibi tutmaya çalışırken. Bir yandan o akşam yapacaklarımın öncesinde daha ne kadar uzun bir zaman olduğunu çayla hissederken, bir yandan da zamanın nasılsa geçecek olmasının rahatlığı içindeydim çay içerken. Çay içerkenki rahatlığım, bütün günü orada geçirecekmiş gibi bir bardak, bir bardak daha isterkenki sakinliğim, beni zamanın nasılsa geçeceği konusunda kesin olarak ikna ediyordu. Çay hem bana kararımı hâlâ değiştirebileceğimi hissettiriyor, rahatlatıyor hem de nasılsa akşam olacağını, acele etmem, sabırsızlanmam gerekmediğini hissettiriyor, rahatlatıyordu. Bunları şimdi böyle adlı adınca düşünüyorum tabii. O sırada öyle hissetmiş olduğumdan eminim ama. Şimdi Sarp'tan böyle uzakken, ne zaman tekrar bir araya geleceğimizi bilmeden beklerken, bana bütün anlattıklarını bir bir hatırlıyorum her yaptığımda. Orada, Piyerloti'de çay içerken bana çayla ilgili anlattıklarını hatırladığımı hatırlıyorum mesela şimdi ve sonra o gün Piyerloti'de çayları birbiri ardına devirirken ne hissettiğimi adlandırıyorum. Cezaevinde de bütçemi ne kadar sarsacağına aldırmadan yeniden ve yeniden demlik ısmarlardım gardiyanlara. Bir yandan demlenmiş çayı demlene demlene içerken daha önümde yıllar bile olabileceğini düşünüyor, daha kararımı değiştirebilecek zamanım olduğunu hissediyor, bazen korkuyor, bazen utanıyor, bazen de seviniyordum ama bir yandan da ben burada böyle çay içerken zamanın nasıl olsa geçeceğini düşünüyor, ocaktaki çayın altının belli bir bardak sayısından sonra söndürülmesi gibi, hayatın bütün ışıklarını söndüreceğimiz zamanın nasılsa geleceğinden, zamanın geçeceğinden emin oluyor, rahatlıyordum. Yeter ki fazla demlenmekten acımasın ömür çayımız, bu dünyadaki zamanımız.

Orada öyle, masanın dibinde balta, böyle sakin sakin çay içerken, küçük höpürdetme sesleriyle ilgilenirken, bardağın daha ortasındayken karşı kıyıya, bardağın dibini içerken ise, –zamanın bu kez dolduğunu, nihayet zamanın dolduğunu hissettiren dibe inmiş çay yapraklarının kararttığı son yudumu, o en acı yerini içerken yani– göğe bakıyordum. Son kez göğe

bakar gibi. Ama işte bir bardak çay daha ısmarlayacağım ve gök her zamanki gibi üzerimde olacaktı.

Çay gelince dibine baktım önce. Sonra oradan masanın dibine kaydı bakışım. O zaman çayla baltayı düşündüm. Bir bardak çayla bir baltanın yan yana gelişindeki tuhaflığı, yan yana geldiğinde oluşturduğu tuhaf etkiyi, evet, mutluluğu düşündüm. Mutluluğun tuhaflığını. Sarp böyle bir dünyada mutlu olmanın nasıl bir muziplik olduğundan söz etmişti bir keresinde. Evet, mutluluğumu muzipçe saklamalıydım. Kimseye hissettirmemeliydim. Mutluluğumla şüphe uyandırabilirdim. Polis kimliğim cebimde ama yine de saklamalıydım işte mutluluğumu.

Evet ya, muzip hissediyordum bir de işte kendimi. Böyle masanın dibinde balta, oturmuş Piyerloti'de çay içerken. Ve böyle bir dünyada muziplikle mutluluğun yan yana geldiğini düşünüyordum.

Suç, bu acı hayata karşı bir muziplik olabilir miydi? Suçluların masamın karşısında otururkenki rahatlığının nedeni bu muydu?

Resmen gülümsüyordum karşı kıyıya bakarken. Muzip muzip söylüyordum çayları birbiri ardına. Ben çay içerken, zaman geçerek beni mutlu ediyordu.

Evlilik bizim basiretimizi bağlıyor

Kabul etmem gerekmişti ki, Sarp Kaya çok zeki bir adamdı. Boşuna yazar olmamıştı. Demek ki o kadar da kolay yazar olunmuyordu. Demek ki böyle yazar olunuyordu. O kadar şaşırtıcı şeyler anlatıyordu ki. Ve bu anlattıkları çok sıradan şeyler hakkında olduğu için, benim üzerine düşünmeden yaptığım şeyler hakkında olduğu için bana daha da şaşırtıcı geliyordu. Onun anlattıklarını dinlerken gün içinde yaptığım her şey, sıradan her şey sıra dışı oluyordu sanki. Sıradanlığından sıyrılıyordu. Daha doğrusu her şeyin arkasında bir şey oluyordu yani. Her şey yuvarlaklaşıyor, her şey şişiyor, her şey üç boyutlu oluyordu. Sonradan bu düşündüklerimi ona söylediğimde "Dünyanın yuvarlak olması düşüncedendir" demişti. "Dünyayı düşüncenin yarattığının bir işareti de bu" diye de eklemişti. Ona göre, dünya, üzerine düşünüldüğü sürece yuvarlak kalacaktı. "Dünyayı kurtarmak için onun üzerine düşünmeliyiz. Düşünmek dünyayı kurtarmaya yeter." Onun sözleriydi bunlar. Ve doğruydu.

Demek ki benim hayatım iki boyutluymuş. Fotoğraf gibi. Üzerine düşünmüyordum çünkü. Bakıyordum öyle. Öyle kendisini tekrarlıyordu hayatım ben bakarken hayatıma. Ben bakarken ona. Baltayla bu fotoğrafı yırttım ben demek ki. Yırttığım yerde bir yol açıldı. O yolda da yoldaşım Sarp Kaya oldu.

Demek ki benim hayatım karımmış, ailemmiş. Ve benim hayatımı üç boyutlu yapmak için karımı öldürmem, ailemi dağıtmam gerekiyormuş. Yoksa bir evlilik fotoğrafı, bir aile fotoğrafı olarak kalacaktı hayatım. O kadar sıkıldım da şişmedi işte hayatım. Üç boyutlu olmadı. Sıkılmakla şişmiyormuş demek ki hayat. Tam tersine iki boyutlu kaldığı için hayat, sıkılıyormuş insan. Sonra bir düşündüm hayatım hakkında. Sarp beni hayatım hakkında düşünmeye bir yöneltti, gittim bir balta aldım. Karımı öldürdüm. "Dünyayı kurtarmak için karımı öldürdüm" diye düşünüyordum, Sarp'ın sözlerini hatırladıkça.

Tabii, şey de demişti bana saatler sonra, konuşmaya başladıktan saatler sonra, onu odama aldıktan saatler saatler sonra, "Evlilik yüzünden düşünmeyi bırakıyor bir süre sonra insanlar, ondan sonra da dünya bu hale geliyor işte" demişti.

Ama çaylarımız geldiğinde henüz bu kadar ileri gitmemişti evlilik konusunda.

Kelepçesini açmam gerekiyordu artık. O bu kadar zekice konuşurken, ben de artık onun zekâsının keyfini çıkarmaya başlamışken, onu hâlâ

kelepçeli tutmam, önden kelepçeli tutup çayını öyle içmesini istemem, beni küçük düşürecekti, onu değil. Sırf benden daha zekice konuştuğu, böyle şaşırtıcı şeyler anlattığı için ben de bu kelepçeyle üste çıkıyormuşum, onu ezmeye, horlamaya çalışıyormuşum gibi olacaktı. Bir kelepçeye muhtaçmışım gibi. Bir kelepçeden başka güvenecek bir şeyim yokmuş gibi.

Başka bir sebebi yoktu açmamın kelepçesini yani.

Ama yine de kelepçesini açarken bir yandan da ardında heyecan verici birçok şeyle karşılaşacağım bir kapı açıyormuşum gibi geldi bana.

“Seni gırtlaklamamdan korkmuyor musun? Bir anda üstüne atılıp boğazını sıkmamdan?” diye gülümseyerek sordu, ben kelepçesini açarken.

“Bir çakarım, kendini aşağıdaki kaldırımda bulursun” dedim. Ama hepsi şakalaşma gibi tınlıyordu. Artık ne zaman kızmaya, öfkelenmeye çalışsam şaka yapıyormuşum gibi oluyordu ve bu çok hoşuma gidiyordu. Kendimi beğeniyordum.

“Tabii ya, sen korkar mısın böyle şeylerden, kaç yıllık evlisin?”

“Polis değil de, evli ha? Ne demek şimdi bu?” Kızmadım, yanlış anlaşılmasın, bayağı bayağı meraktan, anlatacakları için heveslendiğimden böyle sordum.

“Eh, ne olacak. Düşünsene şu evlilik denen şeyi. Sürekli sürtüne sürtüne yıprattığın, aşındırdığın bir karakterin, bir kişiliğin yanında masum masum, hiçbir şey yapmamış, ona hiçbir şey yapmamış gibi uykuya dalıyorsun. Hayatın bütün zorluklarını, kendi bütün sorunlarını artık sana yükleyen, nedenini de, çözümünü de sende arayan, bulamayınca da, her ikisini de yani, nedeni de çözümü de, iyice sende olduğuna inanan, sana bunu anlatmaya çalıştığında onu dinlemekten imtina ettiğin, öfkesini içinde patlamaya, acısını içinde demlenmeye bıraktığın biriyle aynı yataktasın. İki insanı bu kadar uzaklaştırdığı, birbirinin bu kadar uzağında bıraktığı, araya girip birbirine ulaşamaz hale getirdiği halde, seni de, onu da birbirinizi çok iyi tanıdığınıza inandıran evlilik, sizi nasıl basiretsiz kılıyor. Basiretinizi nasıl bağlıyor. Sonra bir sabah uyanmıyorsun, uyanamıyorsun. Böyle bu işler. Çekmeden, kalp krizinden uykuda ölüp gitmek için dua eden birçok adam ya da kadının yüzüne yastık bastırıldı, şakağına tabanca dayandı ama son anda haberi oldu, o da belki, sonra öldü gitti.”

O çayından keyifle höpürdeterek bir yudum aldığında daha çayımı içmeye başlamadığımı fark ettim, ben de bir yudum, arkasından bir yudum daha alırken anlattıklarını düşündüm fırsattan istifade.

Parçalanmış ifade 3

Mors

Kalçalarımla baldırlarımın birleştiği çizginin ne kadar erojen olduğunu keşfetti sonra sonra, denedi, saptadı. Uzun uzun, sık, küçük öpücükler kondurdu orama, ürperdikçe sırtım, sırtımı da öpücükleriyle ısıttı. Sonra hafifçe, sanki gizlice, sanki istemediğim bir şeyi yapacakmış gibi, canım acıyacağı için önceden kasılmayayım diye, sanki hırsızlama, sanki istemeden yapıyormuş, vücudu öyle istemeden kayıyormuş gibi, yandan doğru üstüme uzandı, uzanırken yavaş yavaş yüklenerek, girdi, gidip gelmeye başladı. Geç boşalacağı belliydi sanki. Sanki o yüzden öyle yorulmak istemiyormuş gibi, böyle keyfini daha çok çıkarıyormuş gibi, sakin sakin gidip geliyordu. Bir ara karşıdaki aynada sol tarafının biraz daha yüksekte olduğunu, kendisi ile benim aramda bir aralık bıraktığını, sol elini beline dayadığını gördüm. O da aynaya bakıyordu gururla. Oradan bana gülümsedi gururla. Ben de gururluydum. Ama hâlâ temkinli de. Başımı tekrar yastığa gömdüm.

Sonra hızını biraz artırdı ve o zaman inlemeye, ama öyle içine doğru değil, dışarı doğru, yani bayağı yüksek sesle inlemeye, söylenmeye başladı. Fısıldamaya değil. Başucumuzdaki duvara doğru inliyor, o duvara doğru sesleniyordu. Daha o zaman anlamalıydım o duvarın arkasıyla ne kadar ilgili olduğunu. Duvarın ardında ağabeyi yaşıyordu ya, onun için duvarın arkasıyla bu kadar ilgilendiğini.

Duvarın ardından duvara vuruldu birazdan. Gürültüden rahatsız olduğu için duvara vurduğunu düşündüm duvara vuranın. Yan dönüp sus işareti yaptım ona. O önemsemedi uyarımı. Duvara vurulurken, inleme sesini, söylenmelerini daha da artırdı. Sonra boşalırken duvarı yumruklamaya başladı. Çok zevk aldığını, duvarın ardındakini umursamaz durumda olduğunu ya da keyfini kaçırdığı için duvarın ardındakine öfkelendiğini ve şimdi boşalmanın keyfiyle ona fiyaka yaparak küçük, erkekçe bir intikam aldığını, o yüzden duvarı yumrukladığını sandım. Ama öyle değildi. Bir düzeni olan bu vuruşları, kafası yanımda, yüzü yanımda yastığın içine gömüldüğünde de sürdürdü. Karşıdan cevap aldı. Böyle dakikalarca mors alfabesiyle anlaştılar aralarındaki duvarı yumruklayarak. Konsantrasyonu arttı yumruklamalarını sürdürürken. Mors alfabesiyle haberleşmeyi sürdürürken. İletişimini. Artık benimle hiç ilgili değildi. Boşalmanın ardından tekrar dikkatinin bana yönelmesi için gerekli olan süre dolduktan

sonra da sürdürdü bunu. Ben mors alfabesi bilmem. Ama neyin içine düştüğümü kestiriyordum artık. Duşa gittim. Yumruklamalar sürüyordu.

İnsan sadece iyi olmak ister

Bir ara sessizleştiğimizde ona baktım uzun uzun. Buna saygı duydu ve o da benim ona baktığım ölçüde sustu. Susması benim onun hakkında düşündüklerime saygı duyduğunu, önem verdiğini gösterdiği için suskunluğundan hoşnut kaldım. Hatta gurur duydum. O kadar kararlı ve düşünceli bir ifadeyle sustu ki ben de bu süreyi layıkıyla değerlendirme kararı aldım. Öyle "cinayeti neden işledi", "nasıl işledi", "niye teslim oldu" türünden, sıradan, alışık olduğum, aslında cevaplarıyla da pek ilgilenmediğim, bir an önce zanlının eline öylesine bir ifade tutuşturup savcılığa göndermeden ve sonra da bir demli çay içip, o gün artık başka bir dosyanın kapağını kaldırmama kararıyla camın önüne yerleşip tespih çekerek dışarıdaki hareketliliği sıkıntıyla seyretmeye koyulmadan önce cevaplarını aramaktan vazgeçtiğim sorulardan vazgeçtim, uzak durdum. Ve çok daha önemli bir şey için onun yüzüne baktım. Uzun. Uzun. Sarp Kaya, o yani, kötü biri miydi? Kötü bir insan mıydı?

Bu soruyu bulduğumda, ama cevabını bulamayacağımdan da hemen emin olduğumda, hem sorunun zorluğu karşısında cesaretimi kaybederek hem de karşımdakinin bir yazar olması hasebiyle cesaretlenerek bu soruyu ona sormaya karar verdim. Bu soruyu soracak cesareti bulmamın nedeni onun bir yazar olması hasebiyle bu soruyu da kolayca cevaplayacağını düşünmem değil, böyle zor bir soruyu ona sorarak ona meydan okumuş olacağımdı. Ona meydan okuma isteği beni cesaretlendirmişti. Meydan okumak için cesaret gerekliydi çünkü. Cesareti buldum alışık olduğum üzere ve soruyu çekip çıkardım: "Sen kötü bir insan mısın?"

Yüzü aydınlandı, koltuğunda hevesle hareketlendi. "Acaba ne düşündü aniden, neden bu kadar heveslendi?" diye meraklandım. Demek ki iyi bir soru, onun kalibresine denk bir soru sormuştum.

"Vay, nasıl bir soru bu?" dedi kibirli bir ifade ve tonlamayla.

Kızdım.

"Yanlış anlama, çok iyi bir soru da, senin sorman tuhaf" diyerek yetişti öfkeme. "Yani iyi soru ama bunca cinayet çözmüş senin gibi biri cinayet işlemenin iyilikle, kötülükle ilgisi olmadığını bilmeli, biliyordur. Öyle değil mi?"

"Ben öylesine sormuştum" diye karşılık verirken utandım ve iyice kızdım, çünkü anlamıştı sanki benim ona hoşluk olsun diye bu soruyu sorduğumu, naza çekecek gibiydi kendisini.

Sonra galiba beni üzdüğünü fark etti ki anlatmaya başladı:

“İnsan kötü olamaz. Elinde olmadan kötü şeyler yapabilir ama elinde olmadan yaptığı kötü şeyler için de bir insana kötü denemez. Çünkü, dedim ya, insan kötü olamaz. Çünkü insan kötünün anlamını bilir, yani kötünün kelime anlamını. Ve insan böylelikle, insanın kötü olmasının kötü bir şey olduğunu da bilir, insanın kötü olmasının içindeki kötünün, kötü kelimesinin kötü anlamına geldiğini bildiği için. İnsanın kötü olmasının kötü bir şey olduğunu bilen bir insan kötü olması durumunda kötü olacağını bildiği için kötü olmaktan uzak durmak ister. Aksi halde kendisine kötülük yapacaktır kötü olarak. Kendisini kötü bir insan yapacaktır. Kendisini kötü bir insan yapmaya hiçbir insanın egosu izin vermez. Ne kadar kötü bir şey yaparsa yapsın bir insan yine de aslında kötü değil, iyi bir insan olmak ister. İnsan sadece iyi olmak ister. Çünkü insan iyinin kelime anlamını bilir. İnsan iyi olmak ister, çünkü insanın iyi olmasının, içindeki iyinin iyi olduğunu bilir. Cinayetten önüne getirilen insanların nasıl utandığını, nasıl üzüldüğünü, iyi oldukları konusunda nasıl acılı bir iddia içinde olduklarını fark etmiyor musun? Bunun pişmanlık olduğunu mu sanıyorsun ya da küstahlık? Öyleler aslında.”

“Dur biraz ya” dedim.

Başım döndü.

Bir yerinle kaçarken, diğerinle açılmak

Belli bir aşamadan sonra ondan korkmaya başlamıştım. Artık saklamaya çalışmadığım, apaçık ortaya koyduğum –onu dinleme– hevesimin yanı sıra hissettiğim öfke, kızgınlık da apaçıktı ama yine de korkumu kendime bile epeyce bir süre itiraf edemediğime göre, epeyce bir süre ona da belli etmemiştim, belli etmemiş olmam lazım.

İnsan kendine itiraf etmediği bir duyguyu, duygusunu herhalde başka birine de belli etmez, edemez. Edebilse daha kolay olurdu. Korkmadan belli edebilse. Bilerek belli etse, ama kendine belli etmese. Daha kolay olurdu. Ki zor olması daha iyi. Kimseye belli etmiyor böylece. Belli etmiyordur herhalde. Nasıl belli etsin? Neden belli etsin sonra?

Neyse, bir süre geçti ve belli etmiş olmalıyım. İsteyerek, abartarak belli etmiş olmalıyım.

Ellerimle yüzümü kapadım ve bir süre öyle kaldım. Bu süre zarfında o da sustu.

Bu süre zarfında yağmurun sesini duydum. Yağmur beni tamir etmiş olmalı. Ona yüzümü gösterince yine konuşmaya başladı.

Yine parçalamaya başladı yani.

Bir baltayı savurur, bu balta darbelerinden kaçmaya çalışırken baltanın keskin ağzına neremi dönüyorsam, neremi açıyorsam orama vuruyormuş gibi baltayı, sanki başından beri oramı hedef alıyormuş gibi, bir konudan bir konuya geçerkenki, gelmek istediği konu oymuş gibi her defasında, buymuş gibi her defasında, ama her defasında başka bir konuya geçerkenki ustalığı ve teklifsizliği gibi bir ustalık ve teklifsizlikle bir başka yerime vuruyor, o güne kadar kayıtsızca, hatta bazılarını refleks gibi yaptığım her şeyi darmadağın ediyordu.

Bu arada dikkatimi şu da çekmişti ki bir insan bir şeyden, bir balta darbesinden, bir baltanın darbelerinden kaçarken, kaçınırken kaçamıyor, kaçınamıyor, bir yeriyle kaçarken, diğer yeriyle açılıyormuş, diğer yerini açıyormuş, yani o kadar yerleşmişiz dünyaya. Ondan kaçamayacağımı bildiğim için ondan kaçmıyordum yani. Zaten kaçmam bir tuhaf olurdu. Ben polisim, sorgu şefiyim ve o ne kadar konuşursa benim için o kadar iyiydi. Bırakıyordum konuşsun. Ama bıraktıkça konuşuyor, ben de onun konuştuklarına hapis oluyordum, mahkûm oluyordum. Beni çoktan teslim almıştı. Yazarlık böyle bir şey olmalı.

Peki, bu kadar çok şeyi ne zaman düşünmüştü? Ne zaman düşünmüştü de böyle balta savurur gibi savuruyordu şimdi düşüncelerini?

Sorgu odasında hangi gerekçeleri sıralarsa sıralasın, esas gerekçesini ya da gerekçelerini açıklamamak için gerekçelerden gerekçelere ne kadar ustalıkla ve teklifsiz geçerse geçsin ve bu arada sonradan bana bir nüshasını gönderdiği Gerekçeler adlı kitabını belli etmeden nasıl yazarsa yazsın ve bundan duyduğu gizli sevinçle ne kadar serinkanlı bir portre çizerse çizsin –bu serinkanlılığı sorguda çocukları da kızdırıyordu– cinayeti işlemesinin nedeni, yalnızlığa duyduğu büyük ihtiyaçtı.

Önceleri böbürleniyordum. Yalnızlık, yalnızlığa övgü sık sık üzerinde durduğu, dönüp dolaşıp geldiği bir konuydu. Önceleri böbürleniyordum. O ne zaman yine yalnızlıktan söz açsa, dönüp dolaşıp yalnızlığa gelse, "yazar efendi" diye bir girizgâh yapmaya ve ona evden, karımdan, çocuklardan bahsetmeye hazır hissediyordum kendimi. Yani kısa bir an böbürleniyordum. Böbürleniyordum da, pek bir şey bulamıyordum anlatacak. Evden, karımdan, çocuklardan. Evde, karımda, çocuklarda pek bir şey bulamıyordum. Ama sonradan anladım ki biz böyle adamlarız.

Yine de severiz. Pek bir şey bulamadığımız şeyleri, kişileri, pek bir şey bulamadığımız, anlatacak pek bir şey bulamadığımız için severiz. Tam da bunun için severiz. Onları daha çok severiz. Biz sevdiğimiz şeyler ve kişilerde pek bir şey bulmayız. Anlatacak pek bir şey. Sevdiğimiz için anlatacak bir şey olmadığını düşünürüz sevdiklerimizde. Sevgi, sevmek bizim gibi evli barklı adamların işidir, görevidir. Bize bu öğretilmiştir. Yerine getirir ve bir şey anlatmayız sevdiklerimize ilişkin. Anlatacak bir şey bulamadığımız için susar ama bunu erkeğe de bu yakışırmış gibi göstererek yaparız. Sevdiğimiz için üzerine düşünmeyiz sevdiklerimizin. Seviyoruzdur ya, budur işte.

Sevdiklerinin üzerine düşünmek, anlatacak bir şeyler arayıp bulmak evli erkeğin prestijini sarsar, onu ailesine güven duymayan biri gibi gösterir başka adamlara çünkü. Biz böyle kabul ederiz. Sevdiklerimize, anlatacak bir şey bulmak üzere dikkat etmeye etmeye ve sevdiklerimizi niye sevdiğimize de dikkat etmeye etmeye bizim sevgimizle hoşnut olup olmadıklarına da dikkat etmez, böylelikle hayatlarından hoşnut olup olmadıklarını bile bilmeyiz artık. Hep hoşnut olmaları gerektiğini düşünürüz. Seviyoruz ya onları, sevme işimizi yapıyoruz ya, hoşnut olmayabilirler mi? Biz evli erkekler böyle bir soru sormaya cesaret edebilir miyiz?

Yazarların vakti çok tabii. Biz sevdiklerimizde anlatacak bir şey aramadığımız, bunu bulmaya zaman harcamadığımız için onların ihtiyacını

karşılayacak parayı kazandığımız bunca ağır işi yapacak vakti ve gücü bulabiliyoruz. Karım bütün gün yatar, ha bire çocukların yaramazlıklarından, ölmüş babasından, sülalesinden bahsederdi. Anlatacak ne çok şey bulurdu.

Sarp Kaya yalnızlığın güzelliğini bana kanıtlamak için şöyle bir noktadan girmişti konuya: “Bir de bakıyordur arkandan sen banyoya giderken. O sırada aniden dön ve arkana bak, bak bakalım ne göreceksin?” Bunu tabii sabahın bayağı ileri bir aşamasında söyledi. Okul servislerinin yola çıkmış olması gereken saatte. İçim cız etmiş, onunla konuşurken çocuklarımın rızkından çalıyormuşum gibi gelmişti bir an. Mesela bir zanlının ağzını burnunu kırdığımda, kırarken, okul servislerinin yola çıktığı saatte olduğumuzu fark etsem de, çocuklarımın rızkından çalıyormuşum gibi gelmez, hatta çocuklarımın rızkını kazanmak için bu adamı dövmek zorunda olduğumdan onun ağzını burnunu istemeye istemeye kırdığımı düşünürdüm. Karıma babasından miras kaldığından beri daha az ağız burun kırıyordum.

Ama donumu giymeden banyoya giderken hep kıçımı ellerimle kapatmak istediğimi hatırladım sonra ve bıraktım konuşsun. Evet, kıçım açık olduğu için bana baktığını hisseder ve kötü bir şey hissederdim.

“Kadınlar seviştikten sonra kıçı açık erkeklere bakmaya bayılır. Bu hoşlanma değildir sadece hoşlansalar da. Artık erkeği ele geçirmiş oldukları açıktır. Ortadadır. Kıçı açık banyoya giden erkeğin ardından gurur ve kibirle bakarlar. Kıçı açık erkekteki savunmasızlık kadında, özellikle de karılarınızda ele geçirme, sahiplik duygusunu tatmin eder.”

“Evet, kadınlara kıçımı dönmeyi sevmem kıçım açıkken” dedim ben de gülümseyerek.

Karım öyle bakıyor olmalıydı. Ben nihayet ondan yakamı kurtardığımı sanarak banyoya giderken. Banyoda aptes alırken sorduklarına cevap vermezdim. İçeriden bana seslendiğinde ya da duşun perdesinin ardından.

“Hemen banyoya koşuyorsun, değil mi?” diye sormuştu sonra.

“Neyi akıtmak istiyorsun üzerinden?” diye devam etmişti.

“Ölü deri hücrelerini mi?”

“Ondan sana geçen molekülleri mi?”

“Aptes yeniden yalnızlaşmak için alınır. Yalnızlık bizi inanca hazırlar, yalnızlık bizi yüce olanın karşısına çıkmak için gerekli olan duruma getirir. Aptes bizim yalnızlığa hazırlanışımızdır. Sizin yani” diye açıklamalar yaptı sonra. Her defasında aptes aldıktan sonra içime dolan huzuru düşündüm.

“İnsanlar birbirlerine değdiklerinde, dokunduklarında kendilerine yıldız tozu bulaşacağını sanıyor ama sonra da banyoya koşuyorlar” diye tamamladı açıklamasını.

Parçalanmış ifade 4

Pornografinin güldürücü etkisi

Onu o halde, evin kıyısında köşesinde, bana olabildiğince uzak kalabileceğini sandığı, bu halde bana görünmemek için gittiği oda, hol, banyo köşelerinde, kaçtığı, göçtüğü yerlerde ona rastladığımda gördüğüm halinde gördükten sonra –ki son olarak banyoya gitti, gitmeden önce mutfaktan küçük bir boş pet şişe, bir sakız, sigara paketi aldı, orada uzun süre kaldı, önce yüksek sesle inledi, hıçkırdı, sonra sustu– işte o sırada, o gün belki de ondan uzak durmam gereken zamanların gelmekte olduğunu fark etmiştim ve yatakta ona biraz da bu gelmekte olan zamanın aciliyet talebiyle sarılıyor, belki de o yüzden daha talepkâr oluyordum. O ise birkaç gündür arzusuz ve tedirgindi. Kulağı, dikkati duvarın arkasında olmalıydı. Arkasındaydı. Oysa beni rahatsız etmez duvarların arkasından gelen seks sesleri, küçük ve şımarık ya da agresif ya da talepkâr çığlıklar, ciddi solumalar, yaylanma ritmi. Çocukken okul arkadaşlarımla seyrettiğim sekiz milimetrelik filmlerdeki yabancılaşma gelir oturur içime. O pornografilerdeki seks hareketleri bizde önce tuhaflık etkisi yapar, sonra birbirimize yaptığımız imaların ve açık göndermelerin sonucunda gülmeye başlar, bir komedi filmi seyrediyormuş tavrına ve ruh haline girerdik. Sevişirken kendi sesimi dinlemem ama başkasınınki bende bu yabancılaşma duygusunu uyandırır. Tahrik olmak mı? Hiç. Gecenin bir vakti, odaya giren bir erkek ve kadın kahkahasının ardından başlayıp epey uzun süren o seks sesleri, duvarın arkasındaki ağabeyinin bir kadını fena ama kesinlikle şefkatle düzdüğünü işaret ediyordu bize. Ben ona arkadan sarıldığımda uzaklaştı benden. Yüzünü yastığa gömerek sağ yumruğuyla duvara vurmaya başladı. Vuruşlar başladıktan sonra mı ağabeyin yaylanması hızlandı, yoksa duvarın arkasındaki seksin kendi dinamiğinden miydi bu hızlanma bunu saptamak zordu; ama kısa zamanda alıştığımın tersine duvarın diğer tarafından hiçbir vuruş gelmedi. Mors alfabesini hâlâ tam öğrenememiştim ama birkaç gün de yeterli olmuştu bazı kelimeleri çıkarmaya. Üstelik o bir piyano virtüözü gibi gününe, gecesine göre vuruşlara duygu da katmayı beceriyordu sanki. Salt teknik değildi onun morsu. Yumruk vuruşlarına bile duygu katabilecek kadar yoğun yaşamış olabilir miydi bu rantiye? Evet, arada sırada bazı kelimeleri çıkarıyordum vuruşlarından. “Yazık”, “Söz vermiştin”, “Aldattın”.

Duvarın arkasından gelen sesler kesildiğinde kendimi uyumaya zorladım. O yanımda, yüzü yastığa gömülü, kıpırdamadan yatarken,

kendimi başka yerlerde, başka şeyler yaparken düşleyerek uyumaya çalışmış ve dalar gibi olmuştum ki, duvarın öte yanından yeniden yavaş yavaş sesler geldiğini fark edip de gözümü açtığımda onu yumruğu sıkılı ve havada gördüm. Yumruğu yüzüme indirecekmiş gibi bakıyordu. Gayriihtiyari kafamı aniden yana çektim yastıkta ama o beni görmüyor gibiydi, bunu da gözlerindeki reflekssizlikten anladım. Vazgeçti işte ve duvara yeniden vurmaya başlamayıp yataktan kalktı, yatak odasının içinde birkaç kez oryantasyonsuz volta attı, sonra çıktı.

Arkasından gidiyordum, beni uyarmıyor, yatak odasında kalmamı, kendisinden uzak durmamı söylemiyor, beni görmüyormuş gibi odalarda bir aşağı bir yukarı hızlı adımlarla yürüyor, yüzünü elleriyle örtüyor, “Anne” diyor, belli belirsiz “Anne” diyor, ama fısıltıyla diyor bunu, evet ağlıyordu. Bir çocuk gibi ağlıyordu. İrikıyım ama orantılı olması nedeniyle ancak bu çocuk hıçkırıklarıyla tezat oluşturduğunda irikıyım olduğu fark edilen gövdesi hıçkırıklarla sarsılırken ben bir yandan ona koşup onu avutmak istiyor, bir yandan da neler olduğunu anlamak için onu kendi haline, bu hale bırakmam gerektiğini düşünüyordum.

Crack kullandığını öğrenmem de bu geceye rastlar işte.

Merhaba Sarp Kaya, merhaba yazar efendim,

merhaba malum şahıs,

Evet, önce geçen mektubundaki soruna cevap vereyim: Düşündüm, elbette düşündüm, hatta attığım her adımda düşündüm ki bu adımlar hep senin bana işaret ettiğin uçurumun kıyısında atılıyor artık. Sahi işaret ettiğin uçurum, içinde olduğumuza beni ikna ettiğin, içinde olduğumuz çukurun içindeyse, bir çukurdaysa yani, çukurun içindeki bu uçurum, çukurun gerçek derinliği değil midir? Öyleyse o da uçurum değil, çukur değil midir? Ya da yani çukurun içinde bir uçurum olunca çukur hâlâ çukur mudur? Bunları da düşündüm işte. Elbette düşündüm, attığım her adımda düşündüm ve sonunda bu soruları hazırladım sana işte: Sahi dünyanın gerçek derinliği uçurumlarıyla mı ölçülür, dünya uçurumları sayesinde mi bu kadar derin bir yerdir, dünya intihar edenlerle mi bu kadar derindir nihayet?

Şimdi bunları böyle yazarken senin gibi akıl yürütmeye başladığımı fark ediyorum. Bu beni öyle rahatlatıyor ki. Sağ ol yazar efendim.

Elbette istediğini yapacağım, ben de yapmak istiyorum yapmamı istediğini ama bunları da, böyle sorular da sormak istiyorum sana. Beni ikna et, emin olmak çok iyi hissettiriyor. Senin de benimle aynı anda, bana randevu verdiğin anda aynı şeyi yapmayacağın, yapamayacağın ya da isteyerek yapmayacağın gibi bir kuşkuyla, bunun kuşkusuyla ben de bunu yapamam, yaşayamam ama yapamam da. Bana sık sık yaz onun için.

Tam da bu nedenden işte, bu kuşku yüzünden bazen adımlarım hızlanıyor. Geç kalmaktan korkuyormuşum gibi. Peki, sen bana henüz randevu vermediğine göre neden hızlanıyor adımlarım, bunu da düşünüyorum, attığım her adımda bunu da düşünüyorum ve sonuçlar çıkarıyorum. Bence biz o uçurumun dibinde buluşamayacağız. Sen randevumuza gelmeyeceksin. Bence sen benden kurtulmak istiyorsun. Bence ben de zaten başka bir nedenle adımlarımı hızlandırıyorum. Düşmemek için hızlanıyorum. Bisikletten düşmemek için pedalı çevirmen gerekir ya, benimki o hesap işte. Bunun için. Hâlâ ikna olmuş değilim yani anlayacağın. Evet ya, bana daha sık yaz.

Bir yandan da başka bir neden bulmak, başka bir nedenle intihar etmek istiyorum burada ama edemiyorum işte. Neden bulamadığımdan değil. Senin de benimle gelmeni çok istediğimden. Senin de gelmen lazım. Sen olmasan ben burada olmazdım çünkü.

Sahi nasıl emin olabilirim aslında yalnız kalmak için beni intihar ettirmek istemediğinden?

Çıkamayacağını biliyorsun çünkü oradan, o çukurdan –dünyayı kastetmiyorum–, çıkamayacağın için de benimle aynı çukurda kalmak zorunda olduğunu biliyorsun; yine dünyayı kastetmiyorum, dostluğu da değil, düpedüz içine düştüğümüz durumu kastediyorum, düpedüz bu durumu, bu düpedüz çukuru, ceza sistemini kastediyorum. Düz çukur. Bunu kastediyorum.

Aramızdaki bağın gücünün farkında olduğuna göre neden bu bağı koparmak istemeyesin ki? Sürekli yalnızlığı öven, yalnızlığıyla böbürlenen sen değil misin? Sen değil miydin?

Anlayacağın fena durumdayım. Bana daha sık yaz.

Beni ikna et. Emin olmak istiyorum.

Sevgili Komiser,

Bak, şöyle anlatayım: Dünya sadece intihar edenlerle dünya olmuyor. Müntehirlerin fedakârlığının bunda çokça payı olsa da, dünyanın derinleşmesinde aslında bütün düşüşler etkili oluyor. Sadece uçuruma, uçurumlara düşenlerin, uçurumlara atlayanların payı yok yani.

Bütün düşüşlerle dünya, dünya oluyor aslında yani. İşte bu yüzden bu çukurdaki ihtişam, bu çukurun ihtişamı bütün düşenlerin eseri.

Dünyanın fiziğinden daha derin bir yere –ruha yani– düşen herkes dünyayı, bu çukuru ihtişamlı bir yer haline, ihtişamlı bir çukur haline getiriyor. Muhteşem bir uçurumu olan bir çukur haline. Uçurumu kadar, düşenleri kadar, düşenlerinin düştüğü yer kadar, bu ölçekte derin, derinliği ölçüsünde, uçurumu ölçeğinde de ihtişamlı bir dünya.

Benim için dünyanın ihtişamı düşüştedir. Hep düşüşte oldu. Harflerin, kelimelerin, cümlelerin kâğıda düşüşü, senin sık sık aklıma, içime düşüşün, bazen böyle anlarda gözyaşlarımın düşüşü, elbette savaşlarda düşenler de, barikatlarda düşenler sonra, sonra sokakta kalp krizi geçirip düşenler, ağıtlar, yağmur, kar, eğer her şey düşerek geliyorsa bize, bütün bu düşüşlere sevinmemiz gerekmez mi? Ben senin eline düşmeseydim, sen o düz, senin deyiminle dümdüz çukura –ben de kullanabilirim aslında bu kavramı–, hapishane sistemine düşmeseydin, bu kadar güçlü bir bağ olacak mıydı aramızda? Sen ne kadar bundan kuşkulansan da ben aramızdaki bu bağı asla koparmak istemiyorum, koparmam da.

Evet, her şey düşerek geliyor bize. Yerçekimi bu zaten. Nesnelerin çok ötesinde olan bir şey.

Bu düşüş, bu düşüşler bu çukuru derinleştirdikçe, âlem daha yükseğe taşınıyor.

Düşeceğiz biz de. O uçuruma atlayacağız aynı saatte, aynı anda, sözleştiğimiz gibi.

Düşen iki veda şarkısı gibi buluşacağız o uçurumun dibinde – ki şarkılar da düşer, notalar da düşer.

Evet, düşüşün ihtişamının en net ortaya çıktığı yer de zaten şarkılardır. Şimdi düşüş ve yer yan yana geldiğinde –yani düşüşün ihtişamının yerde, bir yerde en net ortaya çıkması gibi bir tez– sana tuhaf gelmiştir, ama işte şarkılar bunun mümkün olduğunu bize gösterdiği için bu kadar mühimdir bir yandan da.

Bak şöyle: Şarkı müziğin içine düşer, söylendikçe, çalındıkça düşer ve müzik bize doğru düşer, müzik düşüştür çünkü ve biz düşüşün istikametindeyizdir ve bu düşüş, biz müziği dinlerken müziğin düşüşü bize göründüğünde, şarkının da müziğin içindeki düşüşü görünür; yani şarkılar düşüşün içindeki düşüştür ve müzik biz yerdekilere ulaştığında, biz müziği duyduğumuzda, müziğin içinde mütemadiyen düşen şarkıyı da, şarkının müziğin içindeki hareketini de görürüz ve bu yüzden de çoğunlukla ilk kez dinlediğimiz bir şarkının nasıl devam edeceğini hemen kestiririz, kestirebiliriz. Tahmin ederiz yani. Bu yüzden ilk dinlediğimiz şarkılar da bize tanıdık gelir. İlk dinlediğimizde de çoktan biliyormuşuz gibi gelir bize şarkılar bu yüzden. Çünkü şarkının ilk düşüşünü, yazılırken nasıl düştüyse müziğin içine, bu aynı düşüşü, düşüşün yönünü, düşüş hızını o şarkıyı daha ilk dinlediğimizde, daha dinlemeye başladığımızda ve sonrasında da elbette her dinlediğimizde, görmekteyizdir biz. Şarkı dinlemek böyle bir şeydir işte. Yani.

Şarkılar müziğin tüpü içinde dünyaya atılmış düşüşlerdir. Kristal bir tüp içinde. Dünyaya atılmış.

Biz de işte iki veda şarkısı gibi kendi uçurumumuza atladığımızda sanki müziğin içine, içinde düşer gibi düşeceğiz o uçuruma, o uçurumda. Böyle güzel olacak işte. Veda ve ölümün süiti olacak bizimkisi.

Şarkı, acının içinden umudu çıkarırken meydana gelen sürtünmenin sesidir. Unutma.

Manolya çalarken yakalanmak

Sorduğu her soru, yaptığı her yorum beni kızdırdığı, kızdırmasa da huzursuz ettiği halde, hatta bazen sarstığı halde ki sarsılmayı hiç sevmem, bir yandan da daha önce pek hissetmediğim, belki uzaklarda bir gün –o koca evin bahçesinden manolya çalarken, Anneler Günü'ydü, annelerimize verecektik, peşimize düşen bekçiden kaçarken, yakalanmadık, ama bir yandan da o kadar yorulduk ki, göğüslerimiz acıdı, yakalanmak istedik– hissettiğim, hissetmiş olabileceğim –benimle koşan, kaçan arkadaşlarım da son kez o zaman mı hissetmiştir, onların hayatı farklı gelişmiş de olabilir, farklı gelişmiş, hâlâ kaçıyor olabilirlerdi ama, polis olmamış olabilirlerdi, olsalardı haberim olurdu, ya da kaçmalarına hiç gerek yoktur, zengin olmuşlardır, ya da kaçmadan öyle, yani böyle, benim o an orada, Sarp Kaya'nın anlattıklarını dinlerken hissettiğim gibi hissetmenin bir yolunu bulmuş olabilirler, belki bir gün biri elime düşecekti, soracaktım o zaman, benim elime düşenlerin ise kaçarken değil, artık yakalandıkları için hissettikleri– özgürlük duygusuna benzer bir şey hissediyordum; özgürlük duygusu böyle bir şey olmalıydı. Benim durumum ise tuhaftı, çünkü ne kaçmış ne yakalanmıştım bir daha, ne kaçıyor ne yakalanıyordum, demek ki tam yazarlık, tam bir yazara göre bir durummuş; ne kaçan ne de yakalanan bir adamı kaçacak ya da yakalanacak hale getiren bu sorular, yani ancak onun soruları özgürleştirebilirmiş beni, en azından iyi hissettirebilirmiş.

Bunun için mi biz polisler kendimizi hiç özgür hissetmiyorduk? Ne kaçtığımız ne yakalandığımız için mi? Belki de bu yüzden özgürlüğe, özgürlüğünü kullananlara, özgürlük isteyenlere bu kadar öfkeliydik. Öfkeliydim.

Yoksa bize ne, değil mi? Öldürdüyse öldürdü, kaçtıysa kaçtı. Bize neydi? Ama hayır işte. Biz her suçluda, önümüze getirilen her zanlıda çocukluk arkadaşlarımızı görürüz. Polis olmayan, olmamış çocukluk arkadaşlarımızı. Manolya çalıp, sonra da bekçiden kaçarken yanımızda koşan, ama aniden de kaybolan, kaybettiğimiz o arkadaşlarımızı. Biz bekçinin eline düşüp kızılcık sopasıyla dayak yediğimiz o akşamüzeri bizi yarı yolda bırakmış olan.

Unutulmaya yüz tutmuş bir eski duygu ve unutulmaya yüz tutmuş çocukluk arkadaşları. Ancak sorguda karşımıza getirildiklerinde hatırlıyorduk.

Bir defasında hazırladığı raporları muhasebecinin yanında suratına fırlatan genel müdürün gözlerini mektup açacağıyla oyan bir adam

getirmişlerdi önüme. Bana ha bire “Beni tanımadın mı?” diye soruyordu yalvarırcasına. Onunla aynı ilkokula gittiğimizi iddia ediyordu. Çıkaramadım. Belki de bize gelene kadar firma çalışanları façasını bozduğu içindir. Farkında değildi, belki de çıkarsam, ilkokuldan hatırlasam daha da öfkelenecektim.

Ne yani, ona ayrıcalık mı tanımalıydım, tanıyacaktım? Ben burada can sıkıntısı içinde devletin maaşına talim ederken o ne herzeler yiyordu acaba?

O züppe genel müdürün gözlerini oymak keyif vermiştir ona, değil mi? Bunu tatmıştı en azından.

Evet, Sevgili Komiser,

Zamanın çok yavaş geçtiğini söylüyorsun. Orada yani. Oysa geçmeyen dünyadır dostum. Sen geçmediğin sürece de dünyadan, dünya geçmez, zaman geçmez zaten. Dünyanın ve böylelikle de zamanın geçmesi ancak senin dünyadan, hayattan, hayatından geçmenle mümkündür. Dünyadan geç. Vazgeç artık Komiser. Yapmazsan bunu, dünya da geçmez. Hiç iyi olmazsın o zaman. Zaman geçmez.

Yanlış anlama sakın, dünyadan, zamandan, hayattan geçmesi beklenen bir hastalık olarak söz etmiyorum burada. Bunu kastetmiyorum yani burada. Sakın ha, aman aman, yanlış anlama beni. Üzülürüm. Ben de sevdim hayatı çünkü, sevdim dünyayı. Ama sadece geçerken, geçtiği için güzeldir dünya da, zaman da. Zaman ve dünya geçerken hayatımızdan, biz de dünyadan, zamandan geçerken oldu, oluyor güzel şeyler. Mutlu anlar. Mutlu anlarımız. Ki benim az oldu böyle anlarım. Senin?

Dünya nedir, söyle Komiserim? Hayat nedir? Bir geçiş. Değil mi?

Dünya zamanın madde haline gelmesidir. Hayat zamanın fizikten bir ruh üretmesi.

Dünya geçmekte olan bir ateştir. Ruh ise bir kor parçası. Yakar.

Yaktı da beni. Beni de yaktı yani. Ben de seni yaktım o zaman. Elim sende oyunu gibi. Herkes bunu yapıyor zaten.

Dünya, taş, toprak, deniz, yıldızlar, güneş, hepsi zamanın maddesidir, madde haline gelmiş zaman. Zamanın fiziği.

Bak şimdi, mektuplaşmamızın gardiyanların, cezaevi müdürlerinin yakın takibinde olduğunu biliyorsun. Randevulaşmış olmamızla pek ilgili hepsi. Benim bir firar planı yaptığımı da belli belirsiz anlıyorlar da, nasıl bir plan olduğunu anlamaya çalışıyorlar hâlâ. Anlayamadıkça, kafaları karıştıkça da bunun engellenemeyeceğini kabul ediyorlardır herhalde. Beni müdürün odasına çağırdıklarında edindiğim izlenim budur yani.

Mektuplaşmamızı sınırlayacaklarını, mektuplarımızı sansürlemeye cesaret edebileceklerini sanmam. Devlet memurlarını kullanıp atar, harcar ama benim okurlarımın benden vazgeçeceklerini hiç

sanmam. Onlar da sanmıyordur. Okurlar vazgeçmez. Onlara, yani cezaevi idaresine böyle bir durumda açlık grevine başlayacağımı söyledim ben de. Eğer bir ay boyunca sana mektubum gelmezse hemen yemeden içmeden kesil. Bak, bu çok romantik olur işte. İnce hastalık. Şimdi latife yapmaya başladım diye de sakın kaygılanma, kuşkuya da kapılma. Senin böyle bir tarafın olduğunu biliyorum çünkü artık. Ya kasten yazmazsam değil mi? Ya da başka bir mâni çıkmışsa yazmama, değil mi? Mesela revirde diyet gıdaya talim etmekteyken ben, senin kanın çoktan çekilmeye başlamış. Öyle mi? İki elim kanda da olsa sana yazacağımı biliyorsun oysa. Beraber kaçacağız buradan, bu cezaevi fiziğini birlikte aşacağız. Seni orada bırakmam ben. İşin güzelliği de bu olacak zaten. Esas başarı.

Zaman eskiyor. Burada da, dışarıda da. Bak, bunu da unutma. Biz değiliz yani eskiyen. Eskiyen zaman. Çünkü zaman dünyadır. Bir zamanlar zaman gençti, tazeydi dünya da. Gençliğinde dünyanın oldu ne olduysa. Gençliğinde zamanın. Biz hem eski bir zamanda hem de gelecek nazarıdikkate alındığında genç bir zamanda yaşıyoruz. Ama asıl eski bir zamanda yaşıyoruz. Her şey yeni olmaktan çok eskidir çünkü. Yenilik zamanda bir nokta, eskilik ise bir süreçtir çünkü. Dünyanın cisminde, ruhlarımızın yorgunluğunda, biz eskimiş bir zamanda yaşıyoruz. Bir zamanlar henüz eskimemiş zamanlar vardı. Yetişemedik. Kimse de yetişemiyor zaten.

Sana bir kazak örmeye başladım. Gün boyu belli saatlerde ranzama çıkıyor, yünü boynuma doluyor, çileyi yanıma bırakıyor, ilmek ilmek örüyorum toprak rengi bir kazağı. Sanki sen bir coğrafyasın şimdi. Büyüyen, genişleyen, bedeninin ölçüsünü alan kazak sanki senin fiziğin, ruhun ise benim attığım ilmekler. Kalp atışı gibi attığım ilmekler. Ördükçe senin ruhuna ulaşıyormuşum gibi geliyor.

Biter bitmez göndereceğim kazağını. Toprak rengi kazağını.

Onun dışında da işte hep aynı. Sağlığımı da sormuşsun nihayet. İyi.

Tekeşlilik dünyayı ütülüyor

“Dünya öldüre öldüre daha iyi bir yer olacak” demişti sanki ben sormuşum da önüne bakıp düşünmüş gibi birden başını kaldırıp bana bakarak, ona bir şey sormadığım halde sormuşum gibi yaparak, ki ben de sanki cevabını dinliyormuş, o düşünürken beklemişim gibi yaparak, konuya oradan dalarak. Daha doğrusu o daldı konuya oradan.

“Yani herif mafya olduğu için öldürdün onu?”

“Sevdiğim için öldürmüş olamaz mıyım?”

“Yuh” deyip gülümsedim. Ben gülümseyince rahatladı.

“Sevdiğim için öldürmüş olmalıydım herhalde” diye tekrarladı.

“Onun için başka birini öldürebilecek noktaya gelmemek için onu öldürmüş olmalıydım” diye başladı tekrar. Korktum. Bunu da açıklayabilmesinden korktum.

“Eğer onun için birini öldürsem, bırak öldürmeyi, öldürebilecek noktaya gelsem dünya biraz daha kötü bir yer olurdu. Ama beni kendisi için başka birini öldürebilecek noktaya getirebilecek kadar sevdiğim birisini öldürdüğümde dünya daha iyi bir yer olurdu. Hiç öldürmeye teşebbüs etmeyip onu bir başkasıyla ya da birkaç kişiyle aldatsam da olurdu belki, çünkü dünya sevgilini, karını, kocanı aldattığında da daha iyi bir yer olur ama yine de bu pek güvenli bir yol değildir. Yani reddedersin, inkâr edersin, iyiliği kötülükmüş gibi kabul ediyormuş gibi yaparsın, yaptığının bir faydası olmaz dünyaya. Oysa dünya ancak tekeşlilikten kurtulursak daha güzel bir yer olacak. Yani tekeşlilikten vazgeçmedikçe dünya ne kadar olsa da iyi bir yer olamaz. Bütün tekeşlilikler dünyaya kötülük yayıyor. Dünya o kadar kötü bir yer oluyor ki tekeşlilik yüzünden.

Tekeşlilik dünyadan kendini sıyırmak gibi bir şey. Öyle, öyle. İşlediğin bir suçtan ellerini yıkayıp sıyrılmak, kenara çekilip olanları seyretmek gibi bir şey. Dünyanın bu hale gelmesine neden olup sonra da tekeşliliğin masumiyetine sığınmak.

Tekeşlilik sorumluluk almak gibi görünse de aslında sorumluluk almamaktır. Birinin sorumluluğunu almış olma mazeretiyle bütün diğer sorumluluklardan sıyrılmak. Nasıl bir riyakârlık. Ne yaparsan yap sorumluluğunu almış gibi yaptığın kişinin sorumluluğunu almış olman hasebiyle hoş görülecek yani. Tekeşlilik aslında herkesin suçunu örtmek için kullandığı bir yöntem olduğu için böyle tuttu. Tekeşliliği sürdürdüğünü iddia eden her çift herhangi biri için kötü düşünebilir; eşinden başka kimseyi sevmek zorunda olmadığı, hatta sevmemesi tercih edilen bir durum

olduğu için bunu yapması, yani herhangi birisi için kötü düşünmesi edepli bir durumdur. Yani tekeşlilikte edep, eşin dışındaki herkes için kötü düşünmektir. İyi düşünmek edepsizliktir.

Tekeşlilik dünyayı düzleştiriyor. Dünya yuvarlak olmaktan çıkıyor tekeşlilik yüzünden. Ortada dünya sahne gibi. Etrafında ikişerli koltuklardan tribünler ve ‘o olmamış, bu olmamış, bak o ne yaptı, bak şu ne yaptı’ diye birbirine fısıldayan ya da hiç çekinmeden yüksek sesle söyleyen, çığlık çığlığa haykıran çiftler. Dünya tekeşli ikililer yüzünden mütecessis çığlıklarla dolu bir dünya olmuştur. Düz bir dünya. Oysa dünya yuvarlaktır değil mi? Öyle çokbilmiş tekeşli çiftlerin olanı biteni bilirmiş gibi yapabileceği bir yer değil. Ufuk çizgisine bakarsın en fazla, en uzak, ne geleceği de belli değil işte. Tekeşli çiftler dünyayı sırayla ütülüyor. Dünya ütü istemez ama değil mi?

Sonra işin politik tarafını da gözden kaçırma diyeceğim ama senin umurunda değildir herhalde. Ama benim umurumda. Milliyetçilikten nefret ederim ki, milliyetçiliğin temelinde de tekeşlilik yatar. Haliyle faşizmin de. Ya tekeşlilik milliyetçi yapıyor insanları ya da milliyetçilik tekeşliliği öğretiyor. Oysa dünya öyle bir yer mi? Bir dolaşsan, her ülkede ne hayatlar var. Ama değil, tekeşliler nasıl kapılarını yeni ilişkilere kapıyorsa, nasıl yeni bir ilişkiyi zararlı, tehlikeli, uygunsuz addediyorsa milliyetçiler de başka ülkelerdeki insanlara öyle burun kıvırıyor, düşman oluyor.

Düşünsene bir, düşünsene karın seni nasıl kötü bir insan haline getirdi. Sen de karını nasıl kötü bir insan haline getirdin. Siz böyle miydiniz ya? Şimdi birbirinizden nefret bile etseniz, yine de ortak çıkarlarınız sizi karşıdan baktığınız dünyaya düşman bir halde tutuyor. Tekeşlilik bu belki de. Dünyaya düşmanlıkta birleşen iki kişi.”

“Çocuklar peki?” dedim. Baktı önce. Sonra “Sizler için pek fark etmez” dedi.

Karımı düşündüm, kendimi düşündüm, kötülüğümüzü düşündüm ve hiç yakıştıramadım çocuklarımı o ortama. Bütün bunları dinledikçe Sarp Kaya’ya hem öfkeleniyor hem de çaresizce hayran kalıyordum.

Perşembepazarı’na gidip baltayı almaya sanırım o zaman karar vermiştim, çocuklarımızı düşününce, çocuklarımı, sonradan fark ettim.

Kötü biriydim ama, çocuklarım benim için fark ediyordu. “Karımı çocuklarım için öldürdüm” diyebilirdim.

Ama Sarp Kaya o mafya müsveddesini sevgiden öldürmemişti elbette. Sonradan çözdüm.

Sevgili Komiser,

Elbette farkındayım, çocukların geldi ve yine bocalamaya başladın yani. Öyle anlaşılıyor. Benimkisi de nasıl bir çaresizlikse böyle, nasıl bir umarsız uğraş? Daha geçen hafta hazır olduğundan, artık hazır olduğundan emindim. Senin de hazır olduğundan, bu defa hazır olduğundan emin olduğumda ben de etrafıma, dünyaya farklı bakar olmuştum artık. Birbirimize ve dünyaya yapacağımız iyiliğin muştusu gibi tatlı tatlı bir rüzgâr gönderiyordu saçlarıma, suratıma, göğsüme. Aniden başlayan bir esintinin bir armağan, dünyadan gelen bir armağan olduğunu anlamak için, sadece ve hep iyilikle meşgul olmak gerekiyormuş. Sen iyi olursan dünya da seni rüzgârıyla, yağmuruyla, gecesi ve gündüzüyle ödüllendiriyor yani.

Senin şu sıralar benim kadar iyi olmadığının da farkındayım. Buna üzülüyorum da. Üzülüyorum tabii ki. Hayatta kalıp dünyaya kötülük yapmayı sürdürerek çocuklarını ne kadar sevdiğini, kendinden bile fazla sevdiğini mi kanıtlayacaksın yani? Gel, gel benimle sen, bırak ve onlara daha güzel bir yer bırak. Onlara iyilik yapmanın yolu dünyaya iyilik yapmandır. Unutma. Başladığın işi bitir. Bitir dostum. Gel benimle.

Beni çocuklarına dair nutuklarla avutabileceğini, ikna edeceğini de hiç sanma. Ben ne ifade ettiğini iyi bilirim o çocukların sizin hayatınızda, size. Bir sorumluluğun olduğunu mu sanıyorsun sen bu dünyada? Hayır, hayır, böyle düşüneceksin, biliyorum, artık belli bir yaşa geldikleri için söylemiyorum bunu. Hiçbir zaman böyle bir sorumluluğun olmadı. Çocuklarına karşı bir sorumluluğun yani. Sizler sorumluluktan kaçmak için çocuk sahibi oluyorsunuz. Ben bunu iyi bilirim. İçinizde bir yer, hayatınızda bir yer, kaçacak bir yer bırakmadığınızı anladığınızda, birbirinizi kötülüğünüzle, bıkkınlığınızla, iktisadınızla doldurduğunuzu, birbirinizde gidecek, saklanacak bir yer bırakmadığınızı anladığınızda hemen çocuk yapma kararı alıyorsunuz. Çocuk dünyadaki en ferah hayat boşluğu olarak dünyaya geliyor. Çocuk dünyadaki en ferah hayat boşluğudur yani. Daha doğduğu gün kendinizden ve birbirinizden kaçıp bu boşluğa yerleşiyorsunuz. Çocuklarınız bu yüzden sizi bedeninde, karakterinde taşıyor. İçlerine girip içlerinden doğru kendi

hayatlarınıza bakıyor, kaçarcasına uzaklaştığınız hayatlarınıza bu ferah yerden bakıp bir de kendinize paye çıkarıyorsunuz. Bu bence ikiyüzlülük. Çocuk yapmanızın tek nedeni yeni yaşama alanlarına ihtiyacınız olmasıdır sizin. Hayat emperyalistlerisiniz siz hepiniz.

Hâlâ çok genç ya çocukların, hâlâ neredeyse çocuk ya çocukların, seni ziyarete geldiklerinde onların hayatlarında kendin için yer gördün, açık yer gördün, keşfettin değil mi? Onların sorumluluğunu üstleniyormuş gibi yapıp aslında korkakça bir başka firar, korkak bir firar planlıyorsun.

Eğer birazcık sevgi hissediyorsan –ki çok daha fazlasını hissettiğini biliyorum– babaannelerinin elinde büyümek zorunda kalmış bu iki genç insana, onları rahat bırak, e mi. Onlardan uzak kalmış olmanı onlar için bir şansa dönüştür. Oradan kaçma. Onlara kaçma.

Benimle gelmendir uygun olan. Bak ben hazırlanıyorum. İkimiz için de.

Cevabi mektubunu acilen bekliyorum.

Öldürmeden önce masum görünüyor herkes

Karımı dinliyordum. Mütemadiyen, durmaksızın, mütemadiyen konuşarak bana anlattığı ama ilgimi hiç çekmediğini, çekmeyeceğini bildiği komşu kadın dedikodularını soluk almadan anlatarak beni hiç de önemsemediğini, aslında bana anlattıklarını bana anlatmadığını, kendisiyle, sadece kendisiyle meşgul olduğunu yüzüme vurduğu, bir çeşit kibirlenme hezeyanı, güç gösterisi olan konuşmasını dinliyor ve kanın beynime çıkması gerekirken, tahammülden öte bir duyguyla ona bakıyordum. Bu akşam böyle sabırdan çok neredeyse sevgi diyeceğim bir duyguyla onu dinliyor olmamda, karımın anlamsızca burun kıvırdıktan sonra mutfağa götürüp tezgâha dayadığı baltanın verdiği güvenin payı ne kadardı?

Sanıyorum şöyleydi: O, bu gece öleceğini bilmiyordu. Parçalanacağını bilmiyordu. Ben biliyordum. Ve bu yüzden de bana çok masum görünüyordu. Karım. Ben kötüydüm. O da benim kötülüğümün farkındaydı ama kötülüğümün derecesine ilişkin bir fikri yoktu. Ben en azından bu gece kötüydüm, o en azından bu gece masumdu. O kadar ki onu ister gibi bile oldum.

Anlata anlata dolaptan, ocaktan sofraya bir şeyler taşıyordu. Sahan, salata çanağı. Ve masumdu. Öğleden kalma, hatta dünden kalma ısıtılmış yemekleri, donmuş bir zeytinyağlıyı getiriyordu ve ben onu masum buluyordum. Çünkü bu gece onu öldürecektim.

Sokaktaki kimse gözüme böyle masum görünmez, işte de. Oysa onlar da ne zaman öleceklerini bilmemektedir. Niye aynı masumiyeti onlarda görmüyordum da şimdi karımda, son birkaç yıldır özellikle canımı bu kadar sıkan bu karımda görüyordum? Yani herkes bir yandan ölümüne doğru yürümektedir, herkesi ölüm bir yerde beklemektedir, neden onlar değil de karım? Çünkü onu ben öldüreceğim, evet, bu gece ve o ölümlü olduğunu bildiği halde bunu, onu benim bu gece öldüreceğimi bilmeden hâlâ bitmek bilmez bir enerjiyle benim kafamı ağrıtmaya çalışıyordu. Onun bana kötülük yapmak, canımı acıtmak, canımı sıkmak için sürdürdüğü bu konuşmada ben onun yaşama sevincini görüyordum. Ve ben onu bu akşam affediyordum. Gece ise öldürecektim.

Evet ya, bir insanda masumiyeti görmek için onu öldürmeye karar vermek gerekiyormuş demek ki.

Sarp’ın gerekçesi de bu olmuş olabilir mi?

Bir keresinde bir işadamını yargısız infaza götürmüş bir terörle mücadele şubesi elemanıyla konuşmuştum. Şimdi hatırlıyordum. Adam

araçta onun yanında sakin sakin oturuyormuş. Ona, onu başka bir ilçenin emniyetine götürdüklerini söylemişler. “Çok masum görünüyordu. Neredeyse suçsuzluğuna inanacaktım” diye anlatmıştı. Sonra adam şehir dışına çıktıklarında nereye götürdüklerini sormaya başlamış. Anlamış yargısız infaza uğrayacağını. “Öleceğini anlayınca yine o kibirli herif oldu. O zaman suçluluğuna tekrar kanaat getirdim.”

Karımın baltayı gördüğünde önce şaka sanıp isterik bir kahkaha atacağını, bunun da işimi kolaylaştıracağını düşündüm.

Evet, evet, birinde masumiyeti görmek için onu öldürmeye karar vermek gerekiyormuş.

Kalktım, arkasından gittim, epeydir hiçbir şey hediye etmediğim karıma mutfak tezgâhının dibinde yetişip kıçını avuçladım.

Parçalanmış ifade 5

Marksizm

O günden sonra sık, daha sık, daha da sık gider oldum onun evine. Yine sevişiyorduk, yani bazen sevişiyorduk, bazen ben bir gerekçe buluyor, öyle oturuyor, öyle oturmanın bir yolunu buluyor, bazen de o zaten daha baştan hiç niyetli olmuyordu. Benim artık esas amacım ağabeyine yakın olmaktı, ağabeyinin yan dairesinde olmaktı. Pencereye de daha sık gider olmuştum. Bir monolog başlatıyor, bu monoloğun akışında pencereye doğru kayıyor, kaydığım için o da benim pencereye doğru gittiğimi fark etmiyor, fark etse de sesini çıkarmıyordu, çünkü kayıyordum; pencereden bakarak, böylesi daha uygun, daha teatral olduğu için, onun tarafından da kabul edildiği için, monoloğumu sırtım ona dönük, pencereden bakarak, ağabeyini binaya girer ya da çıkarken görebilmek için uzattıkça uzatıyor ve sözümü kesmesini engelleyecek, pencereden geri, ona dönmeme neden olacak bir müdahalede bulunmaması için onun ilgisini çekmeye çalıştıkça çalışıyordum. Eminim birçok kitap konusunu bu monologlarda harcamışımdır. Bende böyledir, bir şeyi bir kere birine anlatırsam onu artık oturup yazamıyorum. Bu anlattıklarımı da yazamayacağım mesela.

Yazabilmem için epey değiştirmem, olmadık şeyler, yapılmadık hareketler, söylenmedik sözler eklemeliyim ya da. Bambaşka bir olay, bambaşka bir eylem, bambaşka bir sohbet olmalı artık şimdiye kadar olanlar. Yani olanların yerine olabilecek, olmuş olabilecek bir şeyler olmalı benim yazdıklarım, yazacaklarım. O kadar olmadık şeyler, söylenmedik sözler, yapılmadık hareketler olmalı ki, yazı pırıl pırıl parlamalı; dil, olanların, söylenenlerin yanında, yanı sıra, üstünde bütün gücüyle algılanmalı. Okuru bunların olmuşluğuna, yaşanmışlığına, söylenmişliğine ikna etmek için yazıya başvurmuş olmalı, dile sığınmış olmalıyım bu kıvama gelebilmek için. Neyse, bunu geçelim.

Evet, pencereden mütemadiyen bakıyordum. Mümkün mertebe uzun süreler.

Onu gördüğüm anda ne hissedeceğimi merak ediyordum. Öfkem, nefretim, utancım, her ne olacaksa hissettiğim, bunu ölçecektim. Şu anda aşamayacakmışım gibi gelse de aşıp aşamayacağımı ölçecektim. İntikam isteğimi ya da. Şu anda içimde günbegün büyüyen. Bu adama, hayatımda hiç olmaması gereken bu adama karşı bu kadar kuvvetli bir şeyler hissetmek beni felç edebilirdi, hayatım değişebilirdi. Beni yolumdan çevirecek, esas o zaman kazanmış olacak, vücuduma girmiş olmasından çok

daha büyük bir taciz olacaktı bu; bu duyguların beni harekete geçirmesiyle hayatıma girmiş olacaktı. Hiçbir eyleme kalkışmasam bile.

Onu acilen affetmeliydim. Acilen bir hikâye, bir roman yazmalıydım. Çünkü ben düşmanlarımı hep edebiyatta affettim.

Gençliğimde siyasete öyle kaptırmıştım ki kendimi, Marksizm beni öyle heyecanlandırıyordu ki, edebiyata da böylesi meraklı olmasam, çok rahat birilerini, sınıf düşmanı olarak işaretlenmiş birilerini öldürürdüm. Ama işte edebiyat buna müsaade etmiyordu. Her defasında siyaseten nefret ettiğim, etmem gereken, edeceğim birinin bir benzeri bir kitapta, bir romanda, bir öyküde öyle bütünlüklü, öyle derinlikli görünüyordu ki, o bütünlüğün zenginliğinde öyle güzellikler saptıyor, o derinlikte öyle bir ilgiyle dolaşıyor, ilgi duydukça da öyle seviyordum ki, yani anlıyordum ve anlayınca da bir şekilde sevmiş oluyordum. Sevgi en güçlü af değil midir?

Onu affedebilmem için onun yerine apayrı birini koymalıydım yazarken. Olayın yerine de bambaşka bir olay. Yeni bir şey yazacaktım yani. Bana yaptığının aramıza çektiği, kendisine dönüştürdüğü ve benim artık onun derinliğini görmemi engelleyen perdenin, perde-kişinin yerine, perde-kişinin ardına yepyeni birini koyacaktım. O zaman anladım, onu pencereden gördüğümde –aceleyle otomobiline biniyordu, oydu işte–, edebiyatla affedemeyeceğim biri olmuştu işte o artık. Herkesin birini affetmek için öldürmesinin gerekeceği gün gelirmiş. Bir yazarın bile. Anlatabildim mi?

Sevgili Komiserim,

Evet, işte seneler sonra bir mektup geldi ondan. Sen de, ben de bunun olacağını bir şekilde tahmin etmiş olmalıyız. Böylece senin çok merak ettiğin, bana kendin sormasan da sorgu ekibindeki arkadaşlarına sordurttuğun ayrıntının ne olduğunu bilir gibiyim artık. Sana da yazayım da, sen de bilir gibi ol. (Burada gülersin sen artık.)

Evet, çocuklukları rahatça hesaplayabileceğimiz gibi, ama benim yine de burada vurgulamak istediğim gibi, 70'li yılların başına denk düşüyor. Televizyonsuz yıllarına orta sınıfların yani. "Orta sınıflar" diyorum, çünkü önce onların hayatını değiştirmiştir televizyon. Esas taşıyıcısı da onlar oldu televizyonun zaten. "Faşizm gibi" diyeceğim yine kızacaksın bana, "faşizmin taşıyıcısı" yani. Neyse, her cumartesi akşamı apartmandaki bir dairede toplanırmış aileler. Çocuklar, henüz on-on bir, en kabası on iki yaşında, ana babaları muhabbeti koyulaştırmadan daha, "cumartesi toplantıları"nın ilk saatinde bir tiyatro oyunu sergilerlermiş derme çatma bir dekorun önünde. Tiyatro diyorsa da, büyüklerin ilgisini ancak böyle çekeceklerini düşündükleri için hep anne babalarının hayatlarından bir parodiymiş aslında oynadıkları. Annelerinin konken kavgaları, babalarının mesleki rekabetleri... İki kardeşin taklit yeteneği de diğerlerinden fazlaymış. Babaları gurur duyduğunu söylermiş bazen onların bu yönüyle. Ama ancak oyun sırasında, belki bir de oyunun hemen ardından. O da ancak, diğer çocukların babaları iki kardeşin yeteneğine ya da becerisine dikkat çekerse.

Bir defasında dekor için çok uğraşmışlar, kostümler için de. Çok isteklilermiş. Perdenin açılması uzun sürmüş epey. Babalar demlenmeye başlamış bile çoktan.

Bir büro dekoru. Çocukça tabii. Baba masasında çalışıyor, ağabey. Kâtip, küçük kardeş, kırıta kırıta yaklaşmış masaya. Neden kırıttığını, neden anneler gibi davrandığını bilmeden. Amca dedikleri adamı oynarken, neden amca dedikleri adamın kırıttığını, anneler gibi davrandığını bilmeden. Neden baba ile kâtibi yalnızken, onlar içeride daktiloyla oynamayı bırakarak babalarının yazıhanesinin kapı aralığından baktıklarında amca dedikleri kâtibin

böyle yürüdüğünü, neden ağladığını bilmeden. “Artık dayanamayacağım, başka yerde çalışmak istiyorum, her akşam aynı şey” deyip yere çökmüş küçük kardeş. Babasını oynayan ağabey de, o yani, “Ne yaparsan yap, ne sanıyordun ya, ben de bıktım zaten senden” demiş. Amca dedikleri adamı oynayan küçük kardeş ise, yüzünü elleriyle kapatıp, hıçkıra hıçkıra uzaklaşırken, baba ikisini de kavradığı gibi komşu daireden çıkarmış, anneleri arkada, “Yapma” diye diye. Çok fena dayak yemişler o cumartesi gecesi babalarından. Kemeriyle dövmüş onları. Pazartesi ve daha birkaç gün okula gidememişler. Sonra birkaç gün gitmişler. Sonra ailece taşınmışlar oradan. Ondan sonra başka bir okula gitmişler. Bir daha birbirlerinden başka arkadaşları olmamış.

Pişman mıyım? Bunca seneden sonra bu mektubu okuyup da senin çok merak ettiğin ayrıntıyı bilir gibi olduğumda pişman oldum mu, pişmanlık duydum mu?

Hayır, her insan çocukluk travmalarıyla olduğu insan olur. Benim hiç mi travmam olmadı? Senin hiç mi olmadı mı? Bilinç ile travma birbirinden ayrılabilir mi?

Bir arkadaşım kocasından ayrıldığında bana sormuştu: “Çocuklarım bu travmayı nasıl atlatacaklar?”

Ona da söylemiştim: “Babaları onlara şimdi iyi insan olma şansını verdi işte.”

Böyle işte.

Birkaç gündür o iki çocuğu düşünüyorum.

Büyüğün bu oyunu bile isteye sahnelediğini, küçüğe o dayağı bile isteye attırdığını sanıyorum. Böylece birbirlerine kalacaklarını düşündü. Kaldılar da. Ama ben onu kurtardım işte. Pişman değilim yani bunu merak ediyorsan. Bana yaz. Bekliyorum.

Haklılığın eylemle arana koyduğu mesafe

Ben ki suçunu haftalarca bize anlatmaya direnen adamların ve hatta bazen kadınların bile yüzlerinden okumuşumdur gizlediklerini. Tıpış tıpış gelip suçunu itiraf ettikten sonra hiçbir şey olmamış, uzak bir şehirde ucuz bir otel odasına girmiş gibi hiç oyalanmadan uykuya geçen Sarp Kaya'da, uyandıktan sonra bir an bile hunhar cinayetinin herhangi bir emaresine, küçük bir etkisine rastlamadım, saptayamadım. Nasıl iş bu?

Yağmur şiddetlenip de dikkatimizi dağıttığında fırsat bu fırsat sordum tabii: "Yahu adamı doğramışsın resmen. Hiç mi etkilemedi seni bu yaptığın? Hiç mi etkilenmedin ya? Daha adamın parçaları soğumadı, sen nelerden bahsediyorsun? Ben de öyle kapılmış gibi sana, gidiyoruz bakalım.

Yani pişman olmadığın belli de, yine de etkilenmiş olmalısın, değil mi?"

"Etkilenmem. Yani ben fiili olarak etkilenmem, etkilenmemeliyim cinayetten. Fiili olarak etkilenmemeyi bıraksam etkilenirim, etkiler tabii, doğranmış adam, ama etkilenmemeye kararlı olmalıyım. Çünkü etkilenirsem zavallı adam son affedilme şansını da kaybeder. Etkilenmezsem ama, yani bu cinayeti orada işlendiği yerde işlenmiş olmasıyla bırakır, bundan alınmazsam, bende bir iz, bir etki bırakmasına müsaade etmezsem, bir süre sonra, hatta hemen, bu cinayetin, bu adamın bir öyküsünü yazarım, affettiririm onu kendime de, okurlara da. İstersem yani, kendimi ona borçlu hissedersem. Ama etkilenirsem bunu yapamam."

"Neden?" diye kestim sözünü, neden bunun böyle olduğunu, yani etkilenirse neden yapamayacağını merak ettiğime artık şaşmadan.

"Çünkü bir cinayetten alınırsam, bir etkisini, bir izini taşırsam içimde, beni etkilemesine izin verirsem, ondaki, maktuldeki iyilik potansiyelini ortaya koyamam yazdığım öyküsünde. Ona objektif davranamam. Onu yazarken de kötülerim ki bu hem öyküyü bozar hem de onu affettirme çabamı sabote eder. Anlıyorsun, değil mi?"

Evet, anlıyordum ve bu, beni belli belirsiz, belli ki kıvandırıyordu.

"Sonra ben bu adamı niye öldürmüş olmalıyım? Dünyayı biraz olsun daha iyi bir yer yapmak için, değil mi? Eğer bu cinayetin bende bir travma etkisi yapmasına izin verirsem, etkilenirsem, o zaman bu olay artık bende sürecektir, yani adam bir şekilde bende bıraktığı iz, etki sayesinde benim bundan sonra yapacağım her harekette, hepsinde olmasa da birçoğunda, benim onu doğramama neden olan kötülüğüyle benim onu doğramış olmam üzerinden başkalarına, rastladığım kişilere, kimi kişilere, gittiğim kimi yerlere etkimeyi sürdürecek. Yani şeyleri düşün, mesela şu askerleri filan,

askerde öldürüyor, öldürüyor, sonra post travmatik sendromlarıyla bir de terhisten sonra gelip burada öldürüyorlar. Yani yaptığın bir kötülüğü yapmışsan yaptığın yerde bırakacaksın, eğer daha da kötü olmak istemiyorsan diyelim. Şimdi sen buradan eve gittiğinde çocuklarının emniyette olması için ne yapmalısın? Yaptıklarının sende sürmesine izin vermemelisin. Çocukların emniyette mi sence sen yanlarındayken?”

Elimdeki çay bardağını suratına fırlatacaktım, fırlatmam gerekirdi, yapamadım, sıktım, sonra kırılmasından korktuğum için masaya bıraktım ve küçük düşmemek için cevap vermeyip konuşmasına müsaade ettim.

“Etkilenmememin –yani bir fiil olarak etkilenmememin– bir başka etkisi de şu olur ki, objektif olarak bir katil olsam da sübjektif olarak olmam. Sübjektif olarak katil olmam için kendimi etkiye açmam lazım. Bence bir katil ilk cinayetinde henüz katil değildir. Katledendir. Ancak bu katlin kendisini etkilemesine izin verirse katil olur. Ben katil değilim. Sen olabilirsin belki.”

“Hemen burada, şimdi mi?” diye sordum. Şakaydı tabii. Onun karşısındaki konumumu, gücümü artık ancak böyle şakalar yaparak koruyabilirdim. Söyledikleri ikna ediciydi.

“Teninle maktulün kanı arasına ancak böyle mesafe koyabilirsin. Kan içinde oturup bir de televizyon seyredersin” dedi sonra. “Haklılık yaptığın her şeyle arana çok büyük bir mesafe koymana imkân veriyor, biliyor musun?”

Art arda dünyaya iki özgüven getiren karım

Söyleniyordu eminim. Bana söyleniyordu. Babasını övüyordu eminim.

Ondan o para kaldıktan sonra aldığımız bulaşık makinesine kirli tabakları yerleştiriyordu çünkü. Çeyiziyle getirdiği tabakları. Birini kırdım diye hâlâ kafamı ütülediği. Epeydir aynısıydı aslında nöbette olmadığım, nöbete kalmadığım akşamlarda.

Ben ise onu hatırlıyordum. Bu akşam. Bu akşam artık onu hatırlıyordum.

Nasıl titremişti uzun uzun altımda. "Dur" demişti. Dilenir gibi yüzüme bakmıştı. Vakit dilenir gibi. Hemen ister gibi. Nasıl göğsüme dayamıştı iki elini. Uzaklaştırmak ister gibi. Uzaklaşmadan önce bir kez daha dokunmak ister gibi. Nasıl tahrik etmişti beni bu utangaçlığı ve arzusu. Nasıl bir şefkat hissi yayılmıştı bütün kaslarıma. Bu kadın o kadın mıydı? Bu kadındı.

Sabah nasıl mutluydu. Nasıl kendine güvenli. Sanki onun içine özgüven zerk etmiştim ben. Sanki onun içine bendeki özgüveni zerk etmiştim. Bende özgüvenden eser kalmamış, ondan sonra hep rol yapmak zorunda kalmışken, o dokuz ay sonra özgüvenini dünyaya getirmişti. İlk özgüvenini. Sanki o ilk geceden sonra artık her sevişmemize o karar vermişti. İlkine de büyüklerimiz karar vermişti ya. Yine de işte birkaç saat sonra bir baltayla doğrayacağım bu kadını bu akşam o ilk geceki haliyle hatırlıyordum. Birkaç saat sonra artık bana söylenemeyecek, babasını bana övemeyecek bu kadını altımda titrerken hatırlıyordum. Öldükten sonra da böyle mi hatırlayacaktım, böyle hatırlayacak mıydım?

Öyle şiddetli bir şey gördüm ki. Öyle bir bakış. Baltayı gördüğünde.

Benden nefret etmeye başladığını hissettiğim zamandan sonra bile çocuklarını aynı şiddet derecesinde sevmeye devam etti. "Çocuklarımızı" demiyorum. Onun çocuklarına sevgisini hissettiğim zaman, bana onlar benim de çocuklarımmış gibi gelmezdi. O kadar bağımsız severdi yani benden çocuklarını. O kadar kopararak benden. Onlarla ilgili konuşurken o kadar el koyuyordu, koymuş oluyordu onlara yani. Bir o kadar daha. Ben de çocuklarımı ondan bağımsız sevmeye zorladım kendimi, evet bazen kendimi zorlamam gerekti, gerekiyordu, o kadar zordu bu yani. Ama çok severdi çocuklarını. Kendisi için benden bir şey isterken emreder ya da kavga eder gibiydi de, çocuklar için bir şey isterken yine dilenir gibiydi. "Biraz daha fazla zaman geçir onlarla, sen de tut ellerinden parka götür bir kere, çok mu zor" derdi. Sonra hemen yine çocukların bütün zamanına el koysa da. Emin olurdum o zaman samimiyetinden, bir o zamanlarda.

Çocuklarımız olduğunu bu çocukların, bir o zaman hissettirirdi bana, bir o zaman müsaade ederdi aralarına katılmama. Çocukların bana ihtiyacını görüp de, mecburen bana bunları söyleyip ama sonra yine de eline geçirmiş olduğu zamana kıyamadığında, vazgeçemediğinde. Çocuklarımızı ondan ayırmamdan bir saat kadar önce bunu da çözmüştüm artık.

Bir keresinde hastalanmıştı. Kadın hastalığı. Mantar olmuştu. Kanepeye taşıdığı yorganın altında, bana bakarken öyle bir bakıyordu ki, utanç ve nefret iç içe, iyileştiğinde ondan kendimi korumam gerektiğini, gerekeceğini düşündüm. Suçluyordu ve utanıyordu. Utanıyordu ve suçluyordu. Öyle bakıyordu. "Bir de yıkanmıyorsun eve gelince" demişti ben yattığı kanepenin yakınından geçerken. Cevap vermemiştim. Düşündüğü gibi değildi. Başka bir şey olup olmadığını da sormamıştım. Olmadığını düşünsem bile sormak istiyor ama sorarsam böyle bedbaht görünen bu kadın o kanepede doğrulur ve bir kahkaha attıktan sonra ayağa kalktığı gibi evin içinde yine aynı, malum özgüvenle salınırmış gibi geldiği için sustum. Sonra ona inat olsun diye yapmam da –ki yapmaz mıyım– çocuklar soğuk alır, hastalanır diye yine öyle dilenir gibi bir sesle, "Odalarına git bir bak, üstleri örtülü mü?" dedi. Neden böyle olduğumuzu düşüne düşüne çocukların odasına gitmiştim. Bu gece, bir saat kadar sonra annelerini bir baltayla öldüreceğim çocuklarımın odasına. Çocuklarımızın odasına gitmiştim.

Parçalanmış ifade 6

Lunapark

Asansörün kapısının önünde, binaya girişini sevinçle karşılamışken, asla korkudan değil öfkeden, elbette öfkeden titreyerek elimde balta, elimde bu güzel alet, onu bekledim. Bizim kata çıkmasını. Kendi katına çıkmasını. Kardeşinin katına çıkmasını. Bizim kata çıkmasını. Öyle ya, burası artık benim de katımdı, benim de katım olmuştu. Benim de katım oluyordu. Ama buranın benim katım olmuş olması aslında benim için o kadar da belirleyici değildi. Yani bu anlamda. Çünkü çıkacaktım. İnip çıkacaktım bu kattan. Bu anlamda onun için daha önemliydi. Çünkü benim bu gece, yine, bu katta, hele bir de asansörün kapısının önünde olmam onun için hayati önemde belirleyiciydi. Benden çok onun için. Kardeşi için? Bu konuda bir şey söyleyecek olsam "iyi" olurdu. Yani aslında bu gece bu kat benim ve onundu, düzelteyim, kardeşi bu gece bu katta hiç değildi, olmadı, olamazdı, olmadı. Çünkü onun için bu iyi olacaktı. Ve bu gece bu kat iyi olacaklar için değildi.

Benim için asıl belirleyici olan, onunla olmamın önem taşıdığı bu kat olacaktı. Çıkarken indiğim kat. Bu kata çıkarken aslında indiğim kat. Onunla benim bu gece olduğumuz kattan çok daha derinde bir kat. Onu doğramak için beklemem gereken kata çıkarken indiğim deniz seviyesinin çok altındaki kat. Çok daha aşağıdaki.

Ama zaten aslında katları çıkarken inmez miyiz çoğunca? Mesela bir şirket çalışanını düşünün. Genel müdürünün katına çıkarken aslında inmiyor mudur? Hem kendi katında yapılanlardan çok daha aşağılık şeylerin yapıldığı bir kata çıkıyor olması hasebiyle iniyordur hem de bu genel müdürün aşağılayıcı ve hükümran tavırları nedeniyle inmiş olacaktır orada. Siz mesela emniyet müdürünün katında mı daha yüksektesinizdir, bodrum katındaki nezarethanelerin girişindeki kayıt memurlarının yanında mı?

Çocuklar gibi neşeliydim baltayı savururken. O kadar uzağındaydım yaptığım hareketin, hareketlerin sonuçlarının, o kadar umursamaz, o kadar üstüne alınmaz olanları, olacakları. Haklılığım beni bir çocuk neşesine kavuşturmuştu. Haklılık bir çocuk neşesine kavuşturuyordu insanı. Lunaparkta bir oyuncağa asılmış dönüyor gibiydim baltanın sapının ucunda. Kolumun, çocukken başka çocuklar tarafından defalarca bükülmüş cılız kolumun şaşırtıcı kuvvetini ölçüyor gibiydim. Haklılık çok güzeldi,

çocukluğunu hatırlatıyordu insana. Acı tarafından olsa da şimdi iyi tarafından da hatırlatıyordu, hatırlatabilirdi.

Beni elimde balta öfkeden titrerken görüp de sırıtarak yolundan çekilmem için bana uzandığında kendimi öyle haklı bulmuştum ki baltayı savurmaya başladığımda nicedir hissetmediğim kadar iyi de hissetmeye başlamıştım kendimi.

Sevgili Komiser,

Mektubunu dikkatle okudum. Evet, doğru söylüyorsun. Çok şeyi değiştirdik biz. Ama şöyle: Sen daha çok şeyi değiştirmişsindir mesela. Sadece çocuklarının hayatını değil üstelik. Biz dünyayı yörüngesinden çıkardık. Gidişatı başkalaştı yaptıklarımızın sonucunda. Karın ya da o adam. Bütün bu seneler içinde yaşamalarıyla, sırf yaşamalarıyla ne çok matematiği, ne çok geometriyi, ne çok istatistiği değiştireceklerdi. O acımasız adam belki bir çocuğu bir otomobilin altında kalmaktan kurtaracaktı. Ve sonra o çocuk, o çocuğun çocuğu... İyi ya da kötü. Senin karın. Belki babasından kalan paranın bir kısmıyla bir otomobil alacak, sana kendisine direksiyon öğretmeni dayatacak, çileden çıkarsa da seni bu ısrar, senden iyi kötü otomobil kullanmayı öğrenecek, belki bir gün organ bağışı yapmış bir adamı ezecek, bir küçük kız böylelikle kurtulacaktı. İyi. Bak, sadece trafikten örnek veriyorum. Daha neler olabilirdi, düşünsene. Çok şey mi değişecekti, deme sakın. Böyle avuttun belki kendini hep, belki de avutmana gerek olmadı, düşünmedin bile bunları. Ama düşün. Matematik, geometri, istatistik sandığından çok daha önemlidir. Doğmamış olabilirdin. Ne değişirdi deme buna da. Güzel günlerini düşün, olmadı mı?

Doğum da öyleyse dünyayı yörüngesinden oynatıyor deme. Olmaz. Sevdiklerini, bir zamanlar sevdiklerini düşün. Çocuklarını düşünüyorsun zaten. Çocuklarını düşünüyorsun ya. Doğmuşlardı ve doğumları dünyayı tekrar yörüngesine oturtmuştu. Sevgiyi de beraberinde düşünürsen her doğum dünyayı yörüngesine oturtuyor demektir.

Dünya her gün her gece yörüngesinden çıkıp yörüngesine oturur. Hayatın devam ediyor olmasını sağlayan da bu iki hareketin birbirini takip etmesidir.

Bizim birbirimizi tanımamız dünyayı yörüngesinden çıkarmamız sonucunda oldu. Beni suçlama, sen daha fazla sebebisindir bu hesapla karşılaşmamızın.

Senin mantığını bilirim, sakın ölümle doğumun dengesinden bahsetme. İkisi birbirini dengelediği için dünya hep yörüngesinde

kalıyor da deme. Matematik, geometri, istatistik dediysek o kadar da değil yani. Abartmayalım. Sevgi diye bir şey de var ve olduğu sürece de doğum ile ölüm arasında bir denge olmayacak. Ölüm hep daha fazla. Olacak.

Harekete geçen çamaşır makinesine saldırmak

Sıradan bir gündü ama işte uzun süredir ilk defa iki gece arka arkaya uykumu almıştım. Uyumadan önce de iki akşam arka arkaya Dünya Kupası'ndan arka arkaya iki maç seyretmiştim. İyi şeylerin arka arkaya gerçekleşmesi durumunda insanın gerçekleşen iyi şeylerin iyi olduğuna ikna olabildiğini anladığım gündü. Sonra o, o gün iyileşmişti işte. Ayağa kalkacaktı. Ama daha kötü şeyler olmaya başlamadığı için, daha doğrusu arka arkaya iyi bir şeylerin olduğu dönem daha resmen kapanmamış olduğu için hâlâ keyifliydim henüz. Elbette iyileştiği için keyfim yakında, hemen o gün kaçacaktı ama işte yine de bu henüz olmadığı için, olana kadar, içinde bulunduğum şu ruh halinin keyfini sürmeye kararlıydım, sürüyordum, sürüyordu.

Birkaç yıl önce evdeki bazı beyaz eşyaları yenilemek için ilk kez kapısından girdiğimiz, sonrasında benim her ay taksit ödeyip senet almak için uğradığım beyaz eşyacıya gidiyordum. Şimdi kapağı şiddetle örtülen bulaşık makinesinin yerine alınacak olan bulaşık makinelerinin başında duracak, pazarlık yaptıktan sonra da onu çağıracaktım. Parası onun babasından kalmış paranın bir kısmı olacaktı. O gerçi çoktan seçmiş gibiydi makinesini, herhangi bir şey bilmiyordu seçtiği makineye ilişkin ama işte komşulardan birinde onu görmüş ve böylece seçmiş olmuştu. Onun herhangi bir şeyi seçmesi komşulardan birinde görmekti. Beni de komşulardan birinin yatağında görse yeniden arzusunu kazanmış olabilirdim. Ama böylesi iyi. Komşulardan uzak durmuş olmam iyi oldu, iyi olmuştu. Yine de ben eskisi gibi davranacağını, biraz direndikten sonra fiyat farkını gözetip benim seçtiğim makineyi almaya razı olacağını düşünüyordum. Makinelere fazla para ödenmesinden nefret ederim. Uğultuları ve tıkırtılarıyla bana sıkıcı şeylerin hep süreceğini, sıkıntının hep süreceğini düşündürürler. Masraf çıkacağını bilsem de zaman zaman çamaşır makinesinin ya da raflarında zeytinyağlıların, margarinlilerin donduğu, ısıtılıp önüme sürülecek yemeklerin olduğu buzdolabının, yazın ortasında bile, bozulmasını istediğim olmuştur. En kızdığım da ben banyo yaparken çamaşır makinesinin çalışır durumda olmasıydı, çamaşır makinesini çalışır duruma getirmesiydi. Makinenin tahliye hortumunun ucunu küvetin içine bırakırdı ve ben duş alırken çirkef ayaklarımın dibine akardı. Refleks olarak kenara sıçramaya çalıştığımda düşme tehlikesi atlattığım sıkça vakidir.

Yani o duş aldığım dakikalar o kadar önemliyken benim için, o makine orada hele sıkmaya geçtiğinde yerinden hareket eder, sanki bana doğru gelmeye başlardı ki, bir keresinde dayanamadım küvetten çıkıp bir tekme savurdum harekete geçmiş çamaşır makinesine. Tekme atmakla kalmaz, tekme tokat da girişebilirdim bu çamaşır makinesine aslında. Belki de bu yüzden tabancaları seviyorum. Yani biteviye çalışmıyorlar. Bam. O kadar.

Ben bu arada epeydir tanıdığım beyaz eşyacı gençle sohbeti koyulaştırmış, onun gelmesini bekliyordum ki geldi. Benim epey bir pazarlık sonucunda beyaz eşyacı genci makul bir indirim yapmaya ikna ettiğim bulaşık makinesine, mağazadaki bulaşık makinelerinin hepsine burun kıvırdı. Sadece makinelere burun kıvırmadı, komşusunda gördüğü markadan bulundurmadığı için, benim şahsen sempatik bulduğum beyaz eşyacı genci de aşağıladı, beyaz eşyacı genci aşağıladı, beni aşağıladı, komşusunda gördüğü markayı benim seçtiğim markayla değil de bizimle, benimle ve beyaz eşyacı gençle karşılaştırıyormuş gibi bir kibirle övdü durdu. Utandım ben. Mağazadan çıktık. Hâlâ söyleniyordu.

Bazen gece uyanıveriyordum. Yüzümü ona dönmüşüm uykumda. O da bana dönmüş uykusunda. Uykularımızda birbirimize dönmüşüz. Uykularımızda ayrı ayrı eski günlere gitmişiz de birbirimize dönmüşüz gibi oluyordu. Dönmeyecektik. Şaşkınlıkla seçerdim karanlıkta yüzünü ve nasıl çaresiz hissederdim kendimi. Nasıl hapsolmuş ona.

“Evlilik iki kişinin birbirini nesneleştirmesidir. Bu yüzden kendini hiç özgür hissetmiyorsun” demişti yağmur yine yavaşladığında. Dışarısı yine sessizleştiğinde.

“Nasıl yani?” demiştim.

“Zamanı birbirinizin üstüne atıyorsunuz siz evliler. Onun seni eskittiğini düşünüyorsun. O da senin onu eskittiğini düşünüyor. Eskimiş, defalarca bozulup tamir edilmiş, orası burası açılmış, kayışı değişmiş makineler gibi hissediyorsunuz kendinizi. Zamanın etkisini kendinize karşı, yani birbirinize karşı işlediğiniz bir suç olarak algılıyorsunuz. O yaşlandıkça senin eskittiğin bir makine. Sen yaşlandıkça onun eskittiği bir makine. Böylece sen kendini onun nesnesi, o kendisini senin nesnen hissediyor. Evliler böyledir. Sonra kendilerine yeni nesneler üretiyorlar. O güzelim çocuklar nesnelikten kurtulmak için senelerce ne mücadele veriyor, biliyor musun? Biliyor musun acaba?”

Karımın bazı akşamlar o uzun uzun anlatmaları bana nasıl da evdeki makinelerin çalışması gibi gelirdi. Bunları anlattığında bunu hatırlamıştım.

Şimdi bu gece bu makineyi durduracaktım yani. Bozacaktım. Özgür olacaktım.

Suç, insanı kendi boyuna getirir

“Ceza alacağını biliyorsun, değil mi?” Soruyu sormamın nedeni durumumuzu bir umut normalleştirmek istememdi. Aslında soru bile değildi ya, ona yönelmiş olsa daha çok bir hınç alma olurdu, yani bu kadar altta kalmış olmanın hıncını almış olurdum ondan, ya da mesela bir avantajımı sürmüş olurdum masaya, bir kozumu; ama bu değildi, bu olmadı, bana yöneldi soru daha ağzımdan çıktığında, bir uyarı olarak: “Alışma, tamam o anlattıkça sanki açığa çıkıyorsun, içindeki sıkıntı da çıkıyor, bu genişlikte, açılan bu genişlikte kaybolup gidiyor sıkıntın sanki, ama alışma, hak etmediğin bu genişlikte olmadık şeyler yapabilirsin, alışma.” İçime kaçmıştım, içime kaçmışım, içimdeymişim, bir sıkıntı, bir iç sıkıntısı olmuşum, içimde sıkılmışım, içime sığınmışım, içime sığışmışım, böyle şeylerdi işte epeydir yaşadığım, söyledikleriyle içimden çıkarıyordu beni, dışarı şimdi, bir genişliğe, bir mahşer yerine sanki, alışmamalıydım.

Bir demlik çay daha istedim. Ben çayı ısmarlarken gülümsüyordu. Bir demlik daha, bir demlik daha dinleyeceğim diyordum, bir demlik daha, bir demlik daha dinlemek istiyorsun demek, teşekkürler der gibi gülümserken bana. Böyle diyordu, ben de böyle diyordum: “Teşekkürler, anlatacaksın, anlat”, içimden.

“Evet, devlet boyumun ölçüsünü alacak, fazlalığa el koyacak yani” dedi. Devam etti: “Devletin boyunu aştın mı, böyle. Dünyadaki insanların büyük çoğunluğu devlet boyu yaşar, devletle aynı boydadır. Devlet kadardır. Devlet de ama işte öyle anlatıldığı kadar büyük bir şey değildir, insan çok daha büyüktür, çok daha uzun, çok daha geniştir devletten. Sıkıntımızın çoğu da, bizim bu devlete aslında zor sığıyor, sığamıyor olmamızdan kaynaklanıyor. Sığmak için oramızı buramızı çekiştiriyor, toparlanıyoruz ama nafile. Sen de mesela devletten çok daha genişsin. Ama devlete sıkıştırmışsın kendini.”

Etrafıma bakındım. Bu odaya. Kastettiğinin bu olmadığını bildiğim halde etrafıma, odama baktım, sanki aksi bir işaret bulabilirmişim gibi, arıyormuşum gibi, ama bulmak istediğimden değil, aradığımdan değil, gayriihtiyari.

“Devlet yaptıklarıyla istediği kadar erkeklik iddiasında bulunsun ‘Devlet Ana’ deyimi cuk oturuyor ona. Ben de devleti hep bir kadın olarak, bir ana olarak tasavvur ederim. Ama pinti bir ana. Pintilikten rahmi kasılan bir taşıyıcı ana.

Ve nasıl karanlık, nasıl sıkıcı bir yerdir bu ananın karnı, nasıl dar. Arzumuzu tanımaz, öfkemizi tanımaz, yorgunluğumuzu bilmez, sevincimize yer açmaz. Küçük tekmelerimizi hoş görür sadece, işe giden mesai sahibi insanların küçük adımları.

Oysa hepimiz arzularımızın, öfkelerimizin, yorgunluklarımızın, bıkkınlıklarımızın, sevinçlerimizin ölçüsünde çok daha genişizdir devletten.

Ben insanın doğmak için devlete karşı suç işlediğini, devletten çıkmak için suç işlediğini düşünürüm. Suç, asıl boyumuza gelmenin, asıl genişliğimize ulaşmanın en pratik yoludur.

Ama tabii sen ne yaparsan yap, yaptıklarını hep devletin karanlık rahminde yaptığın için ne bir suçlu iradesi, bilinci ediniyorsun ne de sıkıntıdan kurtuluyorsun. Bunu da söyleyeyim sana bu arada. Tavsiye bil."

Tam bir şey söyleyecektim, benim neyimi bildiğini, gördüğünü soracaktım, hatta tersleyecektim ki çay geldi. Çaycı demliği bırakırken ise o, ona öyle bir baktı, öyle bir acıyarak baktı, bana da neredeyse göz kırpacaktı, öyle bir baktı ki bana da, "Ne terslemesi artık ya" dedim kendi kendime. Çayı koyan adam bana ayaklı bir sıkıntı gibi göründü o anda. Her gün defalarca gördüğüm, şakalaştığım bu adamı görmekten ne kadar bıkmış olduğumu, bu adamı görmek istemediğimi hissettim o an. Neyse ki gitti hemen.

"Senin o çok güvendiğin, çok sevdiğin devletin seni bir kâğıt gibi buruşturuyor, küçültüyor, daraltıyor. Bütün kurumlar böyledir. Sen de emniyet teşkilatından biliyorsundur. Hepsinde, bütün kurumlardaki dejenerasyonun kaynağı bu. Devletin hepsini daraltması, insan boyutundan devlet boyutuna indirgemesi, insansızlaştırması. İnsanı da kurum yapmak ister devlet. Her gün sorgusuz sualsiz aynı şeyi yapan kuruminsanlar yani. Sen bu musun peki? Bak şimdi aklıma geldi, seni düşününce yani, aile kurumu lafı da nasıl doğru bir laf. Seks kurumu da benden olsun."

Yine susmuştu. İste şimdi yine susmuştu. Son söylediği şeye tepkimi bekliyordu. Hâlâ sınırlarımı adımlıyor, adımlarını sayıyor, ölçüyor, hesaplıyor, hâlâ öyle pek de teklifsiz girmiyordu her konuya. Bekledi. Ben ise hemen tekrar başlasın istiyordum. Güldüm ki başlasın, başladı.

"Biliyor musun 200 yıl öncesine kadar birçok krallıkta kralı öldürmekle babayı öldürmek eşdeğer görülürmüş. Yani mahkemeler babasını öldüren birini hafifletici sebepler olsa bile darağacından, giyotinden kurtarmazmış. Çünkü o zaman krala suikastın da hafifletici sebepleri olabileceği iddiası ortaya atılabilirmiş. Baba katli emsal gösterilerek. Yani kral bile kendi

hukukunu sadece kendini referans alarak iddia edemiyormuş o zamanlar. Ama günümüzün devletleri öyle değil. Kendi hukuklarını sadece kendilerini temel alarak savunabiliyorlar. Aksi olsa karılarını öldüren adamları da devlete karşı işlenen suçlara verilen yüksek cezalarla cezalandırır, onları adi suçlu kategorisine almaz, terörist dedikleri kişiler cezaevlerinde ömür tüketirken, karılarını öldüren adamları her sınırlı afta dışarı göndermezlerdi. Çünkü karısını öldüren her adam sembolik olarak devleti de öldürmüş demektir aslında. Devletin kendisine en yakın yerine saldırmıştır.”

Merhaba Komiserim,

Burada, benim cephemde tuhaf şeyler oluyor, haberin olsun. Bir mektup daha geldi. Bunca yıldan sonra art arda iki mektup göndermesi, birincide anlatmadığı, olacağına ve olduğu için de anlatacağına dair hiçbir şey hissettirmediği bir olayı, annesinin intiharını bu ikinci mektupta anlatması, sonra bu iki mektubun art arda gelmiş olması ve birbirini tamamlaması, ikinci mektubu birinci kadar beklemediğim halde –ki birinciyi de öyle belli belirsiz beklemişim, geldiğinde anlamıştım– bu iki mektubun birbirini tamamlıyor olması ondan üçüncü bir mektubu beklememe, yani bu iki mektupla onun bana anlatmak istediği hikâyenin daha bitmediğini, tamamlanmadığını yani, düşündürdü ki bu da beni korkuttu. Zamanın uzamasını istemiyordum çünkü. Sonra yine zamanın uzamasını istemediğimi ve bu yüzden de üçüncü mektubun gelmesini istemediğimi düşündüğüm bir anda anladım ki üçüncü bir mektuba gerek yoktu ondan gelecek. Bundan emin oldum. Üçüncü bir mektup göndermesine gerek yoktu. O kendince olmasını istediği şeyi bana yaptırmıştı. Annesinin intiharına neden olan şeyi kendisine yaptıran, kendisini ortak eden ağabeyini bana öldürtmüştü. Benim intiharım ise ağabeyinin bana yaptırmak istediği şey olacaktı. Benim şahsımda, annesinin intiharına neden olan şeyi kendisine yaptıran kişiyi intihara sürükleyecekti. İntihara sürükleyecek şeyi benim bedenimde bana yapmıştı. Bana bunu bunun için yapmıştı. Adamlarına bunun için yaptırmıştı.

Bunlar önemli.

Evet, ikinci mektupta anlattığı annesinin intiharı şöyle olmuş: O ve ağabeyi annelerinin kendilerini amcalarının yazlığına götürmesini istiyormuş. Babanın işleri yoğun ama sabah pencerenin önünde senelerdir yaptığı gibi, bu yeni eve taşındıklarından beri her sabah yaptığı gibi sessizce ağlayarak çay içen annelerine söylemiş, “İstersen sen al çocukları git, ben de hafta sonu gelirim” demiş. Annesi cevap bile vermemiş. Onlar bu konuşmayı odalarından duymuşlar. Ağabeyiyle birbirlerine bakmışlar sorar gibi. Ağabey cevap verir, onaylar gibi de bakmış sonra ona. O anlamamış

ağabeyin neyi onayladığını ama ağabey sofrada başlatınca oyunu hemen anlayacakmış.

Anneleri onların küskün küskün sokağa çıkmadan önceki ısrarlarını da cevapsız bırakmış önce, ama sonra kız kardeşinin kızının, "kuzininizin", düğün hazırlıklarına yardım edeceğini, şehirde kalmak zorunda olduklarını söylemiş onları sokağa gönderirken küskün.

Öğlen olduğunda eve çağırmış onları anne. Patates kızartıyormuş. Köfteler kızarmış, tabaktaymış. Ellerini yıkayıp sofraya oturmuşlar.

Ağabeyi başlatmış oyunu. "Seni artık bu büroda istemiyorum. Kendine başka iş bul" demiş tok bir sesle. Erkeksi. O da elleriyle yüzünü kapayıp ağlamaklı bir sesle, yapabildiği kadar, şimdi artık daha iyi yapabildiği kadar kadınsı, "Sana verdiğim emekler haram olsun. Gençliğimi harcadın. Bir kadın, değil mi? Söyle, bir kadın mı?" diye kavgaya, şirretleşmeye başlamış.

Oyun sürerken anneleri ayaklarını sürüye sürüye gelmiş, kapıya yaslanmış önce, "Kesin" demiş. Sonra çökmüş. Sırtı odanın kapı pervazına dayalı kayarak çökmüş. Bir süre öyle çömelik oturmuş. Bir noktaya bakmış. Onlara bakmış sonra. Sonra elindeki ekmek bıçağını gırtlağına dayamış. Kafasını üzgün ve sert önüne düşürmüş. Kan karşıdaki beyazlığa fışkırmış. Böyle de detaylı anlatıyordu mektupta bunları.

Taammüden cinayet daha insani bir şeydir

Anlattıkça adamın öldürülüşü üzerine daha önce düşünmemiş, şimdi düşünüyormuş gibi, daha doğrusu adamın öldürülüşü üzerine bunları daha önce düşünmemiş, bunları şimdi düşünmüş gibi geliyor ve bunları şimdi düşündüğünü düşündüğüm için de adamı aniden, bir rastlantı sonucunda karşısına çıktığı gibi öldürdüğünü düşünmem, anlık bir öfke anında yani, –bu daha olabilirmiş gibi çünkü– işte bunu düşünmem gerekirmiş gibi düşünmem gerekiyordu ki, bunu ona yakıştıramıyordum, bunu onun kendisine yakıştırmasını ona yakıştıramıyordum. Adamı öncesinde enine boyuna düşünmeden öldürmüş olması, daha doğrusu öldürmesi, onun zekâsına, yeteneklerine bir hakaret olurdu. Bir insanı aniden öldürmesi ruhuna bir hakaret olurdu. İradesine.

Aniden işlenen cinayetlerde hukuk hafifletici çok sebep bulsa da, hukuk taammüden cinayetlerde daha yüksek cezalar verse de insana yakışan taammüden cinayettir eğer mutlaka bir cinayet işlemesi gerekirse. Yani ben bunu tercih ederim bir katilde. Bu hem onun zeki olduğunu gösterir –ki bu benim işime gelir, işim budur, çözmek– hem de insan hayatına verdiği değeri gösterir, yani öyle düşünmeden bir insanın hayatının sonlandırılmayacağını bildiğini.

Bence o benden bir şeyler gizliyor ama susmayı da yazarlığına yakıştıramadığı için ha bire anlatıyordu. Ya da beni eğlendirmek istiyordu, sıkıntımı saptamıştı. Bana armağan veriyor, düşünce armağan ediyordu. Ki düşünce bir insanın bir insana verebileceği en güzel armağandır, armağanmış anladım. O bana armağan ediyor, ben de alıp armağanı, düşünüyordum.

Şimdi de işte cinayetin gerekçesini öğrenmek için değil de herhalde, daha çok yeni bir armağan ister gibi, bekler gibi, ya da ona saygımı kaybetmemek için soracaktım: “Peki, bu olay yazarlığını, yazar kimliğini nasıl etkiler düşünmedin mi?”

Gülümseyerek başladı yine: “Yazarlığım genel olarak, yazar kimliğim ise kendi nezdimde zaten etkilenecekti, etkilenirdi bana yapılanlar yüzünden. Okurlar ama en fazla üslubumdaki değişikliğe şaşardı. Bilmezlerdi neden? Yani yapmasam. Ve onlara da anlatmasam. Sineye çeksem bana yapılanı. Diğer taraftan onu öldürürsem öfkem dinerdi, onu affederdim ve eski üslubumla yazabilirdim. Düşündüm tabii, ama sonra şuna kanaat getirdim ki, nihayetinde bu bir adi cinayet olurdu. Okurlar yazarlarda yadırgamazlar böyle şeyleri. Hatta yakıştırırlar bile. Kitaplarının

satışı bile olumlu etkilenir bundan. Okurlar böyledir. Bir kere bir yazarı okumaya başladılar mı, artık bütün bu tür olayları yazarın kimliğine kolayca eklerler. Böyle şeyleri. Yani bana yapılanları bilseler bunu da yakıştırırlardı bir yazar olarak bana, yani bir dizi adamın zor ve şiddet yoluyla üstümden geçmesini. Ama okurları da biz yazarlar bu hale getirdik zaten. Biz alıştırdık onları buna. Neyse, dedim ya bir adi cinayet olurdu bu ve yazar kimliğimi olumsuz etkilemezdi. Eğer bir siyasi cinayet, bir siyasi suikast olsa başka. Bu etkiler. Bu yazar kimliğini aşar işte. Artık bundan sonra okurlar bütün yazdıklarımı bu suikasta bir hazırlık olarak, suikastın hedefi olan kişiye yaklaşmak için bir mazeret olarak görür. Ya da hani teröristler suikast öncesi 'uykuya dalarlar' ya, bu dönemde işte kendini oyalama çabası olarak görürler yazdıklarımı. Benimki, benim yazdıklarım böyle olmamalıydı. Olamaz."

Her çocuk daha doğduğunda bir rehinedir

“Sadece çocuklar canavarlara bile ihtiyaç duyarlar. Hatta çocuklar canavarlara ihtiyaç duyarlar. Canavar hikâyelerini, canavar oyuncaklarını düşünsene. Çocukların yalnızlık korkusu, yalnız kalma korkusu o denli ağır bir şeydir ki canavarlara bile ihtiyaç duyar onlar. Bazen sokakta bir adamın elini tutmuş, güven içinde yürüyen bir çocuk gördüğümde sorarım kendime: ‘Acaba bu adam evde nasıl biridir? Acaba bu çocuğun annesine neler yapıyordur? Yapıyor mudur?’ Çocuğun bu memnun ve güvenli hali hiçbir şey söylemez adama ilişkin. Çocuk baştan bilir, kaçabileceği bir yer yoktur. Çocuk bilinçlendiği anda rehine olduğunu da bir şekilde fark eder. Fark etmiştir. Yani her çocuk aslında kaçırılmış bir çocuktur. Çocuklar çocuk kaçırma hikâyelerinden tam da bu nedenle çok etkilenir, korkarlar. Çünkü çok iyi deneyimlemişlerdir bunu, rehin alınmanın anlamını çok iyi bilirler. Çoğu çocuğun anne, özellikle de baba sevgisi Stockholm Sendromu’ndan başka bir şey değildir. Çocuk annesini döven, hatta öldüren babasıyla bile uzlaşmaya hazırdır yalnız kalmaktansa. Çocukluk böyle bir şeydir.”

Ciddiye aldığım halde, bir güvence aradığım halde söylediklerinde, gülümsemiştim o zaman, yani katılmıyor da, hoş görüyormuşum, oyalanmak için dinliyormuşum gibi bu söylediklerini. Ama hayır bir güvence bulmuştum söylediklerinde. Çocuğu olmak harika bir şeydi.

O gün o görüş odasına giderken bu söylediklerini hatırlamıştım. Doğruydu söyledikleri. İşte evlatlarım beni, babalarını ziyarete gelmişlerdi.

Odaya girip de onları karşımda gördüğümde katıla katıla ağlamaya başladım. Yüzlerindeki üzüntüyü gördüğümde kısa sürede sevinç gözyaşlarına dönüştü bu ağlamam. Çocuk sahibi olmak nasıl harika bir şeydi. Analarını öldürmüştüm, yalnız büyümek zorunda kalmışlardı, yani anasız babasız, ama onlar benim gibi bir babaları olmasını hiç olmamasına tercih etmişlerdi işte. Belki de beni ana babayla, yani ikisiyle, ikisiyle de büyüyen çocukların babalarını sevdiğinden daha çok seviyorlardı. Bana iki defa ihtiyaç duyuyorlardı, duymuşlardı. Böyle düşününce “Niye ‘benim gibi bir baba’ diyorum ki” dedim kendi kendime. “Ben de bir babayım işte diğer babalar gibi” dedim. Babalara meşruiyeti çocuklar kazandırıyormuş, anladım. Böyle düşününce hem çocuklarımın karşısında rahat ettim, okul durumlarını sorabildim, hem de ilk kez sanki bu çukurda tutulmamın adaletsizlik olduğunu, benim de diğer babalardan, senelerdir çocuklarının okul-aile birliği toplantılarına aksatmadan katılan babalardan pek de bir farkım olmadığını hissettim. Görüş dönüşü koridorda gardiyanlarla kavga

çıkardım. Koğuşa dönünce de firarımızın nasıl olacağını bir kez daha düşünmeye başladım.

Karım mutfak robotunu çalıştırdığında

Bu akşam sesler her zamankinden daha yüksekti. Daha fazla. Karım her zamankinden daha yüksek sesle neredeyse bağırarak konuşuyor, bağırması uzadıkça bu bir delilik emaresine dönüşüyor, bunca sene bir deliyle, bu kadar bağırdığına göre tehlikeli bir deliyle nasıl aynı yatakta yattığımı düşünüyor, emniyetin iki günde bir yirmi dört saatlik nöbet sistemi sayesinde bu geceye kadar sağ kalmış olduğumu düşünüyor, düşünüyordum da, her iki geceden birinde emniyette kalmam bu deli tarafından gırtlaklanma ya da yüzüme yastık bastırılarak boğulma olasılığımı yarıya indirmiş olmalı diyor, emniyette olduğum gecelerde emniyette olmuş olmalıyım diyor, bu da beni bugünlere getirmeye yetmiş olmalı –ki zaten bunca senelik mesleki deneyimimle söyleyebilirim, bu dünyada kimse daha fazla bir güvenlik, daha fazla bir emniyet de talep edemez, en fazla yarı yarıya– diyordum.

İşte bu gece de yani nihai olarak çıldıracaktı, onu doğrama planım neredeyse nefsi müdafaaya dönüşecekti ki, bunu, bunları düşününce ben, düşünürken, o bulaşık makinesini çalıştırdı, o da bulaşık makinesini çalıştırdı, aynı anda çamaşır makinesi de çalışmaya başladı banyoda, harekete geçti, yani kendisine yapacağı yüz maskesinin karışımını hazırlamak için mutfak robotunu da çalıştırdığında ancak, sefaletin boyutunu ölçmem gerekecek kadar ürktüm ya da rahatsız oldum ki banyoda çamaşır makinesinin de çalıştığını, epeydir, fark ettim. Bütün bu seslerin merkezinde onun sesini, bütün bu monoton gürültünün dinamiği olarak da onun sesini dinlemeye başladığımda ondan öyle nefret ettim ki, yine yeminli bir katil oldum.

Akşam yemeğinde ona bir soru sordum, sormuştum o kadar, çocuklar uyumuşlardı zaten ben daha gelmeden, böylece evin bütün hacmi karıma gürültüsü, gürültüleriyle doldurması için açılmış, o da doldururken, ben de araya sızmak istemiş, canım cacık istemiş, “Cacık yapmadın mı” diye soracak olmuştum. Monoloğunda ara vermeye uygun bir yer gelmesini bekledikten sonra “Hıyar yok” demişti.

Sofrada yoğurt da yoktu akşam.

Şimdi ise karım mutfak robotunun içine elini daldırıyor ve eline bulaşan yoğurt ve salatalık püresinden oluşan bulamacı yüzüne ve boynuna sürüyor, ancak dudaklarını biraz öne uzatarak ve mümkün mertebe az açarak da olsa konuşmayı, anlatmayı da sürdürüyordu ama.

“Yuh” dedim içimden, “yuh yani” ve baltayı almak için ayağa kalktım. Karımın yüzü bir beyaz eşya rengindeydi şimdi. Beyaz eşyalaşmasını tamamlamıştı küflü beyaz bulamacıyla. Karım eski bir beyaz eşyaydı, evet. Gürültüsünden çocuklarımın sesini duyamadığım, kafamı dinleyemediğim bir beyaz eşya.

Baltayı savurmalarım sona erdiğinde emayesi kana bulanmış bulaşık makinesinin de durmuş olduğunu fark ettim. Hemen fark ettim bunu. Sonra dinledim, çamaşır makinesi de durmuştu banyoda. Birkaç kez kesik kesik bir sinyal sesi daha duydum ikisinden de. Sonra ışıkları da söndü. Çocuklarımın soluğu duyuluyordu şimdi. Uyanmamışlardı. Huzur içinde uyuyorlardı. Kafamı dinleyebiliyordum. Sanki bir uyku mahmurluğundan iyice sıyrılmıştım. Kendimi kelepçelememe gerek yoktu. Demek. Telefon etmek için acele etmeme de. Böyle iyiydi. Biraz. Biraz lütfen. Koltuğa çöktüm salonda.

Komiserim, Komiser, Dostum,

Artık gidiyoruz. Gidiyoruz işte yavaş yavaş. Ayaklarımızı yerden keseceğiz yakında. Ayaklarımızı keseceğiz, değil mi, yakında, yerden? Dikey tüneller açacağız. İki dikey tünel. Ruhlarımız tünelden geçecek. Bu tünellerden. Ruhlarımız yükselirken, hayat da artık tünel olmuş bedenlerimizden toprağa dönecek. Ters yönde. Paralel kurgu. Kurgusu hayatın. Ruh yükselirken, hayat toprağa karışıyor. Taşı sıkıp suyunu çıkaran işçiler gibi sıkarak kendimizi, bu tünellerden kaçacağız iki ruh. İki ruh çukurdan çıkarken, iki hayat mezar çukuruna girecek bu defa. Ruh yukarı, hayat toprağa, tünellerden.

Hayat hançeresindedir insanın. Hayat söz, ruh sözdür. Sıkarsan hançereyi, sıkarsan gırtlağı, ruh bir yana, hayat bir yana gider. Hayat hançeremde, ruh hançeremdedir. Bu yüzden belki de, boğmak vurmak gibi değil, kesmek gibi değildir. Boğmak sözden korkudur aynı zamanda, sözden korkmak. Sözün gücünü bilenler, hayatın söz olduğunu anlayanlar bütün seçeneklerin içinden boğmayı seçerler. Seni vurmak, bıçaklamak, doğramak, otomobiliyle sana çarpmak isteyen çok kişi olmuştur ama inan bana seni boğmak isteyen hiç olmamıştır. Bak şimdi artık senin sözünün gücü de fark edildi. Ben fark ettim. Artık senin söylediklerinin gücüne inananlar da olacak, sevin. O zamana kadar da anlat. Anlat zaman yettiğince. En kıymetlisi bu.

Bedenlerimizi firar yolu yapma zamanı geliyor komiser. Tünel. Tünel yapma zamanı.

Hayatlarımız biterken, –yani aşağı doğru inerken, bitiş hep aşağı doğrudur, düşün, bitişlerin nedeni yerçekimidir, biliyorsun, perde aşağı doğru iner. Önce yukarı çıkar, açılır, başlar, sonra aşağı doğru iner, biter. Hayatın yerçekimine endeksli bu hali– evet, hayatlarımız biterken, ruhlarımız çok yüksek bir yere çekilecek. Bedenlerimizi birer perde gibi yukarı çekerken ruhlarımızı sunacağız dünyaya, baksınlar, feyzalsınlar. İpe asılacağız, ipine perdenin, perde-bedenin ki bu perde gerçek fiziği bizden gizlemiştir, bütün gücümüzle yukarı çekeceğiz perde-bedenlerimizi, neleri örttü, neleri kamufle etti ki, işte şimdi ama hayat oyunu biterken, ruhların büyük tiyatrosu

başlayacak perde açıldığında. Paralel kurgunun nihayet iki ayrı zaman ve uzamda ardışıklaşması. Ölüm. Yerçekimine doğru. Ruh. Yerçekimine rağmen. Yükseliş. Gidiyoruz.

Bir tane rüya anlatmadı bana

Yağmur günlerce durmamıştı. Önce kısa aralıklarla. Sonra biteviye. Şimdi şiddetleniyordu da. Tam da bugün. Akşama doğru mahalleyi su basması muhtemeldi. Babasının parası bir buna yaramıştı işte. Bence. Benim açımdan. En üst kata taşınmakla iyi etmiştik. Artık yağmur yağdı mı paçaları sıvayıp elime süpürgeyi almam gerekmiyordu. Az mı mobilyacı, halıcı taksiti ödemiştim.

Ve onu da götürüyorlardı işte. Ara verdiğim bir şeyler, ama önem de verdiğim bir şeyler yeniden başlayacaktı sanki. “Gündelik hayatım mı?” diye düşündüm. Ama rahatlayacağımı sanmışken, sanmıştım, içimi kasvet bastı. “Peki, hayatım mı?” dedim. O da belirsiz bir şey gibi geldi. “Bu işte, bu yeniden başlayan” diyemeyeceğim kadar belirsiz bir şey. Kendimi buradan başka gidecek bir yeri olmayan biri gibi hissettim. Emniyette hapis. Oysa hapsolmaya giden oydu, ben değil.

Onu cezaevine götürecek araba aşağıdaydı. Cama alnımı dayayıp öyle baktım, öylece. Emniyetin avlusundan değil de sanki benim içimden çıkacak gibiydi. Öyle hazırlanıyordum, güç topluyordum. Öyle güç toplamam gerekti aşağı bakmak için. Çıkarabilecek hale gelmek için. O kıvama.

Çıkarmayı başaracaktım. İyi idare etmiştik. Bu iş burada kalmalıydı artık. Neler uydurmuştu.

Organizeden ve terörle mücadeleden öldürdüğü adamın çevresinde olduğunu öğrendiğim muhbirlerle konuşmam iyi olmuştu. Ama mafya müsveddesi maktulü daha ince soruşturmaya karar vermeme herifin kardeşinin olmadığını öğrenmem sebep olmuştu. Daha doğrusu epeydir olmadığını. On yıl kadar önce 17 yaşında bir çocuk bıçakla gırtlağını kesmiş mafya müsveddesinin o kardeşinin. Azmettirici olarak ondan şüphelenilmiş ama soruşturulmamış. Senelerdir bir yandan örgüte silah satıp bir yandan da jandarmaya ihbar eden bir herifmiş. Jandarmadan bize, bırak bizi, terörle mücadeleye bile istihbarat gelmediği için bunu da tesadüfen öğrendim. Başka bir şey sormak için uğradığım bir muhbirden.

Bu mafya müsveddesi verdiği bilgiler karşılığında devletten ticaret izni alanlardandı yani. Terörle mücadelede hiç çalışmamış olsam da, Sarp Kaya’nın siyasi olduğunu ise hemen anlamıştım. Hepsi böyle ya bunların, yazarların yani. İmza kampanyalarından çetele tutar terörle mücadeleciler. Ama nasıl yeminliyse Sarp Kaya kimseyi ele vermemeye, şerefini, namusunu ayaklar altına almaya bile hazırdı sırf işlediği cinayetin

gerekçesini saklamak için. “Ulan, amma tuhaf adamlarmış bu yazarlar” demiştim kendime. Teröristler de öyleydi tabii, öyledir yani.

Gizlemesi gereken ne çok şey olmalıydı ki, kıçını bile verecekti neredeyse sırf durumuna ikna olalım diye. Daha teslim olduğunda aç kapıyı gir içeri durumundaydı. Daha ince aramada. Benim de kafamı karıştırmaya çalışmıştı. Rüya deyip bir zarf atmıştı. Ben de düştüm önce. Bir tane rüya anlattı mı bana? Hayır, hep gerçek, hep gerçek. Üç gün üç gece bunları kurmuştu uyuyormuş gibi yapıp. Uyumuştur da ama üç gün üç gece de değil herhalde.

Peki, benimle hesabı neydi? Benim niye kafamı karıştırmak istedi? Sorgu şefiydim ya, tabii sorgu şefiyim ben, beni dağıtıp iş yapamaz hale getirmek istiyordu. Ama ben de işte durmadım, eski günlerdeki gibi sabahçı kahvehanelerinde, pavyonlarda muhbirlerimizle buluşup bilgi topladım şu mafya müsveddesiyle ilgili. Sonra da oyalanmak için dinledim işte Sarp Kaya’nın anlattıklarını. Oyalandım da. Siyasi nutuk dinlemekten daha iyiydi. Zaten ben elimdeki bilgileri bizim amire iletsem bana bırakmaz, alırdı onu, hop terörle mücadeledekilere paket.

Aslında bu teröristler polislerin gözünün yaşına bakmaz. Eline geçsem başka bir yerde beni de gözünü kırpmadan öldürürdü. Ama işte eli kolu bağlıydı benim karşımda. Başka bir ortamda o da ölümüm için elinden geleni ardına koymazdı.

Ve işte şimdi bindiriyorlardı arabaya. Yukarı baktı. Gülümseyip gülümsemediğini fark etmedim. Gülümsemiştir. Neyse, birazdan araba hareket edecek ben de aptesimi alıp sabah namazımı kılacaktım. Sonra da çaycı mesaiye gelene kadar “ya sabır” çekecektim. Araba hareket ettiğinde ben de camın önünü terk ettim. O camdan son bakışım olmuştu bu. Halbuki senelerce sıkıntıdan karşı evlerde oturanların sabah telaşlarını seyretmiş durmuştum bu camın ardından, değil mi? Neler gördüm aslında. Görmüştüm.

Bütün cinayetler kolay çözülüyordu. Bazen sırf kendimi, arkadaşlarımı oyalayayım diye, sırf belki amirimizde bir heyecan, bir heves uyandırırım diye bazı delilleri yok ediyor, saklıyordum. Ama suçluların ağzı torba değil ki büzesin. İki gün geçmeden en direnecekmiş gibi görüneni sorduğumuzdan fazlasını anlatıyordu. O sıkıcı hayatlarının süsüymüş, o sıkıcı hayatlarını süslermiş gibi, bizde hayranlık ya da en azından saygı uyandıracakmış gibi böbürlene böbürlene anlatıyorlardı kıçı kırık cinayetlerini. Nasıl kızıyordum onlara o zaman. Evde karıma kızamıyordum ama burada kızmak serbestti.

Dünyaları birbirine tamamen yabancı iki insanın, bir sorgu müfettişi ile ünlü bir yazarın bir cinayetle kesişen yolları bambaşka bir dünyanın kapılarını aralar.
Bir mafya üyesini baltayla öldürdükten sonra teslim olan yazar Sarp Kaya, kendisini sorgulayan müfettişin hayata, insanlara, hatta dünyaya bakışını tümden değiştirecek, bilindik her şey geçerliliğini yitirecektir. Sevmenin öldürmek, iticiliğin çekicilik, tutsaklığın özgürlük, düz çizginin daire, anlatılanların ise aslında anlatılmayanlar olduğu bir gerçeklik yaşanacaktır bundan böyle.
Çocuklar ve Canavarları parçalarken bütünleştirmenin mümkün olduğuna dair son derece etkileyici bir roman.

DK DOĞAN KİTAP